

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Inleiding..... 3

Beleidsverantwoording 11

Programmaverantwoording 12

1. Bestuur en Dienstverlening 14

2. Sociaal Domein..... 19

3. Veilig en Schoon 38

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling..... 45

5. Financiën 54

Paragrafen 57

1. Lokale heffingen 58

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing..... 61

3. Bedrijfsvoering 75

4. Grondbeleid 78

5. Onderhoud kapitaalgoederen..... 83

6. Financiering 86

7. Verbonden partijen 88

8. Sociaal domein 100

Financiële jaarrekening..... 103

Overzicht baten en lasten 104

Overzicht financiële positie 115

Begrippenlijst..... 117

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2016.

Programmaverslag

Het jaarverslag 2016 is gelijk aan de opzet van de begroting 2016 en bestaat uit:

- *Programmaverantwoording*
Hierin wordt per programma verantwoording afgelegd over in de begroting 2016 genoemde doelstellingen.
- *Paragrafen*
De paragrafen geven een "dwarsdoorsnede" van de jaarstukken, gezien vanuit een bepaald perspectief.
- *Financiële jaarrekening*
De financiële jaarrekening geeft een overzicht van de baten en lasten en de financiële positie.
- *Begrippenlijst*

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt inzicht gegeven in de balans per 31 december 2016. Tevens wordt een toelichting gegeven op de balans.

In deze inleiding gaan we in op:

1. Realisatie doelstellingen 2016
2. Resultaat 2016
3. Overheveling budgetten naar 2017 en winstbestemming
4. Bestemming resultaat
5. Controleverklaring
6. Jaarverslag archief

1. Realisatie doelstellingen 2016

Uit het jaarverslag 2016 blijkt dat veel van de doelstellingen volgens plan zijn gerealiseerd of op schema liggen.

Een greep uit de programma's:

1. Bestuur en Dienstverlening

- Er is continue verbetering van de klanttevredenheid op basis van de NPS-scores zichtbaar. De verbetering van 5% per kwartaal is ruimschoots gehaald.
- De voorbereidingen zijn afgerond om in 2017 volledig digitaal te gaan volgens Overheid Digitaal 2017, passend binnen onze visie op de toptakenwebsite.
- De gemeente Asten is ruimschoots op tijd voorbereid om aan te kunnen sluiten op het landelijke systeem BRP. De landelijke planning hiervoor is vertraagd waardoor deze aansluiting pas vanaf 2018 mogelijk wordt.
- Het informatiebeveiligingsbeleid is vastgesteld.
- Per 1-11-2016 is de digitale e-mail gemeentepagina gestart.
- In 2016 zijn twee themabezoeken georganiseerd voor het college.
- Het plan van aanpak burgerparticipatie en burgerinitiatieven is vastgesteld.
- Er is gestart om de informatiehuishouding steeds meer te laten voldoen aan de uitgangspunten die in het informatiebeleid en de visie daarop zijn vastgelegd.
- Er zijn al diverse acties ondernomen om de gebruikte software en systemen te laten voldoen aan het informatiebeveiligingsbeleid.
- Het projectplan I&A is voor de jaren 2016-2017 inmiddels vastgesteld door de raad. De meerjarenvisie is afhankelijk van de nog op te stellen toekomstvisie I&A.
- Per 01-01-2017 gaan we het sociale domein op een effectieve en efficiënte wijze uitvoeren via de Uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten en het Werkbedrijf Senzer.

- Voor zover getoetst zoals bij huishoudelijke hulp waren de klanten gemiddeld tevreden over uitvoering van onze taken binnen het Sociaal Domein.
- Samenwerkingsmogelijkheden met andere gemeenten waaronder Someren zijn geïnventariseerd en voor Belastingen en I&A zijn concrete stappen gezet.
- De samenwerking met het MRE en de Veiligheidsregio is operationeel, dat wil zeggen de afbouw van SRE naar MRE is afgerond en de toekomstvisie Brandweer is in uitvoering gebracht.
- Er is nog geen duidelijkheid over de mogelijke en gewenste afbakening van taken binnen ODZOB in relatie tot de mogelijke Peelsamenwerking of een deel van de Peel en in relatie tot zelfstandige uitvoering van taken binnen Asten.
- We liggen op schema om eind 2017 de analoge informatie geordend en toegankelijk gearchiveerd te hebben, maar er komen door het nog altijd analoog werken van taakveld Vergunningen nog steeds nieuwe te archiveren stukken bij.

2. Sociaal Domein

- De daling van de kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene (lokale) voorzieningen is nog niet mogelijk gebleken.
- De totale kosten sociaal domein 2016 zijn niet binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde financiële kaders gebleven. Er is binnen de reserve sociaal domein ruimte om dit tekort op te vangen. Voor 2017 en volgende jaren ligt er een aanvullende opgave door voortdurende bezuinigingen van het Rijk.
- De burgers zijn tevreden over de wijze waarop zij ondersteund worden, blijktens de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek en het kwaliteitsonderzoek Huishoudelijke Ondersteuning.
- De transformatie naar de nieuwe Peelsamenwerking is in zeer korte tijd en volgens plan verlopen. In de begroting 2019 willen we de verdeelsleutel van de beheerskosten aanpassen aan de lokale inbreng (aantallen aanvragen en beschikkingen).
- Uit de GGD monitor in 2016 blijkt een dalende trend van het aantal mensen dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht'.
- De acties 2016 uit het actieprogramma WMO 2015-2017, onderdeel lokaal gezondheidsbeleid zijn uitgevoerd dan wel in gang gezet.
- De speerpunten benoemd in uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid gemeente Asten 2014-2017 voor de periode van 2016 zijn uitgevoerd dan wel in gang gezet op 31 december 2016.
- Er is meer zelfsturing bij de opvoedondersteuners en er is geen wachtlijst.
- De gemeente heeft geen nieuwe notitie VVE 2016-2019 opgesteld. Deze is niet opgesteld omdat nog onduidelijk is hoe hoog de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid bedraagt vanaf 2018 voor de gemeente.
- Het betrekken van ouders bij de VVE is in ontwikkeling. Ouders dienen nog actiever betrokken te worden.
- Er zijn grote stappen gezet naar een sluitende aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling en er is een goede samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld.
- Gemiddeld 45% van de in 2016 ingediende aanvragen levensonderhoud heeft niet tot een PW-uitkering geleid (poortwachter). Streefpercentage was 40%.
- Gemiddeld 36% van de uitkeringsgerechtigden die zijn uitgestroomd, stroomde uit naar werk. Streefpercentage was 30%. Het percentage uitkeringsgerechtigden dat een re-integratietraject volgt is niet bekend.
- De decentrale lesgroep van inburgeraars op locatie Asten/ Someren was volledig bezet.
- Het Werkbedrijf Atlant-De Peel is formeel per 1 januari 2016 ingesteld. Vanaf 1 oktober 2016 is de uitvoeringsorganisatie Senzer daadwerkelijk operationeel.

- In 2016 zijn er concreet geen mensen met een arbeidsbeperking geplaatst binnen de eigen organisatie. Wel loopt er op dit moment een proefplaatsing en bij natuurlijk verloop wordt voor de schoonmaakwerkzaamheden iemand vanuit de doelgroep ingezet.
- Het aantal klanten collectieve ziektekostenverzekering 2016 lag beduidend hoger dan begroot. Het aantal deelnemers bedroeg 434, waarvan 53 personen wel zijn aangesloten maar geen aanvullend pakket hebben kunnen afsluiten wegens schulden. Begroot waren 335 deelnemers.
- Een groot deel van alle bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die actief kunnen zijn, nemen deel aan een voor hen geschikt bevonden re-integratieactiviteit.
- Voor 2016 waren er voldoende middelen om het project Basisvoorziening Asten-Someren in stand te houden. De verwachting is dat het project ook de komende jaren betaalbaar blijft, mede gezien het terugverdieneffect dat we willen bereiken.
- Niet alle bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en die (nog) niet actief kunnen zijn, nemen daadwerkelijk deel aan activiteiten anderszins in het kader van de tegenprestatie. Het neemt meer tijd in beslag om iedereen te spreken hierover en om samen een geschikte activiteit te vinden.
- Astense Wsw geïndiceerden ("oude" Wsw-ers) die niet doorgeleid konden worden naar een reguliere werkplek, konden binnen een beschermde werkomgeving blijven werken.
- Niet alle vragen van burgers zijn naar de unit Zorg en Ondersteuning voor maatwerkvoorzieningen (Z&O) geleid, maar vragen van burgers zijn zoveel mogelijk lokaal, dicht bij de vrager, opgelost.
- In het tweede halfjaar van 2016 zijn voorbereidingen getroffen voor een samenwerking van 5 Peelgemeenten per 1 januari 2017, waarin lokaal opererende integrale gebiedsteams zorgen voor een betere afstemming en integrale benadering van multiprobleemsituaties.
- We zijn tevreden omdat de uitvoeringsplannen per accommodatie/organisatie zijn uitgevoerd op basis van de gestelde beleidsuitspraken. In 2018 is de financiële taakstelling afgewikkeld.
- Het Strategisch Huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2026 is nog niet vastgesteld. De schoolbesturen hebben uitstel gevraagd om een eigen visie te ontwikkelen. Eind 2016 ontstond er bestuurlijk commitment om te komen tot een Strategisch Huisvestingsplan, welk plan naar verwachting in 2017 kan worden vastgesteld.
- Met HCAS is in 2016 overeenstemming bereikt over de (financiële) voorwaarden voor de privatisering van hun sportgebouw. De eigendomsoverdracht vindt begin 2017 plaats. Het overleg met Klimop bevindt zich in een eindfase. Naar verwachting zal met Klimop in 2017 overeenstemming worden bereikt over de privatisering. Het is waarschijnlijk dat nog aanvullende middelen nodig zijn.
- Op lokaal niveau wordt effectief ingezet op preventie, versterking van het lokale netwerk en het adequaat organiseren van algemene voorzieningen.
- Inwoners die beschermd wonen of gebruik maken van de maatschappelijke opvang en/of vrouwenopvang zijn zo spoedig mogelijk (weer) in staat op eigen kracht of met beperkte begeleiding zich te handhaven in de samenleving.
- We hebben voorbereidingen getroffen om de beweging en de financiering van beschermd wonen naar meer reguliere vormen van begeleiding in te zetten in overleg met de centrumgemeente Helmond.
- De nieuwe financieringsstructuur voor werkende ouders is niet ingevoerd per 1 januari 2017. Deze wordt ingevoerd door Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje per 1 augustus 2017.

3. Veilig en Schoon

- het college heeft op 4-4-2016 en op 5-10-2016 de edities van februari 2016 en september 2016 van het uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid Peelland 2016 vastgesteld.
- Alle actiepunten uit uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016 zijn gerealiseerd voor 31 december 2016 of lopen door in 2017 en zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2017.
- Alle actiepunten uit Ontwerpbegroting 2016 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarbij een rol voor de gemeente is weggelegd zijn op 31-12-2016 gerealiseerd.
- De doelstellingen uit het jaarplan Opleiden, trainen en oefenen 2016 zijn grotendeels gerealiseerd. Dit jaarplan maakt onderdeel van het meerjarenbeleidsplan Opleiden, trainen en oefenen 2016-2019. Als gevolg van de inzet van de regionale rampenbestrijdingsorganisatie tijdens de langdurige brand in de gemeente Someren zijn een aantal geplande activiteiten geannuleerd of doorgeschoven naar 2017. De leermomenten uit deze inzet kunnen in de toekomst ook terugkomen in regionale planvorming.
- Een gedeelte van onze lokale processen heeft een taakgerichte oefening ondergaan. Veel leermomenten zijn gehaald uit de aanpak van het incident 'Hagelstorm', waarbij een gedeelte van de lokale rampenbestrijdingsorganisatie is ingezet. Verder is getracht voor elke medewerker met een functie in de regionale rampenbestrijding een oefen- en/of trainingsmoment in te lassen, op deze manier wordt de vervaardigde vakbekwaamheid in stand gehouden.
- De handhaving verliep, ondanks de hagelstorm, grotendeels volgens planning, die was vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2016.
- Er was voldoende ruimte om te reageren op incidenten die te maken hebben met veiligheid en volksgezondheid, zoals de inzet van het team Handhaving na de hagel- en stormschade.
- De update van het hondenbeleid en -voorzieningen is niet uitgevoerd.
- Alle bomen binnen de kommen en langs de belangrijkste doorgaande wegen in het buitengebied zijn minimaal 1x gecontroleerd en de hieruit voortkomende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Daarmee zijn deze bomen aantoonbaar veilig.
- Het proces voor uitvoering van de Wet Natuurbescherming (en daaruit voortvloeiende provinciale regelgeving) is niet in kaart gebracht.
- De rioolgemalen Stikker, Laagveld en Oliemolen zijn technisch weer in orde.
- Het rioolgemaal Boskoop is komen te vervallen, waardoor het stelsel minder storingsgevoelig is en op de langere termijn kostenbesparend.
- De extra overstorten zorgen ervoor dat de kans op wateroverlast in de Appelbuurt en op bedrijventerrein Nobis is afgenomen.
- Herinrichting Burgemeester Wijnenstraat, Langstraat en Koningsplein meer dan 80% van de pandeigenaren heeft meegewerkt met het afkoppelen van regenwater. Door de vergroting van het gemengde riool is de kans op wateroverlast dan wel water op straat in het centrumgebied van Asten afgenomen.
- ODZOB, de kwaliteitsslag die beoogd was, is niet gerealiseerd, wel is er een basis gelegd in de relatie met de omgevingsdienst, dat vertrouwen geeft voor het succesvol doortrekken van dit traject in 2017.
- Door het beperkte contact met de ODZOB zijn hier geen afspraken over gemaakt, wel is er sterk gewerkt aan de relatie met de ODZOB, welke nu als goede basis voor 2017 wordt gezien.

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling

- Omdat het GVVP eind 2016 door de raad is vastgesteld komen de uitvoeringsmaatregelen pas vanaf 2017 aan bod. Voor de overige items zijn we tevreden, de regiogemeenten hebben allen ingestemd met het bereikbaarheidsakkoord en de MER- procedure rondom de N279 is gestart.

- De Wolfsberg-Emmastraat is wat naar achteren geschoven maar dit levert geen problemen op, de overige projecten liggen op schema.
- Het onderhoud aan de brug over de Astense Aa is uitgevoerd maar de inspecties van alle overige kunstwerken hebben nog niet plaatsgevonden.
- Bestemmingsplan buitengebied (digitaal): vaststelling in 2016 is niet gehaald vanwege de relatie Geurverordening-plan MER. De vaststelling van het bestemmingsplan is thans voorzien in april 2017.
- Ontwikkeling veegplannen: vaststelling veegplan 3 (veegplan 2016-2) in kwartaal 3-2016 is niet gehaald en is thans voorzien in kwartaal 1 2017. Opstarten veegplan 4 (veegplan 2017-1) in kwartaal 3-2016 is verwezenlijkt. Evaluatie systematiek veegplannen heeft plaatsgevonden in 2016.
- In Ommel (10 woningen) en Heusden (22 woningen) is in ruime mate voldaan aan de taakstelling. In de kern Asten is slechts een kwart van de beoogde bouwopgave gerealiseerd.
- De afspraken met Wocom zijn geactualiseerd; de afspraken met Bergopwaarts worden in het eerste kwartaal van 2017 vastgelegd.
- In het 4e kwartaal 2016 is het Peeln netwerk beëindigd. Er zijn nieuwe agenda's/visies voor taakvelden Economie en Ruimte voor de Peelgemeenten in voorbereiding, maar de organisatorische inbedding om de uitvoering daarvan ter hand te nemen, is nog niet gereed.
- Er is in 2016 een bestek opgesteld voor de inrichting van het traject 'Mussenbaan' dat deel uitmaakt van de recreatieve fietsroute Rondje Peel.
- In 2016 is een Geurgebiedsvisie en Geurverordening met aangescherpte normen vastgesteld die moet leiden tot een zorgvuldige veehouderij met aandacht voor evenwicht in gezonde leefomgeving en landbouw.
- Er is in 2016 middels een gezamenlijke (Peel) Stip aan de Horizon, de Economische Agenda en Bidbook De Peel een aanzet gegeven om te komen tot een solide gemeentelijke peelsamenwerking in de vrijetijdssector, met de aanhaking van andere (markt)partijen.
- Het bestemmingsplan Prinsenmeer is in 2016 niet vastgesteld door de gemeenteraad. Wel heeft Oostappen Groep een formele aanvraag voor een Omgevingsvergunning ingediend voor de huisvesting van arbeidsmigranten (beoordeling volgt eerste kwartaal 2017).
- Er zijn in 2016 echter geen nieuwe subsidieovereenkomsten afgesloten met VVV Asten en Klok & Peel Museum Asten omdat (gemeentebreed) is besloten om 2017 als een 'overgangsjaar' te betitelen. Hierdoor zullen pas in 2017 nieuwe overeenkomsten worden afgesloten.
- Als gevolg van het feit dat in 2016 is besloten om 2017 (gemeentebreed) als 'tussenjaar' voor subsidieverlening te bestempelen, is er geen nieuwe overeenkomst afgesloten met Centrummanagement Asten t.b.v. de subsidieperiode 2017 - 2020.
- De beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan Florapark hebben geleid tot vertraging. Uitspraak wordt eerste kwartaal 2017 verwacht.
- We zijn deels tevreden over het NIMBY-project Kanaalweg.
- We zijn tevreden over de EZ-samenwerking in De Peel en vooral ook over het feit dat er wordt gewerkt aan een brede basis voor samenwerking (gemeenten, waterschap, bedrijfsleven, onderwijs en aanverwante organisaties).

5. Financiën

- De financiële consequenties van de ontvangen circulaire zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2019. Deze stand van zaken is ook verwerkt in de jaarrekening 2016.
- Op 3 november 2015 heeft de raad een sluitende begroting 2016 vastgesteld en zijn de wensen en bedenkingen van de raad zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2019.

2. Resultaat 2016

Het resultaat 2016 bedraagt € 1.206.935,=.

De grootste verschillen die het resultaat beïnvloeden zijn hieronder weergegeven.

De afwijkingen die als structureel voordeel kunnen worden bestempeld, worden

meegenomen bij de Voorjaarsnota 2017.

Resultaat		
Burgerzaken	36.395	voordeel
Onderwijs	41.752	voordeel
Bijstand voor zelfstandigen	135.201	voordeel
Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties	-30.556	nadeel
Planschade BMV Heusden	88.324	voordeel
Openbaar groen	66.165	voordeel
Houtopbrengst bossen	86.912	voordeel
Regionale uitvoeringsdienst en liquidatie SRE	186.000	voordeel
Leges omgevingsvergunningen	-123.679	nadeel
Nadeel apparaatskosten grondbedrijf	-125.821	nadeel
Toeristenbelasting	-30.424	nadeel
Algemene uitkering	339.413	voordeel
Post onvoorzien/tussentijds resultaat	369.835	voordeel
Onderuitputting kapitaallasten	-50.000	nadeel
Apparaatskosten	174.095	voordeel
Diverse overige verschillen	43.323	voordeel
Resultaat	1.206.935	voordeel

Voor een nadere toelichting op dit resultaat wordt verwezen naar de verschillenanalyse in de financiële jaarrekening van het jaarverslag.

3. Overheveling budgetten naar 2017 en winstbestemming

In 2016 zijn budgetten geraamd die nog niet zijn uitgegeven en waarvoor geen verplichting is aangegaan. In de jaarstukken komen deze budgetten automatisch ten gunste van het resultaat. Deze budgetten beïnvloeden het resultaat voordelig. Bij de vaststelling van de jaarstukken is het mogelijk om het restant budget van 2016 over te hevelen naar 2017 of om een gedeelte van het resultaat te bestemmen voor nieuwe risico's.

- **Opleidingskosten MT-Teamleiders**

Vanwege de vertraging van de uitvoering van het management development programma (management en teamleiders) is het noodzakelijk om € 42.500,= van het restant budget over te hevelen naar 2017.

- **Opknappen Moussaultpark**

Voor het opknappen van enkele groenvakken in het Moussaultpark was in 2016 € 15.000,= beschikbaar. Uitvoering is verschoven naar 2017 daarom is het nodig het budget over te hevelen naar 2017.

- **Notitie Integratie van statushouders in Asten en de arbeidsmarktregio Helmond-Peel**

Budget over te hevelen van € 28.303,= voor de uitvoering van het project "Stip aan de horizon" en participatieverklaringstraject.

- **Bijstand voor zelfstandigen (Bbz)**

Het voordeel Bbz in 2016 is € 135.201,= voorgesteld wordt om dit voordeel over te hevelen naar 2017 door het te storten in de reserve sociaal domein. Het budget is

voor de programmakosten voor Jeugdhulp en voor extra kosten voor het inpassen van jeugd- en gezinswerkers in de lokale gebiedsteams.

- **Incidentele opstartkosten Peelgemeenten**

Voor incidentele opstartkosten Peelgemeenten is in het bedrijfsplan een budget van € 1.000.000,= opgenomen. De werkelijke kosten komen echter uit op € 2.850.000,=. Voor Asten betekent dit een extra bijdrage in 2017 van € 257.900,=.

Resultaat	
Resultaat	1.206.935
Overheveling budgetten en winstbestemming	
- Opleidingskosten Management en Teamleiders	-42.500
- Opknappen Moussaultpark	-15.000
- Notitie Integratie van statushouders	-28.303
- Bijstand voor zelfstandigen (Bbz)	-135.201
- Incidentele opstartkosten Peelgemeenten	-257.900
Resultaat na overheveling winstbestemming	€ 728.031

4. Bestemming resultaat

Voorgesteld wordt om het positieve resultaat ten gunste van de reserve eenmalige bestedingen te brengen. De stand van de reserve eenmalige bestedingen ziet er na toevoeging van het resultaat 2016 als volgt uit:

Reserve eenmalige bestedingen	
Stand 31-12-2016	6.345.524
Resultaat 2016	728.031
Stand inclusief resultaat 2016	€ 7.073.555

De reserve eenmalige bestedingen is hoger dan vermeld bij de begroting 2016. Dit komt voornamelijk doordat de investeringen die gepland stonden t/m 2016 getemporeerd zijn.

5. Controleverklaring

Het onderzoek van de jaarstukken is, op grond van artikel 213 Gemeentewet, uitgevoerd door Baker Tilly Berk. Het rapport naar aanleiding van dit onderzoek ligt ter inzage.

6. 6. Jaarverslag archief

In de archiefverordening is opgenomen dat er 1 keer per 2 jaar een jaarverslag archief wordt uitgebracht. Aangezien dit niet gebeurd is in 2015, wordt in 2016 het jaarverslag archief 2015/2016 uitgebracht.

Voorstellen

Wij stellen u voor:

- a. De jaarstukken 2016 vast te stellen
- b. In te stemmen met overheveling budgetten naar 2017 en winstbestemming
- c. In te stemmen met de geactualiseerde grondexploitaties
- d. De begroting 2017 te wijzigen conform advies
- e. Het jaarverslag archief 2015/2016 vast te stellen.

Voor u ligt ter inzage:

- Verslag van bevindingen van Baker Tilly Berk
- Jaarverslag archief 2015/2016

Beleidsverantwoording

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording van de gemeente Asten bestaat uit 5 programma's:

- 1] Bestuur en Dienstverlening
- 2] Sociaal domein
- 3] Veilig en schoon
- 4] Wonen, infrastructuur en Ontwikkeling
- 5] Financiën

Bij ieder programma worden de belangrijkste doelstellingen genoemd.

Per doelstelling worden de volgende onderdelen in beeld gebracht:

- *Wat wilden we bereiken?*
Hieronder wordt de doelstelling opgenomen.
- *Wat hebben we hiervoor gedaan?*
Hieronder staan de activiteiten die in 2016 zijn uitgevoerd.
- *Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?*
Hier staat aan welke eisen moet worden voldaan om tot een goed resultaat te komen.
- *Zijn we tevreden?*
Hieronder wordt aangegeven of de prestatie-indicatoren gerealiseerd zijn.
- *Wie is verantwoordelijk?*
Hieronder wordt vermeld wie de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijken zijn.
- *Wat heeft het gekost?*
Hieronder worden de beschikbare budgetten en de realisatie weergegeven.

Voor een leeswijzer van de tabellen "Wat heeft het gekost?" wordt verwezen naar de leeswijzer "Wat heeft het gekost" op de volgende pagina.

Leeswijzer "Wat heeft het gekost?"

Basis voor de financiële tabellen bij de doelstellingen zijn de budgetten die in de begroting 2016 opgenomen zijn.

1. Lasten worden met een "+" weergegeven en baten met een "-".
2. In de kolom I / S staat de I voor incidenteel en de S voor structureel budget.
3. In de tabel "Wat mag het kosten" wordt onderscheid gemaakt in regels zonder en met een *.

Kredieten

→ Regels met * zijn kredieten die eenmalig beschikbaar worden gesteld en waarvan de uitgaven over meerdere jaren lopen.

In de kolom begroting 2016 staat het bij de begroting 2016 beschikbaar gestelde incidentele bedrag. In de kolom begroting 2016 na wijziging staat het totaal beschikbaar gestelde krediet tot en met 2016. In de kolom rekening 2016 staat vervolgens het werkelijk uitgegeven bedrag tot en met 2016.

Voorbeeld

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget*	40.000	1.906.250	1.413.797	I
Totaal	40.000	1.906.250	1.413.797	

In 2016 is € 40.000,= begroot voor plattelandsontwikkeling. Het totale krediet (inclusief begroting voorgaande jaren) is € 1.906.250,=. Hiervan is € 1.413.797,= uitgegeven.

Structurele budgetten

→ Regels zonder * zijn bedragen die jaarlijks terug komen.

In de kolom begroting 2016 na wijziging staat het beschikbare budget voor 2016 inclusief eventuele wijzigingen gedurende het jaar. In de kolom rekening 2016 staan de werkelijke uitgaven (en eventueel ontvangsten) in 2016.

Voorbeeld

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Advertentiekosten	26.150	26.150	30.821	S
Overige kosten communicatie	10.180	10.180	6.816	S
Subsidie Siris	18.667	18.667	18.758	S
Totaal	54.997	54.997	56.395	

In 2016 was € 26.150,= beschikbaar voor advertentiekosten, € 10.180,= voor overige kosten communicatie en € 18.667,= voor subsidie Siris. De werkelijke uitgaven in 2016 zijn € 56.395,=.

1. Bestuur en Dienstverlening

Het programma Bestuur en Dienstverlening omvat de gemeenteraad, het college en de griffier, samenwerking, dienstverlening en bedrijfsvoering.

1. Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

De gemeente biedt klantgerichte, resultaatgerichte dienstverlening die duidelijk, betrouwbaar, tijdig, snel en transparant is. Producten en diensten worden afgestemd op de klantvraag en zo snel mogelijk tegen zo laag mogelijke kosten geleverd.

We leren van de feedback die we van onze stakeholders ontvangen en gebruiken de NPS-methode als hulpmiddel om de klantbeleving in kaart te brengen. Bij iedere geleverde product of dienst waarbij we de NPS-meting toepassen doen we een nulmeting en van daaruit zorgen we voor een verbetering van 5% per kwartaal.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We hebben klanttevredenheidsgegevens verzameld en geanalyseerd op basis van de NPS-methode over de processen aanvragen reisdocumenten en rijbewijzen, verleende omgevingsvergunningen en meldingen openbare ruimte. We hebben verbetervoorstellen gedaan die geleid hebben tot een hogere NPS-score. Teamleiders hebben, organisatiebreed, meer gestuurd op het bewaken van de voortgang van individuele klantvragen. Eind 2016 hebben we de processen reisdocumenten en rijbewijzen ingewisseld voor het proces Telefonie. Vanaf januari 2017 vragen we naar de beleving van burgers en bedrijven van onze telefonische dienstverlening.
2. Aandacht voor het monitoren en verbeteren klantgerichtheid gaat ook uit naar de digitale dienstverlening. In april 2016 is de nieuwe website online gegaan. Het aantal e-formulieren is flink uitgebreid en inmiddels wordt ruim 60% van de afspraken online gepland. In juli 2016 zijn we aangesloten op de Buitenbeterapp waardoor het voor burgers nog gemakkelijker is om een melding over de openbare ruimte (MOR) te doen.
3. We blijven de dienstverlening van de gemeente Asten afstemmen op externe ontwikkelingen en de samenwerking met ketenpartners zoals de Peelgemeenten.
4. De Gemeentelijke Basisadministratie Personen moderniseren en digitaliseren met ketenpartners als leveranciers, afnemers en de rijksoverheid (project mGBA). We hebben in 2016 voorbereidingen getroffen om in 2017 live te kunnen met de burgerzakenapps.
5. Waarborgen van continuïteit en structuur m.b.t. de beveiliging van waardedocumenten. In 2016 is de CISO benoemd die de integrale beveiliging van onze informatie bewaakt.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaarheid van gebruiksvriendelijke zaaksystemen als het KCS en de NPS-cockpit.
- Voldoende middelen, uren en mandaat voor het KCC om de dienstverlening te blijven verbeteren.
- De breedgedragen focus van de organisatie op het verbeteren van de dienstverlening.
- De planning van de rijksoverheid inzake Overheid Digitaal is vastgesteld op 2017 maar het opschuiven van die deadline mag niet worden uitgesloten.
- Goede samenwerking met de ketenpartners.

Zijn we tevreden?

1. Deels, we hebben eind 2016 3 processen ingewisseld voor 1 nieuw proces waarop we de NPS-methode gaan invoeren. Het betreft het proces telefonie dat over de hele organisatie is ingevoerd per 1 januari 2017, inclusief UDAS en De Schop.
2. Ja, er is continue verbetering van de klanttevredenheid op basis van de NPS-scores zichtbaar. De verbetering van 5% per kwartaal is ruimschoots gehaald.

3. Nee, de ontwikkeling van medewerkers is nog niet in gang gezet, omdat het organisatiebrede opleidingsplan nog niet in gang gezet is.
4. Ja, de voorbereidingen zijn afgerond om in 2017 volledig digitaal te gaan volgens Overheid Digitaal 2017, passend binnen onze visie op de toptakenwebsite.
5. Ja, we hebben binnen het project mGBA de modules Burgerlijke Stand, Migratie en Adresonderzoek, Reisdocumenten en Rijbewijzen in de backoffice ingericht om in 2017 deze producten digitaal aan te kunnen gaan bieden via de website van de gemeente Asten. De gemeente Asten is ruimschoots op tijd voorbereid om aan te kunnen sluiten op het landelijke systeem BRP. De landelijke planning hiervoor is vertraagd waardoor deze aansluiting pas vanaf 2018 mogelijk wordt.
6. Ja, het informatiebeveiligingsbeleid is vastgesteld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Implementeren NPS methode	0	10.000	10.000	I
Modernisering BRP (GBA)	0	50.000	22.973	I
Totaal	0	60.000	32.973	

2. Communicatie

Wat wilden we bereiken?

In december 2014 is de Communicatienota 2015 - 2018 aangenomen door de raad. Doelstellingen zijn: versterken (burger)participatie, verbeteren zichtbaarheid van het gemeentebestuur (Raad en college) en verbeteren informatievoorziening naar burgers.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Op 1-11-2016, later dan oorspronkelijk gepland, zijn wij gestart met een digitale gemeentepagina. Deze sturen wij per e-mail toe aan abonnees.
2. In 2016 heeft het college drie bedrijfsbezoeken gebracht. Verder heeft het college twee themabezoeken gebracht, namelijk aan de Paddestoelenwijk en een themamiddag over vluchtelingen bij Onis.
3. De raad heeft in december 2016 het plan van aanpak burgerparticipatie en burgerinitiatieven vastgesteld.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Aangezien alle activiteiten binnen de reguliere tijd en budgetten gerealiseerd zijn waren er geen problemen bij de uitvoering van het vastgestelde programma. De vertraagde invoering van de digitale gemeentepagina was het gevolg van een combinatie van technische problemen.

Zijn we tevreden?

1. Ja, per 1-11-2016 startte de digitale e-mail gemeentepagina.
2. Ja, in 2016 zijn twee themabezoeken georganiseerd voor het college.
3. Ja, het plan van aanpak burgerparticipatie en burgerinitiatieven is vastgesteld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Advertentiekosten	26.150	26.150	30.821	S
Overige kosten communicatie	10.180	10.180	6.816	S
Subsidie Siris	18.667	18.667	18.758	S
Totaal	54.997	54.997	56.395	

3. ICT (Informatie- en communicatietechnologie)

Wat wilden we bereiken?

Dat ICT wordt ingezet om de externe dienstverlening te verbeteren, de interne kwaliteit en efficiency te verbeteren en te voldoen aan (wettelijke) verplichtingen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Binnen de beschikbare middelen is gestart met het invullen van de actiepunten voortvloeiende uit het informatiebeleid en het informatiebeveiligingsbeleid.
2. De informatiehuishouding wordt verder ingericht op basis van de vastgestelde architectuur.
3. Project Doorontwikkeling zaakgericht werken wordt uitgevoerd (loopt door tot 1 mei 2017) met als belangrijke gerealiseerde mijlpaal de live gang van het verbeterde zaakstelsel op 30 januari 2017.
4. Verdere implementatie van de visie op geografische informatie conform het project GIVAS (loopt door tot 1 juli 2017).
5. Implementatie van de wettelijk verplichte basisregistratie Topografie (BGT) en gestart met het beheer hiervan in de organisatie.
6. Ambtelijk is een toekomstvisie I&A opgestart, die in 2017 nader uitgewerkt wordt.
7. Het projectplan I&A 2016-2017 is in februari 2017 vastgesteld door de raad. Hierin zijn de acties opgenomen die noodzakelijk zijn en buiten het reguliere beheer vallen. Deze acties projectmatig uitvoeren om te voorkomen dat er achterstallig onderhoud ontstaat, maar ook dat de acties geen belemmering vormen voor toekomstige keuzes.
8. Helaas kunnen de schaalvoordelen van de samenwerking met Someren niet optimaal benut worden, wat de efficiëntie voor I&A nadelig beïnvloed. Harmonisatie van de primaire processen in beide organisaties blijft uit.
9. De aangeschafte licenties zijn periodiek beoordeeld en indien nodig aangepast of er is bekeken of er overgestapt kan worden op andere software.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende personele capaciteit en financiële middelen.
- Voldoende afstemming tussen Asten en Someren om de dienstverlening optimaal aan te laten sluiten op de vraag.

Zijn we tevreden?

1. Ja, er is gestart om de informatiehuishouding steeds meer te laten voldoen aan de uitgangspunten die in het informatiebeleid en de visie daarop zijn vastgelegd.
2. Ja, er zijn al diverse acties ondernomen om de gebruikte software en systemen te laten voldoen aan het informatiebeveiligingsbeleid.
3. Deels, het projectplan I&A is voor de jaren 2016-2017 inmiddels vastgesteld door de raad. De meerjarenvisie is afhankelijk van de nog op te stellen toekomstvisie I&A.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: J. Peerlings

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Onderhoud hardware	59.645	59.645	69.007	S
Onderhoud software	441.400	510.955	503.030	S
Onderhoudsplan ICT	54.000	54.000	0	S
Totaal	555.045	624.600	572.038	

De bovenstaande tabel betreft een deel van het I&A budget. Het totale I&A budget heeft een voordeel van € 58.601,= als gevolg van vertraging van projecten.

4. Samenwerking

Wat wilden we bereiken?

Gemeente Asten wil in 2016 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Daarvoor is het noodzakelijk om op thema's samen te werken met andere gemeenten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben het raadsbesluit "Asten koerst op eigen kracht in netwerken" verder uitgevoerd.

Dit hebben we waargemaakt door binnen het sociaal domein en binnen de reguliere portefeuillehoudersoverleggen op het gebied van Ruimte, Economie, Recreatie en Toerisme en Wonen samen te werken binnen de Peelgemeenten. Ook zijn we betrokken bij de vergaderingen en ontwikkelingen binnen MRE, ODZOB en Veiligheidsregio.

Verder:

1. Binnen de 5 Peelgemeenten is een uitvoeringsorganisatie en Gemeenschappelijke Regeling opgericht voor het Sociaal Domein.
2. Met Someren, Laarbeek en Gemert-Bakel gewerkt aan voorbereiding besluitvorming over bredere belastingsamenwerking;
3. Samen met Someren onderzoek gestart naar een toekomstbestendige I&A samenwerking;
4. Afsluiten nieuwe DVO met Someren voor samenwerking UDAS en die feitelijk gerealiseerd per 1 april 2016, inclusief overname medewerkers Someren.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking is gericht op win-win.
- Goede en betrouwbare partners.
- In business cases moeten de voordelen vast te stellen zijn op het gebied van financiën, dienstverlening, kwaliteit, kwetsbaarheid en/of (strategische) positie van Asten.

Zijn we tevreden?

1. Ja, omdat we per 01-01-2017 het sociale domein op een effectieve en efficiënte wijze gaan uitvoeren via de Uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten en het Werkbedrijf Senzer.
2. Ja, voor zover getoetst zoals bij huishoudelijke hulp waren de klanten gemiddeld tevreden over uitvoering van onze taken binnen het Sociaal Domein.
3. Ja, samenwerkingsmogelijkheden met andere gemeenten waaronder Someren zijn geïnventariseerd en voor Belastingen en I&A zijn concrete stappen gezet.
4. Ja, de samenwerking met het MRE en de Veiligheidsregio is operationeel, dat wil zeggen de afbouw van SRE naar MRE is afgerond en de toekomstvisie Brandweer is in uitvoering gebracht.

5. Nee, omdat we nog geen duidelijkheid hebben over de mogelijke en gewenste afbakening van taken binnen ODZOB in relatie tot de mogelijke Peelsamenwerking of een deel van de Peel en in relatie tot zelfstandige uitvoering van taken binnen Asten mede op grond van de mogelijkheden die de komende nieuwe Omgevingswet ons biedt. Dit houdt verband met het ophouden van Peel 6.1 en enig uitstel van de nieuwe Omgevingswet.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: W. Verberkt

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Besparing samenwerking	-100.000	0	0	S
Efficiency besparing voertuigen samenwerking Asten-Someren	-29.886	0	0	S
Efficiencybesparing en samenvoeging werven Asten-Someren	-52.343	-52.343	-33.499	S
Ontwikkelbudget "Asten koerst op eigen kracht in netwerken"	50.000	288.181	243.424	I
Totaal	-132.229	235.838	209.925	

5. Informatievoorziening

Wat wilden we bereiken?

Geordende en toegankelijke informatie conform de eisen zoals gesteld in de geldende wet- en regelgeving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Tijdelijke inzet extra formatie archiefmedewerker.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Financiële middelen.
- Ter zake kundig personeel.

Zijn we tevreden?

1. Deels, enerzijds liggen we op schema om eind 2017 de analoge informatie geordend en toegankelijk gearhiveerd te hebben, anderzijds komen er door het nog altijd analoog werken van taakveld Vergunningen er steeds nieuwe te archiveren stukken bij.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Informatievoorziening	150.000	300.000	184.077	I
Totaal	150.000	300.000	184.077	

2. Sociaal Domein

Het programma Sociaal Domein omvat jeugd, onderwijs en kinderopvang, werk en inkomen, gezondheidsbeleid, maatschappelijke ondersteuning, sport, cultuur en maatschappelijke accommodaties.

1. Maatwerkvoorzieningen Wmo (inclusief specialistische voorzieningen) (regionaal)

Wat wilden we bereiken?

Een zorgzame samenleving met zelfredzame burgers waarbij er een goede balans is, ook in financiële zin, tussen eigen verantwoordelijkheid van burgers (waaronder ook vrijwillige inzet van burgers) en de inzet van professionele maatwerkvoorzieningen. Bij maatwerkvoorzieningen gaat het om een op maat van de persoon afgestemd geheel van maatregelen (een arrangement).

We stelden hiervoor de volgende doelen:

1. De kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen dalen op termijn als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene (lokale) voorzieningen.
2. Burgers zijn in voldoende mate zelfredzaam en zijn tevreden over de wijze waarop zij hierin ondersteund worden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Transformatie van de regionale uitvoeringsorganisatie Zorg en Ondersteuning Peel 6.1 (Z&O Peel 6.1) naar de samenwerking met 5 Peelgemeenten en een beweging naar lokale inzet van gebiedsteams per 1 januari 2017:
  - Verder gegaan op de reeds ingeslagen weg naar een gekantelde werkwijze waarbij eigen kracht, inzet van het informeel netwerk, wederkerigheid, zelfredzaamheid en participatie leidend zijn.
  - Concrete afspraken gemaakt over afstemming, samenwerking en ieders rol vanuit zowel het lokale gebiedsteam als de regionale backoffice in Deurne.
  - Een ontschotte werkwijze hanteren binnen het sociale domein van de Peelsamenwerking.
2. Doorontwikkeling van de nieuwe manier van inkopen (zowel in proces als in resultaat) van maatwerkvoorzieningen:
  - Middels bestuurlijk aanbesteden ingestoken op overleg tussen gemeenten en zorgaanbieders waarin ruimte is voor innovatie en alternatieven.
  - Ingestoken op resultaatgerichte financiering waarbij het product niet centraal staat maar het bereikte resultaat.
  - Toegewerkt naar de inkoop van ontschotte arrangementen binnen het sociale domein (arrangementen met voorzieningen op grond van zowel de Participatiewet, Jeugd en Wmo) vanuit de gedachte 'een gezin, een plan, een regisseur'.
3. Actieve monitoring door de Peelsamenwerking van de arrangementen die aangeboden zijn aan burgers ter bevordering van hun zelfredzaamheid.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Uniform uitvoeringsbeleid, waardoor een efficiënte uitvoering mogelijk is.
- Een goede afstemming met de lokale nulde lijn.
- Een continu ontwikkelproces (innovatie) met alle partijen die ondersteuning bieden aan de burger (o.a. welzijnsorganisaties, zorgaanbieders).
- Een goed monitoringsysteem.

Zijn we tevreden?

1. Nee, daling van de kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene (lokale) voorzieningen is nog niet mogelijk gebleken.
2. Deels, de totale kosten sociaal domein 2016 zijn niet binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde financiële kaders gebleven. Er is binnen de reserve sociaal domein ruimte om dit tekort op te vangen. Voor 2017 en volgende jaren ligt er een aanvullende opgave door voortdurende bezuinigingen van het Rijk.
3. Ja, burgers zijn tevreden over de wijze waarop zij ondersteund worden, blijktens de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek en het kwaliteitsonderzoek Huishoudelijke Ondersteuning.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
A. Huishoudelijke ondersteuning	775.484	799.467	683.798	S
B. Vervoer	296.282	314.997	328.346	S
C. Rolstoelen	73.000	73.000	67.211	S
D. Woningaanpassingen	67.500	67.500	42.961	S
E. Eigen bijdragen Wmo	-280.000	-280.000	-213.011	S
F. Integratie-uitkering Wmo	-991.667	-1.022.336	-1.022.336	S
G. Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)	145.525	132.690	32.313	I
H. Wmo begeleiding ZIN	1.132.800	1.014.365	805.039	S
I. Wmo begeleiding PGB	343.200	343.200	189.012	S
Niet verzilverde zorg begeleiding PGB 2015	0	0	-88.369	I
J. Cliëntondersteuning Wmo	249.800	249.800	192.541	S
K. Overige taken nieuwe Wmo	188.398	83.477	27.769	S
L. Integratie uitkering sociaal domein Wmo	-1.928.521	-1.929.862	-1.929.862	S
Totaal	71.801	-153.702	-884.588	

Voor Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) wordt in 2015 en 2016 incidenteel budget ontvangen in de algemene uitkering. De hier geraamde uitgaven zijn gelijk aan de ontvangst in de algemene uitkering.

1a. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Wmo

Wat wilden we bereiken?

De toegang tot maatwerkvoorzieningen Wmo is geborgd vanuit de regionale uitvoeringsorganisatie Peel 6.1/Zorg en Ondersteuning door middel van het gebiedsgericht werken onder aansturing van Z&O Peel 6.1. Inmiddels zijn in 2016 voorbereidingen getroffen voor een transformatie naar een samenwerking van 5 Peelgemeenten en een beweging naar lokaal middels de inzet van gebiedsteams. Op basis van dit uitgangspunt komen Wmo-consulenten uit de regio in dienst van de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten en zijn zij actief in de lokale setting, binnen het lokale sociale netwerk en dicht bij de burger.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We werken per 1 januari 2017 samen met de 5 Peelgemeenten in de gemeenschappelijke regeling en uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten en hebben de voorbereidingen hiervoor getroffen in het tweede halfjaar 2016.
2. We hebben het uitvoeringsbeleid geharmoniseerd.

3. We hebben gezorgd voor een goede aansluiting tussen de lokale gebiedsteams en de regionale uitvoeringsorganisatie in de backoffice in Deurne.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

De randvoorwaarden voor een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Z&O Peel 6.1 zijn:

- De samenwerking moet financieel voordeel opleveren.
- De verbinding met het lokale veld (de nulde lijn) moet goed geborgd zijn.
- De uitvoering moet gebiedsgericht plaatsvinden.
- De cliënten mogen er geen hinder van ondervinden.
- De gemeenten behouden hun zeggenschap over het brede Wmo-beleid en sturing op Z&O Peel 6.1 door middel van een nader te bepalen bestuursmodel.

Zijn we tevreden?

1. Nee, Z&O Peel 6.1 functioneerde niet geheel binnen bovenstaande randvoorwaarden.
2. Ja, de transformatie naar de nieuwe Peelsamenwerking is in zeer korte tijd en volgens plan verlopen. In de begroting 2019 willen we de verdeelsleutel van de beheerskosten aanpassen aan de lokale inbreng (aantallen aanvragen en beschikkingen).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Bestaande taken Wmo (inclusief beleid)	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Kosten uitvoeringsorganisatie Peel 6.1	32.000	32.000	124.253	S
Overige kosten uitvoeringsorganisatie	21.445	21.445	0	S
Salariskosten Wmo	242.161	242.161	321.141	S
Totaal	295.606	295.606	445.394	

Nieuwe taken Wmo	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Kosten uitvoeringsorganisatie Peel 6.1	41.474	41.474	139.664	S
Totaal	41.474	41.474	139.664	

2. Gezondheidsbeleid (lokaal en regionaal)

Wat wilden we bereiken?

Doel van het regionale gezondheidsbeleid is dat het aantal mensen, dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht', afneemt.

De lokale uitvoering van de jeugdgezondheidszorg door GGD en Zorgboog sluit aan bij de jeugdhulp en de Wet publieke gezondheid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Uitvoering door de GGD: Voor een groot deel van de wettelijke taken hebben de 21 gemeenten in de regio een gemeenschappelijke regeling getroffen en vanuit daar worden de taken door de GGD uitgevoerd. Hierbij moet gedacht worden aan infectieziektebestrijding, technische hygiënezorg en de jeugdgezondheidszorg (van 4 tot 19 jaar).
2. Uitvoeren van het actieprogramma WMO 2015-2017, onderdeel lokaal gezondheidsbeleid (LGB).

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een integrale benadering is van groot belang. Hierbij moet er naar meerdere leefdomeinen worden gekeken, zoals dagbesteding, lichamelijke en geestelijke gezondheid en maatschappelijke participatie.
- Organisaties die door de gemeente gefinancierd dan wel gesubsidieerd worden hebben oog voor de gezondheidssituatie van onze burgers.
- Samenwerking en afstemming met o.a. de GGD en de Zorgboog.
- Uitvoering van de jeugdgezondheidszorg vindt plaats binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid en de Jeugdwet.

Zijn we tevreden?

1. Ja, uit de GGD monitor in 2016 blijkt een dalende trend van het aantal mensen dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht'.
2. Ja, de acties 2016 uit het actieprogramma WMO 2015-2017, onderdeel lokaal gezondheidsbeleid zijn uitgevoerd dan wel in gang gezet.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Subsidie GGD	266.743	266.743	264.287	S
Subsidie Zorgboog	195.942	195.942	186.409	S
Totaal	462.685	462.685	450.696	

3. Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp (inclusief specialistische voorzieningen) (regionaal)

Wat wilden we bereiken?

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp, het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Het beleidsplan Jeugdhulp in de Peelregio 2015 – 2016 is een plan van de 6 Peelgemeenten en gaat over de wijze waarop de Peelgemeenten gezamenlijk vorm en inhoud geven aan de verantwoordelijkheden die ons met de nieuwe Jeugdwet zijn toebedeeld.

We wilden bereiken dat:

1. opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen zijn voorkomen of door vroeg signalering en/of vroege interventie zijn opgepakt;
2. het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen, kinderopvang en peuterspeelzalen is versterkt;
3. de opvoedvaardigheden van de ouders zijn versterkt, opdat zij in staat zijn hun verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en het opgroeien van jeugdigen;
4. de eigen kracht van de jeugdige, zijn ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren, waarbij voor zover mogelijk wordt uitgegaan van hun eigen inbreng, is versterkt;
5. de jeugdige opgroeit in een veilige opvoedsituatie;
6. er sprake is van integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders bij multiproblematiek.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Gezorgd dat er gebruik wordt gemaakt van een voorziening op het gebied van jeugdhulp, als jeugdigen en hun ouders het niet op eigen kracht redden.

2. De kindbeschermsmaatregelen en jeugdreclassering uitgevoerd.
3. Voorzien in maatregelen ter voorkoming van kindermishandeling.
4. De regie gevoerd over de gehele jeugdketen en de afstemming met overige diensten op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, sport en veiligheid.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Regierol van Peel 6.1 binnen het samenwerkingsverband (MRE, landelijk).
- Financieel moet het met minder.
- Er moet aandacht blijven voor transformatie.
- Het nabij organiseren en uitvoeren van jeugdhulp, waarbij de Peelregio expertise, budget, oplossingen en besluitvorming zo laag mogelijk belegt.
- Het verminderen van de totale kosten voor jeugdhulp ten gunste van lokaal, preventief jeugd beleid.

Zijn we tevreden?

Gedeeltelijk.

Als gezond en veilig opgroeien niet vanzelf gaat, moet er een goed stelsel van jeugdhulp zijn dat – op maat - ondersteuning biedt volgens het Wrap Around Care model:

1. Zonder onnodige doorverwijzing wordt passende hulp ingezet, licht waar mogelijk, zwaar waar nodig. Dit is nog niet altijd het geval.
2. Wanneer er sprake is van jeugdigen en gezinnen met meervoudige problematiek, wordt gewerkt met een integrale, ontschotte gezinsaanpak. Er is nog niet altijd sprake van ontschotte gezinsaanpak, vooral bij Jeugdreclassering is dit niet het geval.
3. Een 'generalist' (specialist in het normale leven) staat naast de jeugdige en hun ouders. Samen voeren zij de regie over de uitvoering van een integraal gezinsplan met realistische doelen op weg naar herstel van het normale leven.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
A. Specialistische jeugdhulp (landelijk)	103.000	103.000	-4.203	S
B. Jeugdzorg plus	0	0	193.318	S
C. JB/JR/AMK/SEZ #	179.600	179.600	191.730	S
D. Tweedelijns specialistische jeugdhulp	1.259.600	1.259.600	1.979.237	S
E. Uitvoeringskosten Eindhoven	40.652	40.652	22.536	S
F. Specialistische ondersteuning PGB	596.800	596.800	106.775	S
G. Specialistische ondersteuning ZIN	138.800	138.800	346.726	S
H. Jeugd- en gezinswerkers	115.300	115.300	147.330	S
I. Inkoop- en uitvoeringskosten Peel 6.1	17.000	17.000	78.160	S
J. Eigen bijdragen jeugdhulp	0	0	-553	S
K. Integratie uitkering sociaal domein jeugd	-2.397.525	-2.442.821	-2.442.821	S
L. Jeugdhulp TAJ	0	0	318.228	S
Te realiseren bezuiniging jeugdzorg op nieuwe taken jeugdzorg	-341.327	-296.031	-97.479	S
Totaal	-288.100	-288.100	838.984	

JB/JR/AMK/SEZ: Jeugdbescherming (JB), Jeugdreclassering (JR), Advies- en meldpunt kindermishandeling (AMK), Spoed Eisende Zorg (SEZ).

Het bedrag bij Te realiseren bezuiniging jeugdzorg op nieuwe taken jeugdzorg rekening 2016 betreft Niet verzilverde zorg Jeugdhulp PGB 2015.

4. Jeugdbeleid (lokaal)

Wat wilden we bereiken?

Met het integraal jeugdbeleid wil de gemeente Asten bereiken dat Asten voor ouders en jongeren een aantrekkelijk dorp is om op te groeien. Waar het veilig is, waar jongeren volop kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen en waar ouders op een passende manier ondersteund worden om hun kinderen goed en plezierig op te voeden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Uitvoering gegeven aan de speerpunten die benoemd zijn in het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid gemeente Asten 2014-2017.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Sterke regievoering door de gemeente.
- Optimale samenwerking binnen de gemeente, tussen gemeenten en met ketenpartners.
- Samenhang in het aanbod van voorzieningen gebaseerd op de vraag van jongeren en ouders.

Zijn we tevreden?

1. Ja, de speerpunten benoemd in de nota voor de periode van 2016 zijn uitgevoerd dan wel in gang gezet op 31 december 2016.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Ambtelijke uitvoeringskosten (lokaal)	29.000	29.000	28.799	S
Lokaal verstrekte jeugdhulp	0	0	9.003	S
Toegangsfunctie (opvoedondersteuners)	129.400	129.400	160.661	S
Transformatieruimte RTA	129.700	129.700	2.083	S
Totaal	288.100	288.100	200.546	

4a. Centrum voor Jeugd en Gezin

Wat wilden we bereiken?

We blijven werken aan de doorontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin Asten-Someren, met als resultaat onderdeel te zijn van de Transitie Jeugdzorg en de hierbij gestelde doelen. De nadruk ligt hierbij op het transitieproof maken van het CJG Asten-Someren, waarbij we aansluiting zoeken tussen het Sociaal Netwerk Asten (steunpunt Guido Asten), de preventieve opvoedondersteuners (lokaal), jeugd- en gezinswerkers (Peel 6.1) en de jeugdhulp (Peel 6.1).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Aansturing van de opvoedondersteuners (OO-ers) door de CJG coördinator.
2. Intervisie voor de opvoedondersteuners. De OO-er zit dicht op de basisvoorzieningen (peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, scholen). De persoon die deze functie heeft, is het gezicht in die wijk/gebied als het gaat om vragen over opvoeden en opgroeien. In deze functie zit zowel het stuk 'terugduwen' naar de eigen kracht en het eigen netwerk, het zelf antwoord geven en hulp bieden als het doorverwijzen naar jeugd- en gezinswerk (J&G-er) en specialisten. Belangrijk is dan ook dat deze personen de situatie goed kunnen analyseren en inschatten.

3. Versterking van de samenwerking tussen organisaties d.m.v. bijeenkomsten op bestuurlijk en uitvoerend niveau.
4. Aansluiting gemaakt tussen preventieve opvoed- en opgroei ondersteuning en de jeugdhulp.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking en afstemming met de kernpartners van het CJG Asten-Someren (LEVgroep, GGD, Onis, Zorgboog), de managers van de opvoedondersteuners, de gemeente Someren en eventuele andere partners rondom de transitie jeugdzorg (b.v. Peel 6.1).

Zijn we tevreden?

1. Ja, er is meer zelfsturing bij de opvoedondersteuners.
2. Ja, er is geen wachtlijst bij opvoedondersteuners.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans
Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Centrum jeugd en gezin / jeugdbeleid	180.260	180.260	112.013	S
Totaal	180.260	180.260	112.013	

4b. Voor- en Vroegschoolse Educatie

Wat wilden we bereiken?

1. Het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in de voor- en vroegschoolse voorzieningen in de gemeente Asten is van hoge en goede kwaliteit.
2. De kinderen in Asten gaan goed voorbereid naar de basisschool.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. In 2016 hebben alle pedagogisch medewerkers en peuterspeelzaalleidsters de taaltoets F3 met goed resultaat afgelegd.
2. Met de GGD zijn afspraken gemaakt over de VVE-inspecties bij de voorschoolse voorzieningen.
3. De gemeente heeft middels het beschikbaar stellen van subsidie aan de voor- en vroegschoolse voorzieningen de kwaliteit en de doorgaande lijn van de voor- en vroegschoolse voorzieningen versterkt en geborgd.
4. Door middel van het beschikbaar stellen van subsidie heeft de gemeente de toegankelijkheid van de voorschoolse voorziening voor doelgroepkinderen VVE gewaarborgd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeente ontvangt voor de periode 2016-2019 jaarlijks een uitkering van het Rijk op grond van de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.
- Een goede en gelijkwaardige samenwerking tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen.
- Afstemming in de stuurgroep Lokaal Educatieve agenda.

Zijn we tevreden?

1. Nee, de gemeente heeft geen nieuwe notitie VVE 2016-2019 opgesteld. Deze is niet opgesteld omdat nog onduidelijk is hoe hoog de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid bedraagt vanaf 2018 voor de gemeente.
2. Deels, er zijn deels resultaatafspraken gemaakt met de voor- en vroegschoolse voorzieningen.
3. Ja, alle pedagogische medewerkers en peuterspeelzaalleidsters in de voorschoolse voorzieningen zijn in 2016 getoetst op taalniveau F3.
4. Deels, het betrekken van ouders bij de VVE is in ontwikkeling. Ouders dienen nog actiever betrokken te worden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Lokaal onderwijsbeleid	98.304	98.304	82.698	S
Totaal	98.304	98.304	82.698	

5. Veilig Thuis (regionaal)

Wat wilden we bereiken?

Alle inwoners, volwassenen en kinderen hebben het recht om in veiligheid te leven en opgroeien. Een sluitende aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling is nodig om ervoor te zorgen dat:

- huiselijk geweld en kindermishandeling wordt voorkomen;
- het geweld stopt;
- recidive van zowel slachtofferschap én daderschap wordt voorkomen.

De volgende doelen streven we na met Veilig Thuis:

1. Veiligheid voorop. Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Inzet van eigen kracht en het gebruik van het sociale netwerk. In de aanpak wordt gekeken naar de eigen mogelijkheden van de direct betrokkenen om de problemen van geweld en onveiligheid te helpen opvangen.
3. Het intact houden van de sociale omgeving. Voor zover de veiligheid dat toe staat en het voor het herstel geen beletsel vormt, wordt er op gestuurd dat betrokkenen na incidenten met huiselijk geweld en/of kindermishandeling zoveel mogelijk binnen hun sociale omgeving kunnen blijven functioneren.
4. Kinderen gaan voor. Niet alleen in situaties van fysieke mishandeling en van fysieke of psychische verwaarlozing van kinderen, maar ook als er sprake is van huiselijk geweld tussen volwassenen, staat de veiligheid van kinderen en het veiligstellen van hun ontwikkelingsmogelijkheden voorop.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De regio zuidoost Brabant heeft gekozen voor een smal Veilig Thuis d.w.z. de taken van Veilig Thuis zijn beperkt tot de wettelijke taken i.c. het onderzoeken van meldingen, het adviseren van melders, en het ondersteunen van de professionals. De casusregie en hulpverlening ligt bij de lokale teams. Dit is vastgelegd in de regiovisie "Geweld in huiselijke kring en kindermishandeling".

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Goede samenwerking en afstemming van Veilig Thuis met betrokken partners, waaronder ook lokale partners op het gebied van Jeugd en WMO, zoals het steunpunt Guido Asten.

Zijn we tevreden?

1. Ja, er zijn grote stappen gezet naar een sluitende aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Ja, er is een goede samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Meldpunt huiselijk geweld	12.000	12.000	12.000	S
Totaal	12.000	12.000	12.000	

6. Maatschappelijke participatie, re-integratie en inkomensvoorzieningen (regionaal)

Wat wilden we bereiken?

1. Astense burgers die (tijdelijk) een inkomen beneden het bestaansniveau hebben voorzien van een bijstandsuitkering in de kosten van levensonderhoud.
2. Astense burgers met een bijstandsuitkering stijgen één of meerdere treden op de participatieladder middels deelname aan educatie, sociale activering, werk of opleiding.
3. Astense burgers met een bijstandsuitkering verrichten een passende tegenprestatie. Zij verwerven hiermee een actievare rol in de maatschappij.
4. Voldoende (extra) banen binnen de marktsector voor mensen met een arbeidsbeperking en daarmee een grote afstand tot de arbeidsmarkt (Banenafpraak).
5. Zelf verantwoordelijkheid nemen voor wat betreft het creëren van extra banen binnen de eigen organisatie. Daarmee een bijdrage leveren aan de banenafpraak geldend voor de overheidssector.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Het Werkbedrijf Atlant-De Peel/Senzer heeft uitvoering gegeven aan de Participatiewet (PW) en Re-integratie. Hier is pro-actief regie op gevoerd door de maandoverzichten (factsheets) te interpreteren en door bij te sturen tijdens kwartaaloverleggen.
2. Met betrekking tot de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) is inbreng geleverd tijdens kwartaalgesprekken die door de Centrumgemeente Helmond zijn geïnitieerd met de regiogemeenten, aangesloten bij het Werkbedrijf. Daarnaast hebben de deelnemende gemeenten gezamenlijk gewerkt aan het nieuwe inkoopbeleid vanaf 2017.
3. Vanuit steunpunt Guido Asten zijn vragen dan wel probleemsituaties met betrekking tot werk en inkomen gesignaleerd en doorgeleid.
4. Werkbedrijf Atlant-De Peel/Senzer heeft bedrijven ondersteund en begeleid bij de invulling van garantiebanen.
5. De mogelijkheden om mensen met een arbeidsbeperking binnen de eigen gemeente te plaatsen zijn voor een deel geïnventariseerd. In de loop van 2017 vindt uitbreiding van het onderzoek naar "inclusieve" functies plaats.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Definitieve besluitvorming over de Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant-De Peel.
- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (kwartaalverslagen en maandoverzichten) en uitvoering binnen de vastgestelde prestatieafspraken.
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.
- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van Werk en Inkomen aanwezig is.
- Faciliteren van steunpunt Guido Asten op het gebied van huur, materialen, cursussen e.d.

Met betrekking tot de Banenafpraak:

- Werkbedrijf Atlant-De Peel vormt feitelijk de schakel tussen werkgever, publieke partijen en mensen met een arbeidsbeperking.
- Binnen eigen organisatie:
  - Afdelingsoverstijgend onderzoek waarbij expertise vanuit Atlant Groep / Werkbedrijf wordt ingezet.
  - Creëren van draagvlak om de realisatie van garantiebanen feitelijk mogelijk te maken.

Zijn we tevreden?

Ja, want:

1. Gemiddeld 45% van de in 2016 ingediende aanvragen levensonderhoud heeft niet tot een PW-uitkering geleid (poortwachter). Streefpercentage was 40%.
2. Gemiddeld 36% van de uitkeringsgerechtigden die zijn uitgestroomd, stroomde uit naar werk. Streefpercentage was 30%. Het percentage uitkeringsgerechtigden dat een re-integratietraject volgt is niet bekend.
3. De decentrale lesgroep van inburgeraars op locatie Asten/ Someren was volledig bezet.
4. Het Werkbedrijf Atlant-De Peel is formeel per 1 januari 2016 ingesteld. Vanaf 1 oktober 2016 is de uitvoeringsorganisatie Senzer daadwerkelijk operationeel.

Deels, want:

5. In 2016 zijn er concreet geen mensen met een arbeidsbeperking geplaatst binnen de eigen organisatie. Wel loopt er op dit moment een proefplaatsing en bij natuurlijk verloop wordt voor de schoonmaakwerkzaamheden iemand vanuit de doelgroep ingezet.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
A. Uitgaven Wet Werk en Bijstand, inkomensdeel	2.608.209	2.396.310	2.409.781	S
B. Uitvoeringskosten Werkbedrijf	636.526	636.526	636.526	S
C. Vergoeding Rijk Wet Werk en Bijstand	-2.480.570	-2.385.731	-2.409.778	S
D. Uitgaven re-integratie	149.207	148.806	140.830	S
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-152.157	-151.755	-151.756	S
Totaal	761.215	644.156	625.603	

Per saldo is de post "uitgaven Wet Werk en Bijstand, inkomensdeel" budget neutraal. Het volledige rijksbudget wordt doorgesluisd naar uitvoeringsorganisatie Senzer (A. en C. in de tabel).

De uitgaven WWB opgenomen in onze begroting bedragen daardoor € 2.409.781,=. De daadwerkelijke uitgaven liggen echter hoger door een toegenomen uitkeringsbestand, te weten € 2.855.729,=. Op grond van het solidariteitsprincipe wordt dit nadeel meegenomen in de jaarrekening van Senzer.

Als gevolg van een verhoging van de uitvoeringskosten is er sprake van een nadeel van € 70.088,= op de totale post WWB, inkomensdeel. Dit nadeel wordt meegenomen in de totale opzet van het Sociaal Domein (paragraaf 8). Dit probleem is vanaf 2017 opgelost omdat de taakstelling dan is gerealiseerd.

6a. Bijzondere bijstand, Minimabeleid en Schulddienstverlening (BMS)

Wat wilden we bereiken?

1. Astense burgers met een minimum inkomen en met bijzonder noodzakelijke kosten van bestaan die niet kunnen worden voldaan uit het maandinkomen, financieel ondersteunen.
2. Voorkomen dat Astense burgers in een problematische schuldsituatie komen.
3. Een verdere ontwikkeling van een efficiënte uitvoeringsorganisatie Peel 6.1, waarbinnen verschillende uitvoeringstaken worden verbonden. Hierdoor wordt ontschotting gerealiseerd alsmede een integrale klantbenadering. Hierbij speelt ook het lokale steunpunt Guido Asten een grote rol.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Regionaal:

1. Aanvragen bijzondere bijstand en minimaregelingen zijn door Peel 6.1, Zorg en Ondersteuning, gevestigd te Helmond beoordeeld en verstrekt.
2. Harmoniseren beleid bijzondere bijstand is deels gelukt en wordt begin 2017 verder opgepakt. Harmonisatie minimaregelingen is niet gelukt.
3. Ingeval van complexe schuldsituaties is begeleiding geboden en zijn schuldregelingen opgezet door Schulddienstverlening Helmond.
4. Managementinformatie is opgenomen in Monitor Sociaal Domein. In verband met overgangssituatie naar nieuwe uitvoeringsorganisatie is deze niet verder uitgebouwd en zijn nog geen prestatie-indicatoren opgesteld. Wordt in 2017 verder opgepakt.
5. Pro-actief regie is gevoerd middels het interpreteren van de maand- en kwartaaloverzichten.

Lokaal:

6. Ingeval van eenvoudige schuldproblematieken is lokaal ondersteuning en begeleiding geboden door Onis Welzijn.
7. Vanuit steunpunt Guido Asten zijn vragen dan wel probleemsituaties met betrekking tot bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening gesignaleerd en doorgeleid.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

Regionaal:

- Uniform beleid bijzondere bijstand en minimaregelingen.
- Herijking beleidsnota Inkomensondersteuning gemeente Asten.
- Goede procesafspraken waarbinnen gebiedsgericht werken wordt gewaarborgd.
- Correcte managementinformatie vanuit Peel 6.1, Zorg en Ondersteuning.
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.

Lokaal:

- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening aanwezig is.
- Voldoende faciliteren van steunpunt Guido Asten op het gebied van huur, materialen, cursussen e.d.

Zijn we tevreden?

Deels, want bereikt is dat:

1. Het aantal klanten collectieve ziektekostenverzekering 2016 beduidend hoger lag dan begroot. Het aantal deelnemers bedroeg 434, waarvan 53 personen wel zijn aangesloten maar geen aanvullend pakket hebben kunnen afsluiten wegens schulden. Begroot waren 335 deelnemers.
2. Gemiddeld 85% van de in 2016 ingediende aanvragen tijdig (binnen zes weken) is afgehandeld.
3. De kadernota Schulddienstverlening is geactualiseerd.

Niet bereikt is de voltooiing van het harmonisatietraject. Reden hiervoor is de overgangssituatie naar een nieuwe uitvoeringsorganisatie. Wordt in 2017 verder opgepakt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Aanvullende ziektekostenverzekering	37.400	238.800	65.377	S
Bestaanskosten bijzondere bijstand	86.250	86.250	262.098	S
Langdurigheidstoeslag	23.000	23.000	31.265	S
Sportvouchers	0	2.855	3.390	I
Stelpost bijzondere bijstand	20.496	20.496	0	S
Verstrekkings minimabeleid	39.511	39.511	55.415	S
Totaal	206.657	410.912	417.545	

De uitvoeringskosten BMS 2016 bedragen € 185.768,=. Begroot was € 103.039,=.

In de loop van 2016 is het budget voor aanvullende ziektekostenverzekering (€ 201.400,=) overgeheveld van Wmo nieuwe taken naar BMS.

Met name de verstrekkings bijzondere bijstand waren in 2016 veel hoger dan begroot. Belangrijkste reden hiervoor is dat beduidend meer leenbijstanden zijn verstrekt voor woninginrichting als gevolg van verhoogde asielinstroom. Tot en met oktober 2016 gaat het al om een bedrag van € 86.000,=. Daarnaast zijn ook de kosten van bewindvoering toegenomen. Omdat elke gemeente in de regio met een stijging van de bewindvoeringskosten te maken heeft, wordt deze problematiek regionaal opgepakt. De hogere uitgaven worden gecompenseerd door een voordeel op het budget Chronisch zieken en gehandicapten (aanvullende ziektekostenverzekering).

7. Maatschappelijke participatie en re-integratie (lokaal)

Wat wilden we bereiken?

Het borgen van lokale (re-integratie)trajecten voor Astense burgers met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij een actievere rol in de maatschappij verwerven en waar mogelijk een trede op de participatieladder stijgen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Astense burgers met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt werden met name geplaatst op bestaande lokale trajecten, zoals de trajecten via de lokale voetbalvereniging en de scouting.
2. Pas wanneer bestaande activiteiten niet geschikt waren, is naar nieuwe activiteiten gekeken. Hierbij is maatwerk geleverd.
3. Het project Basisvoorziening Asten – Someren is verder uitgebouwd. Participatiecoaches zijn lokaal werkzaam waardoor ook makkelijker verbindingen kunnen worden gelegd met lokale partijen. Daarnaast zijn wij een eigen project gestart zodat iedereen die begeleiding nodig heeft op het gebied van inkomen en werk dit vanuit de Basisvoorziening kan krijgen. Ook als zij niet in beeld zijn bij Senzer.
4. Samen met de Astense burger met een bijstandsuitkering is gekeken naar een activiteit dat kan dienen als tegenprestatie. Invulling van de tegenprestatie is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de uitkeringsgerechtigde zelf. Bleek dit niet haalbaar, dan vond begeleiding en ondersteuning door het Werkbedrijf plaats. Er zijn geen sancties opgelegd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (jaarevaluatie) en Onis Welzijn inzake de Basisvoorziening waaruit blijkt dat er binnen de gestelde kaders vanuit het projectplan Basisvoorziening Asten-Someren gewerkt wordt.
- Samenwerking met lokale instellingen en bedrijven bij het vormgeven van lokale re-integratietrajecten, zoals de lokale voetbalvereniging en Jong Nederland.
- Samenwerking met het Werkbedrijf Atlant-De Peel in de doorverwijzing en toeleiding van de doelgroep.
- Slimme samenwerking met andere partijen zodat de kosten gedrukt kunnen worden. Een voorbeeld is samenwerking met dagbestedingspartners zoals Stichting ORO in het delen van ruimtes.
- Beschikbaarheid van financiële middelen, aangezien het project Basisvoorziening Asten-Someren niet zelfvoorzienend is.

Zijn we tevreden?

Ja, want:

1. Een groot deel van alle bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die actief kunnen zijn, nemen deel aan een voor hen geschikt bevonden re-integratieactiviteit.
2. Voor 2016 waren er voldoende middelen om het project Basisvoorziening Asten-Someren in stand te houden. De verwachting is dat het project ook de komende jaren betaalbaar blijft, mede gezien het terugverdieneffect dat we willen bereiken.

Deels, want:

3. Niet alle bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en die (nog) niet actief kunnen zijn, nemen daadwerkelijk deel aan activiteiten anderszins in het kader van de tegenprestatie. Het neemt meer tijd in beslag om iedereen te spreken hierover en om samen een geschikte activiteit te vinden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Basisvoorziening Asten-Someren *	0	339.196	27.449	I
Totaal	0	339.196	27.449	

Er zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het project Basisvoorziening Asten-Someren.

8. Beschermd Werken (regionaal)

Wat wilden we bereiken?

Aan Astense inwoners die een indicatie vanuit de oude Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben en niet in staat zijn bij een reguliere werkgever te werken, een beschermde werkplek blijven bieden via werkgeverschap van Werkbedrijf Atlant-De Peel.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Werkbedrijf Atlant-De Peel, per 1 oktober 2016 Senzer, heeft voor de gemeente Asten de "oude" Wsw integraal uitgevoerd.
2. Via het project Basisvoorziening Asten-Someren waren lokaal beschutte werkplekken voor Astense klanten met een Wsw-indicatie beschikbaar. De begeleiding heeft plaatsgevonden door het Werkbedrijf.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Definitieve besluitvorming over de Gemeenschappelijke regeling Atlant-De Peel.
- Een helder ondernemingsplan en jaarverslag van Werkbedrijf Atlant-De Peel.
- Structurele overlegmomenten met het Werkbedrijf Atlant-De Peel.

Zijn we tevreden?

1. Ja, want Astense Wsw geïndiceerden ("oude" Wsw-ers) die niet doorgeleid konden worden naar een reguliere werkplek, konden binnen een beschermde werkomgeving blijven werken.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-2.228.371	-2.351.725	-2.351.725	S
Uitgaven Wet Sociale Werkvoorziening	2.228.371	2.351.724	2.351.725	S
Totaal	0	-1	0	

De integratie uitkering sociaal domein participatiewet (WSW) wordt volledig doorbetaald aan Werkbedrijf Senzer.

9. Ondersteuning en facilitering nuldelijn (lokaal)

Wat wilden we bereiken?

Een krachtig lokaal sociaal netwerk, waarbinnen samenwerking plaatsvindt tussen diverse partners (zowel professioneel als informeel) die actief zijn op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, jeugdbeleid, participatie, reïntegratie, tegenprestatie, veiligheidsbeleid, cliëntondersteuning en gezondheidsbeleid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Sturing en regie gevoerd over het lokaal sociaal netwerk Asten.
2. Samen met de sleutelpartners het steunpunt Guido Asten, het dorpssteunpunt Heusden, het wijksteunpunt de Stip het de burgerinitiatieven voor dagbesteding in Heusden en Ommel gefaciliteerd.
3. Gezorgd voor een sterke positionering van het lokaal sociaal netwerk.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een efficiënte en doelmatige werkwijze voor wat betreft maatwerkvoorzieningen met de unit Zorg en Ondersteuning in Helmond.
- Prioritering van uitvoering van taken van het sociaal netwerk in het subsidieprogramma Welzijn.
- Een heldere monitoring van de financiële uitputting van de budgetten.

Zijn we tevreden?

1. Ja, niet alle vragen van burgers zijn naar de unit Zorg en Ondersteuning voor maatwerkvoorzieningen (Z&O) geleid, maar vragen van burgers zijn zoveel mogelijk lokaal, dicht bij de vrager, opgelost.
2. Ja, in het tweede halfjaar van 2016 zijn voorbereidingen getroffen voor een samenwerking van 5 Peelgemeenten per 1 januari 2017, waarin lokaal opererende integrale gebiedsteams zorgen voor een betere afstemming en integrale benadering van multiprobleemsituaties.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Dagbesteding	20.000	20.000	13.667	S
Dorpsteunpunten	20.000	15.000	9.011	S
Regievoering lokaal sociaal netwerk (en leefbaarheid)	214.399	214.399	211.965	S
Subsidie LEV groep	179.405	178.943	183.254	S
Subsidie Onis	361.586	362.096	368.636	S
Totaal	795.390	790.438	786.533	

Dagbesteding, dorpssteunpunten en regievoering lokaal sociaal netwerk (en leefbaarheid) vormen samen het Sociaal Netwerk Asten.

10. Maatschappelijke Voorzieningen en Accommodaties

Wat wilden we bereiken?

Een passende huisvesting voor sociaal-maatschappelijke voorzieningen, waaronder het primair en voortgezet onderwijs, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, buitenschoolse opvang, speelruimte, sport, cultuur, welzijnswerk en zorg, zodat zij hun maatschappelijke taken kunnen waarmaken. Insteek hierbij is de sociaal maatschappelijke opgave die de gemeente ambieert binnen de grenzen van de geldende financiële taakstelling en de optimalisatie in bezettingsgraad, beheer en exploitatie die bereikt kan worden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Op basis van de beleidsuitspraken op het gebied van Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties die zijn vastgesteld door de raad in december 2013, uitvoeren van

de acties die hieruit voortvloeien. Het gaat dan om privatisering van accommodaties op het gebied van sport, jeugd en jongeren en welzijn en zorg.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende acceptatie en bereidheid van de betrokken organisaties.
- Geen of weinig juridische belemmeringen in wetgeving, verordeningen en contracten.
- Geen of weinig verzet tegen maatregelen bij burgers en organisaties.

Zijn we tevreden?

1. Ja, we zijn tevreden omdat de uitvoeringsplannen per accommodatie/organisatie zijn uitgevoerd op basis van de gestelde beleidsuitspraken. In 2018 is de financiële taakstelling afgewikkeld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties	-44.248	-30.556	0	S
Totaal	-44.248	-30.556	0	

De taakstelling maatschappelijke voorzieningen en accommodaties is in 2016 nog niet volledig gerealiseerd.

In 2018 is de taakstelling afgewikkeld.

10a. Onderwijshuisvesting - Strategisch Huisvestingsplan Primair Onderwijs (SHP)

Wat wilden we bereiken?

1. Een plan om te komen tot optimale huisvesting van primair onderwijs en kinderopvang binnen de gewijzigde en aangescherpte financiële kaders van de gemeente en de schoolbesturen.
2. Inzicht in de gebouwen: bouwkundige- en functionele staat, herontwikkelmogelijkheden.
3. Draagvlak bij de gemeente en schoolbesturen, ouders en inwoners.
4. Duidelijkheid welke voorzieningen het belangrijkste zijn voor de leefbaarheid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Opdracht verleend aan Sygma (voorheen genaamd de Stichting Brede School Nederland te Veldhoven) voor het opstellen van een "Strategisch huisvestingsplan (SHP) voor het primair onderwijs 2016-2026" in de gemeente Asten.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende draagvlak bij de schoolbesturen om het SHP een strategische insteek te geven. In de te ontwikkelen huisvestingsvisie dienen de capaciteitsvraag (ontwikkeling leerlingenaantallen, krimp, leegstand, overcapaciteit), de levensduurverwachting (leeftijd, houdbaarheidsdatum, einddatum gebouwonderhoud) en het beoogde kwaliteitsniveau van de schoolgebouwen aan de orde te komen.

Zijn we tevreden?

1. Nee, het Strategisch Huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2026 is nog niet vastgesteld. De schoolbesturen hebben uitstel gevraagd om een eigen visie te ontwikkelen. Eind 2016 ontstond er bestuurlijk commitment om te komen tot een

Strategisch Huisvestingsplan, welk plan naar verwachting in 2017 kan worden vastgesteld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Er wordt inzichtelijk gemaakt welke financiële consequenties het heroriënteren op onze rol ten aanzien van de onderwijshuisvesting heeft. Dit komt naar voren in het Strategisch huisvestingsplan (SHP) voor het primair onderwijs in de gemeente Asten. De financiële consequenties worden meegenomen bij het raadsvoorstel over het SHP.

10b. Privatisering Sportgebouwen Gemeente Asten

Wat wilden we bereiken?

Alle sportgebouwen dienen in eigendom overgedragen te worden aan de betrokken verenigingen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. In 2016 heeft er intensief overleg plaatsgevonden met HCAS en Klimop over het privatiseren van hun sportaccommodaties middels een recht van opstal. Met HCAS is overeenstemming bereikt over de financiële bijdrage van de renovatie van het clubgebouw. Het clubgebouw zal begin 2017 in eigendom worden overgedragen waarna de renovatie door HCAS ter hand kan worden genomen. Het overleg met Klimop zal begin 2017 worden voortgezet.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met HCAS en Klimop in 2016 over de renovatieplannen en termijn van uitvoering.
- Er dienen voldoende middelen beschikbaar gesteld te worden voor afkoop van de eigendomsoverdracht.
- De betrokken verenigingen dienen een actieve inbreng te hebben in het privatiseringsproces.
- Mogelijk dient de kleedaccommodatie van HCAS nog uitgebreid te worden als gevolg van de toename van het aantal leden/teams. Uitgangspunt voor de bepaling van het aantal kleedlokalen is de NOC*NSF norm.

Zijn we tevreden?

1. Deels. Met HCAS is in 2016 overeenstemming bereikt over de (financiële) voorwaarden voor de privatisering van hun sportgebouw. De eigendomsoverdracht vindt begin 2017 plaats. Het overleg met Klimop bevindt zich in een eindfase. Naar verwachting zal met Klimop in 2017 overeenstemming worden bereikt over de privatisering. Het is waarschijnlijk dat nog aanvullende middelen nodig zijn.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Renovatie accommodatie HCAS *	0	170.000	0	I
1. Renovatie gebouw Klimop *	0	95.750	0	I
Totaal	0	265.750	0	

11. Regionaal kompas

Wat wilden we bereiken?

De ondersteuning richt zich op het versterken van participatie en begeleiden bij het wonen van kwetsbare inwoners met het oog op het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Zorg en behandeling staan in dienst van het (weer) kunnen participeren in de samenleving.

De doelen op dit beleidsveld zijn:

1. Inwoners functioneren zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving en op eigen kracht.
2. Op lokaal niveau wordt effectief ingezet op preventie, versterking van het lokale netwerk en het adequaat organiseren van algemene voorzieningen.
3. Inwoners die beschermd wonen of gebruik maken van de maatschappelijke opvang en/of vrouwenopvang zijn zo spoedig mogelijk (weer) in staat op eigen kracht of met beperkte begeleiding zich te handhaven in de samenleving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Iedere dak- en thuisloze kreeg van de centrumgemeente Helmond een maatwerktraject aangeboden dat ervoor moet zorgen dat betrokkene zo snel mogelijk weer zo zelfstandig mogelijk kan wonen en leven.
2. De centrumgemeente organiseerde adequaat en voldoende aanbod dat aansluit bij de vraag (aard/omvang) van de doelgroep (waaronder voldoende en betaalbare woonruimte voor ambulante begeleiding en voor alle MO-klanten een aanbod op dagbesteding of activering met perspectief).
3. We organiseerden een regionaal ketenoverleg in samenwerking met politie, justitie en uitkeringsinstanties.
4. Het terugdringen van het aantal uithuiszettingen met dakloosheid als gevolg.
5. We versterkten en verbonden de trajectaanpak van dak- en thuislozen met de aanpak van andere bijzondere doelgroepen waarvoor de gemeente, onder meer vanuit veiligheid en openbare orde, verantwoordelijk is, zoals ex-gedetineerden en veelplegers.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Inwoners komen alleen dan voor een specifieke (maatwerk)voorziening in aanmerking als zij niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen, in staat zijn tot participatie en zelfredzaamheid.
- Effectieve gemeentelijke werkprocessen rond trajectregie, schulddienstverlening en het bieden van maatwerkvoorzieningen.
- De huidige maatwerk-trajectaanpak zo mogelijk uitbreiden naar andere bijzondere doelgroepen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zoals de ex-gedetineerden en veelplegers.
- Concrete prestatieafspraken met maatschappelijke partners.
- De bemoeizorg in de gehele regio aanbieden zodat een vangnet ontstaat bij signalering en (her)toeleiding van zorgwekkende zorgmijders.
- Goede afspraken met woningcorporaties - óók in de regiogemeenten - zodat er voldoende woningen beschikbaar zijn om de beoogde, versnelde door- en uitstroom te realiseren en om uithuiszetting tot een minimum te beperken.
- De aansluiting bij lichtere algemene voorzieningen en ondersteuning vanuit de lokale netwerken zijn van groot belang.

Zijn we tevreden?

Ja:

1. Inwoners functioneren zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving en op eigen kracht.
2. Op lokaal niveau wordt effectief ingezet op preventie, versterking van het lokale netwerk en het adequaat organiseren van algemene voorzieningen.

- Inwoners die beschermd wonen of gebruik maken van de maatschappelijke opvang en/of vrouwenopvang zijn zo spoedig mogelijk (weer) in staat op eigen kracht of met beperkte begeleiding zich te handhaven in de samenleving.
- We hebben voorbereidingen getroffen om de beweging en de financiering van beschermd wonen naar meer reguliere vormen van begeleiding in te zetten in overleg met de centrumgemeente Helmond.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Coördinator zorgnetwerk	3.500	3.500	2.430	S
Totaal	3.500	3.500	2.430	

12. Peuterspeelzaalwerk

Wat wilden we bereiken?

Landelijk krijgen werkende ouders vanaf 2017 recht op kinderopvangtoeslag voor opvang in de voorschoolse voorziening naar hun keuze: kinderdagverblijf en/of peuterspeelzaal. Dit betekent voor Asten invoering van de nieuwe financieringsstructuur voor werkende ouders bij Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje. Werkende ouders die gebruik maken van een kinderdagverblijf vallen reeds onder deze financieringsstructuur.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Samen met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje heeft de gemeente doorgerekend welke consequenties de invoering van de nieuwe financieringsstructuur voor werkende ouders heeft op de hoogte van de jaarlijkse subsidie en de ouderbijdragen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking en afstemming met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje.

Zijn we tevreden?

- Deels, de nieuwe financieringsstructuur voor werkende ouders is niet ingevoerd per 1 januari 2017. Deze wordt ingevoerd door Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje per 1 augustus 2017. Over de subsidiëring van Pinkeltje vanaf 1 augustus 2017 zijn reeds afspraken gemaakt. Pinkeltje ontvangt voor de periode 1 augustus 2017 tot en met eind 2017 een subsidie van € 90.000,=. Dit levert voor de gemeente een eenmalig voordeel op van € 45.101,= (raadsbesluit 14 maart 2017).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Subsidie peuterspeelzaal Pinkeltje	148.010	148.010	139.407	S
Totaal	148.010	148.010	139.407	

3. Veilig en Schoon

Het programma Veilig en Schoon omvat: veiligheid, vergunningverlening, handhaving, beheer openbare ruimte (groen, riolering en water), afval en milieu.

1. Integrale Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Een solide en effectief veiligheidsbeleid, waarbij wordt samengewerkt tussen de Peelgemeenten, partners en inwoners daar waar dat meer veiligheid oplevert.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Samen met de 6 Peelgemeenten, de edities februari 2016 en september 2016 van het dynamische uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016 gemaakt en gecoördineerd.
2. De actiepunten uit het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016 uitgevoerd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).

Zijn we tevreden?

1. Ja, het college heeft op 4-4-2016 en op 5-10-2016 de edities van februari 2016 en september 2016 van het uitvoeringsprogramma's Integrale Veiligheid Peelland 2016 vastgesteld.
2. Ja, alle actiepunten uit uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016 zijn gerealiseerd voor 31 december 2016 of lopen door in 2017 en zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2017.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Integrale veiligheid	15.521	27.073	28.222	S
Totaal	15.521	27.073	28.222	

2. Brandweer

Wat wilden we bereiken?

Minimaal borging -maar waar mogelijk verhoging- van vakbekwaamheid en kwaliteit op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweertzorg door samenwerking binnen de VRBZO (Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We hebben de actiepunten uit Ontwerpbegroting 2017 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarbij een rol voor de gemeente is weggelegd, uitgevoerd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant Zuidoost 2015-2019 is leidend.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).

- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Blijvende verbondenheid van de brandweervrijwilliger zodat er geen tekort ontstaat bij de vrijwillige brandweer.
- Realisatie binnen bestaande budgetten.

Zijn we tevreden?

1. Ja, alle actiepunten uit Ontwerpbegroting 2016 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarbij een rol voor de gemeente is weggelegd zijn op 31-12-2016 gerealiseerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Bijdrage veiligheidsregio	822.092	762.913	763.252	S
Totaal	822.092	762.913	763.252	

3. Rampenbestrijding

Wat wilden we bereiken?

Mocht de gemeente door een ramp getroffen worden dan kan de burger rekenen op een adequate rampenbestrijding waarin op een gecoördineerde wijze, volgens het Regionaal Crisisplan 2016-2019, wordt samengewerkt tussen politie, brandweer, GHOR (geneeskundige hulpverlening) en gemeente.

De basis van de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt gevormd door een aantal wettelijke planfiguren: het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan en het eerder genoemde Regionaal Crisisplan.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Gewerkt volgens de richtlijnen in regionale planvormingen (Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan, Regionaal Crisisplan, Meerjarenbeleidsplan Opleiden, trainen en oefenen).
2. Regionale ontwikkelingen (zoals nieuwe planvorming) zijn doorvertaald naar de lokale organisatie en toegepast (het proces Nafase) tijdens de hagelstorm in juni 2016.
3. Processpecifieke draaiboeken (m.n. het draaiboek Preparatie Nafase) zijn verder geïmplementeerd. Deze draaiboeken zijn opgesteld door de ambtenaren rampenbestrijding van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant, die medewerkers in de regionale processen uitleggen welke taken zij moeten verrichten voor, tijdens en na een ramp of crisis.
4. In 2016 heeft een oefening met het gemeentelijk beleidsteam plaatsgevonden.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Bestuurlijk committent (lokaal en regionaal).
- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Draagvlak en samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie.
- Evenredige bijdrage van alle gemeenten binnen de regionale rampenbestrijding.

Zijn we tevreden?

1. Ja, de doelstellingen uit het jaarplan Opleiden, trainen en oefenen 2016 zijn grotendeels gerealiseerd. Dit jaarplan maakt onderdeel van het meerjarenbeleidsplan Opleiden, trainen en oefenen 2016-2019. Als gevolg van de inzet van de regionale rampenbestrijdingsorganisatie tijdens de langdurige brand in de gemeente Someren

zijn een aantal geplande activiteiten geannuleerd of doorgeschoven naar 2017. De leermomenten uit deze inzet kunnen in de toekomst ook terugkomen in regionale planvorming.

- Ja, een gedeelte van onze lokale processen heeft een taakgerichte oefening ondergaan. Veel leermomenten zijn gehaald uit de aanpak van het incident 'Hagelstorm', waarbij een gedeelte van de lokale rampenbestrijdingsorganisatie is ingezet. Verder is getracht voor elke medewerker met een functie in de regionale rampenbestrijding een oefen- en/of trainingsmoment in te lassen, op deze manier wordt de vervaardigde vakbekwaamheid in stand gehouden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Rampenbestrijding	4.940	4.940	830	S
Totaal	4.940	4.940	830	

4. Handhaving

Wat wilden we bereiken?

Stringente, integrale en professionele handhaving aan de hand van een eenduidig en vastgesteld handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Uitvoering gegeven aan het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma 2015-2018 en het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2016.
- De handhavingscyclus verder versterkt door de gemeenteraad te informeren over voortgang prioriteiten, grote projecten, uitkomsten van provinciale audits en handhavingsthema's in 2016.
- Jaarverslag Handhaving 2015 vastgesteld.
- Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017 opgesteld.
- Onderzocht op welke wijze er efficiënter en doelgerichter gehandhaafd kon worden. De uitkomsten zijn direct toegepast en verwerkt in de verschillende beleidsprogramma's.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende capaciteit voor handhaving.
- Efficiënte samenwerking tussen afdelingen Publiekszaken, Ruimtelijke Ontwikkeling, Maatschappelijke Ontwikkeling en Openbare Werken.
- Duidelijke werkafspraken met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en de Politie, eenheid Oost-Brabant.

Zijn we tevreden?

- Ja, handhaving verliep, ondanks de hagelstorm, grotendeels volgens planning, die was vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2016.
- Ja, er was voldoende ruimte om te reageren op incidenten die te maken hebben met veiligheid en volksgezondheid, zoals de inzet van het team Handhaving na de hagel- en stormschade.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten en T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Realisatie vond plaats binnen bestaande budgetten. Dit betreft met name interne uren.

5. Update hondenbeleid en -voorzieningen

Wat wilden we bereiken?

Kostendekkend (via hondenbelasting) hondenbeleid en –voorzieningen die aansluiten bij de wensen van hondenbezitters en niet-hondenbezitters zodat zo min mogelijk overlast bestaat.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Geen werkzaamheden uitgevoerd. Updaten is uitgesteld en voor 2017 gepland.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Actuele en accurate gegevens over hondenbezit.

Zijn we tevreden?

Nee, update is niet uitgevoerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Er zijn geen uitgaven geweest in 2016.

6. Uitvoeren boombeheerplan

Wat wilden we bereiken?

Per 1 januari 2017 een aantoonbaar veilig bomenbestand binnen de kommen en langs belangrijke wegen buiten de kommen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Volgens vastgestelde boombeheerplan systematisch de bomen binnen de kommen en langs de belangrijkste wegen in het buitengebied gecontroleerd.
2. De uit de controles voortkomende werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende ambtelijke uren, geld om de maatregelen uit te voeren en behoud uren buitendienst voor het uitvoeren van de benodigde snoeiwerkzaamheden aan jonge bomen.

Zijn we tevreden?

1. Ja, alle bomen binnen de kommen en langs de belangrijkste doorgaande wegen in het buitengebied zijn minimaal 1x gecontroleerd en de hieruit voortkomende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Daarmee zijn deze bomen aantoonbaar veilig.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Uitvoering boombeheerplan	64.500	71.500	69.010	S
Totaal	64.500	71.500	69.010	

7. Uitvoeren Wet Natuurbescherming

Wat wilden we bereiken?

Voldoen aan de wet natuurbescherming bij het uitvoeren van het groenbeheer en het toetsen van ruimtelijke plannen en aanvragen voor vergunningen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Geen werkzaamheden uitgevoerd. De benodigde provinciale regelgeving die voortvloeit uit de nieuwe wet is pas eind december 2016 vastgesteld. Op basis hiervan gaat de ODZOB in februari 2017 met gemeenten overleggen over uitvoering van de gemeentelijke taken.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Vaststelling en in werking treden van de wet (naar verwachting 1 maart 2016).
- Voldoende financiële middelen voor het uitvoeren van de taak. Onbekend is nog wat de kosten zijn omdat de consequenties van de wet nog niet inzichtelijk zijn.

Zijn we tevreden?

Nee, het proces voor uitvoering van de wet (en daaruit voortvloeiende provinciale regelgeving) is niet in kaart gebracht.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Financiële consequenties zijn nog niet bekend.

8. Riolering en Water

Wat wilden we bereiken?

Op een doelmatige wijze zorgen voor een duurzame inzameling en verwerking van afvalwater, hemelwater en (overtollig) grondwater en een duurzaam beheer van het gemeentelijk rioolstelsel.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2013-2017.

Uitvoeringsprojecten:

1. Renovatie rioolgemalen. De rioolgemalen Stikker, Laagveld en Oliemolen zijn werktuigbouwkundig en elektromechanisch gerenoveerd.
2. Verbeteren rioolstelsels Appelbuurt en Nobisweg. De verbeterd gescheiden rioolstelsels van de Appelbuurt en Nobisweg zijn gekoppeld, waardoor rioolgemaal Boskoop is komen te vervallen en niet gerenoveerd hoeft te worden. Tevens zijn er drie extra hemelwateroverstorten gerealiseerd, waardoor de kans op wateroverlast is verkleind.
3. Herinrichting Burgemeester Wijnenstraat en omgeving, de riolering is vervangen en vergroot, waarmee de afvoercapaciteit vanuit het centrum is vergroot. Ook is een

infiltratieriool aangelegd, waarmee hemelwater is afgekoppeld van de gemengde riolering.

4. Heerbaan. De werkzaamheden zijn in 2016 voorbereid en aanbesteed. De uitvoerende werkzaamheden zijn gestart, maar nog niet op het gedeelte waar het riool vervangen en verdiept moet worden. Dit volgt in 2017.
5. Herinrichting Hoogstraat, in 2016 zijn de werkzaamheden voor rioolvervanging voorbereid. De uitvoering volgt in 2017.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Breed draagvlak omwonenden en belanghebbenden (bij afkoppeling hemelwater).
- Tijdig en voldoende beschikbaar gesteld budget.

Zijn we tevreden?

1. Renovatie gemalen:
  - Ja, de rioolgemalen Stikker, Laagveld en Oliemolen zijn technisch weer in orde.
2. Verbeteren rioolstelsels Appelbuurt en Nobisweg:
  - Ja, want rioolgemaal Boskoop is komen te vervallen, waardoor het stelsel minder storingsgevoelig is en op de langere termijn kostenbesparend.
  - Ja, de extra overstorten zorgen ervoor dat de kans op wateroverlast in de Appelbuurt en op bedrijventerrein Nobis is afgenomen.
3. Herinrichting Burgemeester Wijnenstraat, Langstraat en Koningsplein:
  - Ja, want meer dan 80% van de pandeigenaren heeft meegewerkt met het afkoppelen van regenwater.
  - Ja, want door de vergroting van het gemengde riool is de kans op wateroverlast danwel water op straat in het centrumgebied van Asten afgenomen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Renovatie gemalen	0	100.000	97.793	I
2. Verbeteren rioolstelsels Appelbuurt en Nobisweg	0	105.500	73.951	I
Totaal	0	205.500	171.744	

9. Uitvoering gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wat wilden we bereiken?

Een verdere verbetering in de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken en in de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Het onderbrengen van de verplichtte landelijke basistaken die van de rijksoverheid overgedragen moeten worden bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) zijn vertraagd. Deze worden in fases overgedragen, per 1 juli 2017 de niet personeelsgebonden basistaken en per 1 januari 2018 de personeelsgebonden basistaken.
2. Er is beperkt contact geweest met de ODZOB in 2016. Dit heeft in beperkte mate geleid tot afspraken over integrale handhaving om te komen tot het resultaat inzet op een zo hoog mogelijke kwaliteit, tegen zo laag mogelijke kosten. Dit wordt in 2017 verder opgepakt.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeenschappelijke regeling moet ervoor zorgen dat de kwaliteit tenminste hetzelfde blijft.
- De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant voldoet aan de Landelijke Kwaliteitscriteria.
- De uitvoering van de gemeenschappelijke regeling wordt tegen de laagst mogelijke kosten gerealiseerd.
- De integrale handhaving komt niet in het gedrang.

Zijn we tevreden?

1. Deels, de kwaliteitsslag die beoogd was, is niet gerealiseerd, wel is er een basis gelegd in de relatie met de omgevingsdienst, dat vertrouwen geeft voor het succesvol doortrekken van dit traject in 2017.
2. Deels, door het beperkte contact met de ODZOB zijn hier geen afspraken over gemaakt, wel is er sterk gewerkt aan de relatie met de ODZOB, welke nu als goede basis voor 2017 wordt gezien.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: R. van Malten

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Kosten omgevingsdienst	210.338	200.844	200.073	S
Totaal	210.338	200.844	200.073	

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling

Het programma Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling omvat grondexploitaties (grondbedrijf), economische ontwikkeling, infrastructuur en ruimtelijke ordening.

1. Verkeer en Vervoer

Wat wilden we bereiken?

Een doelmatig, veilig en duurzaam functionerend verkeer- en vervoerssysteem door middel van het uitvoeren van het meerjarig uitvoeringsprogramma van het GVVP. Een goede bereikbaarheid van Asten binnen de regio.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Beleidsprojecten:

Het GVVP is door de Raad vastgesteld inclusief de aangepaste parkeernota. Tevens is een mobiliteitsfonds in het leven geroepen.

Meerjarenperspectief:

Vanuit de regio hebben diverse overleggen plaatsgevonden omtrent het bereikbaarheidsakkoord en de N279. Alle regiogemeenten hebben ingestemd met het bereikbaarheidsakkoord. Onderdeel hiervan is onder andere het ontbrekende gedeelte van het fietspad tussen Asten en Helmond (Otterstraat). Er loopt nog een financieringsdiscussie over het bereikbaarheidsakkoord.

Voor de N279 heeft de notitie reikwijdte en detailniveau MER ter inzage gelegen. Hier zijn geen bijzonderheden uit voortgekomen. Vervolgens is in 2016 gestart met de voorbereiding van de MER.

Uitvoeringsprojecten:

De werkzaamheden in de Burgemeester Wijnenstraat en omgeving zijn nagenoeg afgerond. De weg en het riool zijn gereconstrueerd.

Daarnaast is het voorbereidende werk voor de herinrichting van de Hoogstraat uitgevoerd. De aanbesteding startte eind 2016.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Vastgesteld geactualiseerd GVVP incl. uitvoeringsprogramma.
- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.

Zijn we tevreden?

Deels, omdat het GVVP eind 2016 door de raad is vastgesteld komen de uitvoeringsmaatregelen pas vanaf 2017 aan bod. Voor de overige items zijn we tevreden, de regiogemeenten hebben allen ingestemd met het bereikbaarheidsakkoord en de MER-procedure rondom de N279 is gestart.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. GVVP maatregelen*	50.000	197.507	146.976	I
2. Infrastructurele projecten verkeersveiligheid*	20.000	242.437	180.007	I
3. Herinrichting Burg. Wijnenstraat (1e fase)*	0	1.888.533	1.348.195	I
Totaal	70.000	2.328.477	1.675.178	

2. Wegen, Straten en Pleinen

Wat wilden we bereiken?

Zorgen voor een veilige inrichting en verantwoord onderhoud van het openbaar gebied.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Uitvoeringsprojecten in voorbereiding:

De aanbesteding van de renovatie van de verlichting is gestart. Van het weggedeelte Wolfsberg-Emmastraat wordt alleen de asfaltverharding gerehabiliteerd. De voorbereiding van het project is doorgeschoven naar 2017.

Uitvoeringsprojecten:

De reconstructiewerkzaamheden van de Schoolstraat - Heerbaan - Beatrixlaan zijn gestart. De eerste fase (deel tussen Dijkstraat - tunnel Havercamp) is gereed.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.

Zijn we tevreden?

Ja, de Wolfsberg-Emmastraat is wat naar achteren geschoven maar dit levert geen problemen op, de overige projecten liggen op schema.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
2. Onderhoud Heerbaan	0	1.755.000	354.328	I
Storting voorziening wegen	804.354	794.354	794.354	S
Totaal	804.354	2.549.354	1.148.682	

In 2016 is € 794.354,= in de voorziening wegen gestort. Dit is inclusief de besparing van € 50.000,= die in het project Ambitie, Taken, Geld is opgenomen.

De storting neemt elk jaar met € 23.000,= toe als gevolg van areaaluitbreiding.

3. Inspectie kunstwerken en onderhoud brug

Wat wilden we bereiken?

Een betrouwbare, verantwoorde en veilige onderhoudstoestand van de civieltechnische kunstwerken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. De gemeente Deurne heeft de onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de brug over de Astense Aa. Deze werkzaamheden hebben het laatste kwartaal plaatsgevonden. De brug is weer toekomstbestendig.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.

Zijn we tevreden?

1. Deels, het onderhoud aan de brug over de Astense Aa is uitgevoerd maar de inspecties van alle overige kunstwerken hebben nog niet plaatsgevonden. Vanwege andere prioriteiten zijn deze doorgeschoven naar 2017.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Inspectie kunstwerken*	20.000	20.000	0	I
2. Onderhoud brug over de Astense Aa*	20.000	20.000	9.884	I
Totaal	40.000	40.000	9.884	

4. Ruimtelijke Ordening

Wat wilden we bereiken?

Zorgen voor actuele digitale bestemmingsplannen en andere juridische randvoorwaarden voor het ruimtelijk beheer en ontwikkeling van het hele grondgebied van Asten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Bestemmingsplan buitengebied: geactualiseerd en gedigitaliseerd.
2. Planologisch verankerd van ruimtelijke ontwikkelingen in nieuwe bestemmingsplannen (zie afzonderlijke projecten onder andere onderdelen van dit programma). Uitgangspunt daarbij was dat het aantal bestemmingsplanprocedures zoveel mogelijk worden beperkt door meerdere ontwikkelingen bijeen te voegen in een veegplan en dit in één keer in procedure te brengen.
3. Ruimtelijk beleid verwerkt in bestemmingsplannen, onder andere het gewijzigde provinciaal beleid (doorlopend), mede om te komen tot een duurzame veehouderij/transitie van de landbouw.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoen aan Wet ruimtelijke ordening (Wro) en aan digitale verplichtingen van de Wro.
- Gunstige uitslag van eventuele inspraak-/zienswijzen- en beroepsprocedures.
- Voldoende budget voor actualisering bestemmingsplan buitengebied.
- Voldoende inzet/inspanningen ontwikkelende partijen.

Zijn we tevreden?

1. Nee, Bestemmingsplan buitengebied (digitaal): vaststelling in 2016 is niet gehaald vanwege de relatie Geurverordening-plan MER. De vaststelling van het bestemmingsplan is thans voorzien in april 2017.
2. Deels, Ontwikkeling veegplannen: vaststelling veegplan 3 (veegplan 2016-2) in kwartaal 3-2016 is niet gehaald en is thans voorzien in kwartaal 1 2017. Opstarten veegplan 4 (veegplan 2017-1) in kwartaal 3-2016 is verwezenlijkt. Evaluatie systematiek veegplannen heeft plaatsgevonden in 2016.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans / J. van Bussel / T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Actualiseren bestemmingsplan buitengebied*	0	80.000	58.173	I
Totaal	0	80.000	58.173	

5. Volkshuisvesting

Wat wilden we bereiken?

1. Behouden en versterken van de vitaliteit in de drie kernen.
2. Laten bouwen naar behoefte, herijken bouwplannen op kwaliteit.
3. Kwaliteitsslag: aandacht voor jongeren, senioren en zorgvragers.
4. Ruimte voor differentiatie en participatie.
5. Stimuleren lang zelfstandig blijven wonen.
6. Gemeente en haar partners maken afspraken.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Uitvoering gegeven aan het gemeentelijk woningbouwprogramma 2014 t/m 2023:

Nieuwbouw

- Binnen lopende projecten (totale capaciteit ca. 590 woningen):
  - in uitvoering:
    - Asten - Loverbosch 1a: 8 woningen opgeleverd
    - Heusden - Smits 1a: 11 woningen opgeleverd
    - Heusden - Antoniusstraat 12: project al in 2015 opgeleverd
    - Heusden - Vorstermansplein (locatie Hartman): 11 woningen opgeleverd
    - Ommel - De Loo 2: 10 woningen opgeleverd
  - gereed voor uitvoering:
    - Asten - Prins Bernhardstraat 59 (Het Oude Vat)
    - Asten - Burgemeester Wijnenstraat (locatie Thijssen)
  - in voorbereiding:
    - Asten - Koningsplein (Bartholomeus)
    - Asten - Loverbosch 1b
    - Asten - Mercuriusstraat/Ommelseweg
    - Asten - Emmastraat/Julianastraat
    - Asten - Ceresstraat
    - Asten - Lienderweg/hoek Asterstraat
    - Heusden - Voorste Heusden 20-24
    - Heusden - Pastoor Arnoldstraat (locatie Unitas)
    - Ommel - Kluisstraat naast 19
    - Ommel - Kloosterstraat 8 (locatie Kaag).
- Binnen in ontwikkeling zijnde kleine particuliere initiatieven (totale capaciteit ca. 40 woningen) zijn 7 particuliere woningen opgeleverd in de kern Asten

2. De geactualiseerde Woonvisie is in de raadsvergadering van november vastgesteld. Dit beleid vormt de basis voor het opstellen en actualiseren van de prestatieafspraken met Bergopwaarts en woCom. De afspraken met woCom zijn getekend in december en de afspraken met Bergopwaarts worden vastgelegd in het 1e kwartaal van 2017.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming binnen regio in kader van regionale woningbouwafspraken.
- Instemming van de provincie in kader van duurzame verstedelijkingsafspraken.
- Gunstige uitslag van eventuele bezwaar-/beroepsprocedures.
- Het aanbod van woningen sluit aan op de vraag in de markt.
- Voldoende ambtelijke capaciteit.
- Voldoende inzet/inspanningen door ontwikkelende partijen.

Zijn we tevreden?

1. Deels, in Ommel (10 woningen) en Heusden (22 woningen) is in ruime mate voldaan aan de taakstelling. In de kern Asten is slechts een kwart van de beoogde bouwopgave gerealiseerd.
2. Deels, de afspraken met woCom zijn geactualiseerd; de afspraken met Bergopwaarts worden in het eerste kwartaal van 2017 vastgelegd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens / J. Huijsmans / J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Resultaat grondbedrijf	-1.235.000	-1.105.500	-247.000	I
Totaal	-1.235.000	-1.105.500	-247.000	

Kosten en opbrengsten van de projecten worden in het grondbedrijf verwerkt. Zie paragraaf 4 Grondbeleid.

6. Plattelandsontwikkeling

Wat wilden we bereiken?

Door middel van een ruimtelijk beleid voor het buitengebied zorgen voor een prettige en gezonde leefomgeving voor de inwoners van Asten, een goed en duurzaam ondernemersklimaat, een duurzame veehouderij, een recreatief aantrekkelijke gemeente met robuuste natuur en een aantrekkelijk landschap.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. We hebben geparticipeerd in het Peelnetwerk en ruimtelijk beleid afgestemd voor het buitengebied/plattelandsontwikkeling in het Intergemeentelijk Afstemmingsoverleg (IGA) met de Pealgemeenten.
2. We hebben geparticipeerd in de projecten van de Uitvoeringscommissie Groote Peel en een trekkersrol vervuld met betrekking tot de projecten fietsroute 'Rondje Peel' met aandacht voor aanwezige cultuurhistorie (in combinatie met Life+), aanleg fietsverbinding Heusden - Neerkant met ommetjes, realisatie nieuwe natuur EHS, structuurverbetering melkrundveehouderij.
3. We hebben geparticipeerd in het overlegorgaan Nationaal Park.
4. We hebben dialooggesprekken tussen boer - burger gestimuleerd.
5. We hebben getracht een oplossing te vinden voor bestaande (agrarische) knellocaties, het voorkomen van nieuwe knellocaties en het verbeteren van leefomgeving door o.a. het terugdringen van bestaande fijn stof- en geuroverschrijdingen.
6. Beleid voor mestbewerking is verwerkt in het (ontwerp)bestemmingsplan buitengebied.
7. We hebben geparticipeerd in planvorming natuurvriendelijke oevers Aa.
8. We hebben geparticipeerd in STIKA regeling Stimuleringskader Groen/blauwe diensten) voor aanleg en onderhoud nieuwe natuur.
9. We hebben subsidiebedragen toegekend voor projecten gericht op kwaliteitsverbetering in het buitengebied uit het Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met wet-, regelgeving en ruimtelijk beleid.
- Toereikend budget en ambtelijke capaciteit.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Zorgvuldige communicatietrajecten en indien nodig mediationtrajecten ten behoeve van de relatie boer-burger.

Zijn we tevreden?

1. In het 4e kwartaal 2016 is het Peelnetwerk beëindigd. Er zijn nieuwe agenda's/visies voor taakvelden Economie en Ruimte voor de Pealgemeenten in voorbereiding, maar

de organisatorische inbedding om de uitvoering daarvan ter hand te nemen, is nog niet gereed.

- Er is in 2016 een bestek opgesteld voor de inrichting van het traject 'Mussenbaan' dat deel uitmaakt van de recreatieve fietsroute Rondje Peel. De benodigde vergunningen zijn niet verleend, maar in het ontwerpbestemmingsplan buitengebied zijn regels opgenomen die de werkzaamheden rechtstreeks mogelijk maken. Vanuit het project Life+ is verzocht om de werkzaamheden aan het traject 'Mussenbaan' pas uit te voeren nadat de werkzaamheden in het kader van het project Life+ zijn afgerond. De afronding van het project Life+ is voorzien eind 2017.
- In 2016 is een Geurgebiedsvisie en Geurverordening met aangescherpte normen vastgesteld die moet leiden tot een zorgvuldige veehouderij met aandacht voor evenwicht in gezonde leefomgeving en landbouw. Met dit doel zijn ook specifieke regels opgenomen ten aanzien van het overbelaste gebied ten zuiden van Heusden in het ontwerpbestemmingsplan buitengebied. Deze regels zijn opgenomen om nieuwe knelpunten (overlast gevende locaties) in het buitengebied te voorkomen. Deze regels hebben betrekking op endotoxinen, beperkte omschakelingsmogelijkheden naar pluimveebedrijven en verruimde omschakelingsmogelijkheden (VAB-beleid) voor stoppende agrariërs. In 2016 zijn ook onderhandelingen gestart om het pluimveebedrijf aan de Antoniusstraat 45 te verplaatsen naar elders vanwege de overlast van dit bedrijf voor de directe omgeving en de bebouwde kom van Heusden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget*	40.000	1.906.250	1.413.797	I
Totaal	40.000	1.906.250	1.413.797	

7. Vrijtijdssector

Wat wilden we bereiken?

De vrijetijdssector (toerisme en recreatie) is een belangrijke economische pijler van Asten. Het stimuleren van de sector moet zorgen voor een economische impuls door onder meer een verbreding van het aanbod en door de verbetering van de synergie binnen de sector.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Met de Peelgemeenten en partijen als het Peelnetwerk en de stichting Peelpromotie invulling gegeven aan samenwerking in de vrijetijdssector op basis van de afspraken zoals die in het bestuurlijk overleg Economie de Peel worden vastgelegd.
- Afstemming met Oostappen Groep heeft eind 2016 geleid tot een formele aanvraag voor een tijdelijke Omgevingsvergunning (maximaal 10 jaar) voor de huisvesting van 500 arbeidsmigranten op Prinsenmeer.
- Subsidie verleend aan VVV Asten en Klok & Peel Museum Asten waarbij actief is gestuurd op de in de overeenkomst vastgelegde doelstellingen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking met Peelgemeenten.
- Het huidige Beleidsplan Recreatie en Toerisme gemeente Asten en het uitvoeringsprogramma 2015 - 2018 zijn de basis voor alle activiteiten.
- Goede samenwerking met het Klok & Peel Museum, VVV Asten en ondernemers in de vrijetijdssector.

Zijn we tevreden?

1. Deels. Er is in 2016 middels een gezamenlijke (Peel) Stip aan de Horizon, de Economische Agenda en Bidbook De Peel een aanzet gegeven om te komen tot een solide gemeentelijke peelsamenwerking in de vrijetijdssector, met de aanhaking van andere (markt)partijen. Verdere invulling moet nog plaats vinden. Hier moet een nog op te stellen Astens uitvoeringsprogramma op volgen.
2. Deels. Het bestemmingsplan Prinsenmeer is in 2016 niet vastgesteld door de gemeenteraad. Wel heeft Oostappen Groep een formele aanvraag voor een Omgevingsvergunning ingediend voor de huisvesting van arbeidsmigranten (beoordeling volgt eerste kwartaal 2017).
3. Ja. Er zijn in 2016 echter geen nieuwe subsidieovereenkomsten afgesloten met VVV Asten en Klok & Peel Museum Asten omdat (gemeentebreed) is besloten om 2017 als een 'overgangsjaar' te betitelen. Hierdoor zullen pas in 2017 nieuwe overeenkomsten worden afgesloten.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Subsidie museum	225.613	225.613	225.613	S
1. Subsidie VVV Asten	58.605	58.605	58.605	S
2. Toerisme en recreatie	15.000	14.675	17.024	S
Totaal	299.218	298.893	301.242	

2. Toerisme en recreatie is een krediet waaraan in 2016 € 14.675,= is toegevoegd en werkelijk € 17.024,= is uitgegeven. Het restant krediet Toerisme en recreatie op 31-12-2016 is € 51.525,=.

8. Detailhandel en Horeca

Wat wilden we bereiken?

Een attractief, 'schoon, heel en veilig' centrum waar zowel bewoners, ondernemers, gebruikers en de gemeente in samenwerking de aantrekkingskracht van het centrum versterken. Daarnaast dienen evenementen als de kermis een aanzuigende werking te hebben voor het centrum. Centrummanagement Asten speelt daarin een belangrijke rol. Centrummanagement verbindt deze partijen en levert een grote bijdrage aan deze doelstelling door onder meer de gemeenschappelijke deelname aan het Keurmerk Veilig Ondernemen traject en de coördinatie van koopzondagen en andere evenementen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Deelgenomen als adviseur in het Algemeen Bestuur van Centrummanagement Asten.
2. Deelgenomen in de Werkgroep Leegstand van Centrummanagement Asten.
3. Subsidie verleend aan Centrummanagement Asten waarbij actief is gestuurd op de in de overeenkomst vastgelegde doelstellingen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Als de raad eind 2015, op basis van een evaluatie, besluit om door te gaan met het innen van reclamebelasting bij ondernemers in het centrum van Asten.
- Met de opbrengsten uit de reclamebelasting wordt het ondernemersfonds van Centrummanagement Asten gevoed. Deze belastingheffing dekt de nieuwe uitgaven.

Zijn we tevreden?

1. Ja. Actief deelgenomen.
2. Ja. Actief deelgenomen.
3. Ja. Als gevolg van het feit dat in 2016 is besloten om 2017 (gemeentebreed) als 'tussenjaar' voor subsidieverlening te bestempelen, is er geen nieuwe overeenkomst afgesloten met Centrummanagement Asten t.b.v. de subsidieperiode 2017 - 2020. Dit zal in 2017 plaats vinden. Daarnaast heeft Centrummanagement Asten een aantoonbaar verbindende factor gespeeld tussen partijen (horeca, detailhandel, vastgoedeigenaren) in het centrum van Asten en aanjager blijft van economische ontwikkelingen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
1. Kosten centrummanagement	31.000	31.000	31.000	S
1. Reclamebelasting	-31.000	-31.000	-30.281	S
Algemeen budget EZ	10.000	10.000	1.500	S
Totaal	10.000	10.000	2.219	

9. Industrie, Handel en Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

Een bedrijventerreinenaanbod van een hoge kwaliteit met een modern, dynamisch en duurzaam imago. Bedrijventerreinen met voldoende ruimte en een gevarieerd aanbod van geschikte vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in diverse ontwikkelingsstadia.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. In gesprek gegaan met ondernemers op bestaande bedrijventerreinen om parallel aan de herstructurering van de openbare ruimte ook verbeteringen aan te brengen aan de private kavels (continu proces).
2. Meegewerkt aan - en actief gestimuleerd van - ruimtelijke plannen van ondernemers die bijdragen aan de herstructurering van kavels op de bestaande bedrijventerreinen (continu proces).
3. We zijn in gesprek geweest met kandidaat-kopers voor kavels op Florapark over de (on)mogelijkheden tot verplaatsing, waarbij het vastgestelde uitgiftebeleid als uitgangspunt geldt.
4. We hebben een beroepsprocedure bij de Raad van State gevoerd inzake het bestemmingsplan Florapark.
5. We hebben reserveringsovereenkomsten met een omvang van circa 6 ha met bedrijven gesloten die zich willen vestigen op Florapark.
6. We hebben de belangstelling voor kavels op Florapark zorgvuldig gemonitord en oriënterende gesprekken gevoerd met belanghebbenden om de haalbaarheid in te schatten voor de ontwikkeling van nieuwe industriegrond na 'vollopen' van Florapark.
7. We hebben een conceptplan gemaakt met de ondernemers van de bedrijven aan de Kanaalweg en belanghebbenden in de nabije omgeving dat uitgaat van uitbreiding van deze twee bedrijven gecombineerd met een brede kwaliteitsverbetering van de omgeving.
8. We hebben invulling gegeven aan de in 2015 vastgestelde samenwerking op EZ-gebied tussen Peelmunicipaliteiten. Er is een Stip op de Horizon, een Economische Agenda en Bidboek De Peel vastgesteld en er wordt gewerkt aan een nieuwe organisatie in De Peel waarin EZ-samenwerking verder gestalte moet krijgen.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Uitvoering conform de Visie Bedrijventerreinen, de Structuurvisie Bedrijventerreinen, de bestemmingsplannen voor bestaande bedrijventerreinen en het bestemmingsplan Florapark;
- Voldoende draagvlak bij ondernemers;
- Beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan Florapark mogen niet leiden tot vertraging;
- Er ligt een relatie tussen het opstarten van potentiële herstructureringsprojecten en de uitgifte van kavels op Florapark. Uitgifte van nieuwe bedrijfsgrond dient ook als doel om herstructureringskansen op de achterblijvende kavels te vergroten;
- Het plan Kanaalweg moet draagvlak hebben bij alle betrokken partijen (omwonenden, waterschap, gemeente en provincie);
- Bereidheid Peelgemeenten om EZ-samenwerking met elkaar te intensiveren en te bekrachtigen via formele besluiten door de gemeenten.

Zijn we tevreden?

1. Nee, want de beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan Florapark hebben geleid tot vertraging. Uitspraak wordt eerste kwartaal 2017 verwacht. Aan de andere kant is er nog altijd veel belangstelling bij lokale ondernemers voor bedrijventerrein Florapark. Dit blijkt uit de afgesloten reserveringsovereenkomsten.
2. Deels, we zijn deels tevreden over het NIMBY-project Kanaalweg. Er ligt een conceptplan dat voor de ondernemers aan de Kanaalweg, omwonenden, gemeente, waterschap, provincie en andere belangenorganisaties een ruimtelijk aanvaardbaar plan lijkt om de bedrijven uit te laten breiden in combinatie met een brede kwaliteitsverbetering van de omgeving. Aanvankelijk was de bedoeling dat er voor eind 2016 een bestemmingsplanprocedure zou zijn opgestart waarin de uitbreiding van de bedrijven in combinatie met de kwaliteitsverbetering in zou zijn opgenomen. Dit is niet gelukt. Er is uitstel bij de provincie aangevraagd.
3. Ja, we zijn tevreden over de EZ-samenwerking in De Peel en vooral ook over het feit dat er wordt gewerkt aan een brede basis voor samenwerking (gemeenten, waterschap, bedrijfsleven, onderwijs en aanverwante organisaties).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat heeft het gekost?

Kosten en opbrengsten van het project Florapark zijn in het grondbedrijf verwerkt. Zie paragraaf 4 Grondbeleid.

5. Financiën

Het programma Financiën omvat de algemene uitkering gemeentefonds, belastingopbrengsten en de algemene baten en lasten.

1. Algemene uitkering

Wat wilden we bereiken?

De effecten van de algemene uitkering vertalen in de meerjarenbegroting.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. De circulaires van het Rijk zijn vertaald in de begroting van de gemeente Asten.
2. Financiële effecten van aangekondigde maatregelen die nog niet zijn opgenomen in circulaires van het Rijk zijn zichtbaar gemaakt.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende informatie om de financiële effecten te kunnen bereiken.
- Informatie op tijd beschikbaar om meerjarig bij te kunnen sturen.

Zijn we tevreden?

1. Ja, de financiële consequenties van de ontvangen circulaires zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2019. Deze stand van zaken is ook verwerkt in de jaarrekening 2016.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: J. Peerlings

Wat heeft het gekost?

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Algemene uitkering meerjarig	-11.913.193	-12.441.938	-12.781.351	S
Totaal	-11.913.193	-12.441.938	-12.781.351	

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering.

2. Sluitende Meerjarenbegroting

Wat wilden we bereiken?

Het doel is om te komen tot minimaal een sluitende begroting 2016.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1. Dekkingsplan voor de meerjarenbegroting 2016-2019 is gemaakt.
2. Wensen en bedenkingen met betrekking tot de Voorjaarsnota 2015 zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2019.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Richtinggevende uitspraken van de raad over te maken keuzes.

Zijn we tevreden?

1. Ja, op 3 november 2015 heeft de raad een sluitende begroting 2016 vastgesteld.
2. Ja, de wensen en bedenkingen van de raad zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2016-2019.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: J. Peerlings

Wat heeft het gekost?

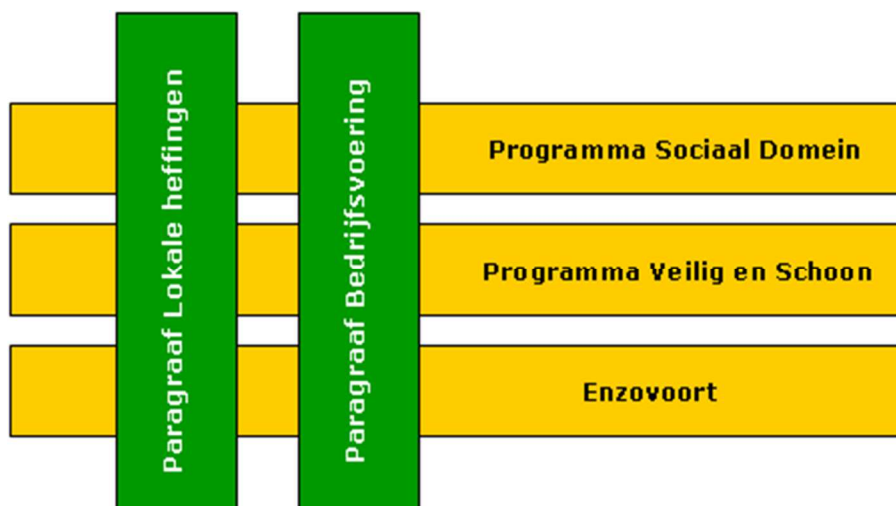
- = nadeel + = voordeel	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016
Resultaat	538.333	369.835	1.206.935

Paragrafen

De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van het programmaplan, gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat vooral om onderdelen waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Over deze onderdelen is in het programmaplan informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd.

Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

In dit hoofdstuk zijn de onderstaande paragrafen opgenomen:

- Lokale heffingen**
Deze paragraaf geeft een beeld van het beleid op alle heffingen, de inkomsten daaruit en de effecten voor burgers en bedrijven.
- Weerstandsvermogen**
In deze paragraaf geeft de gemeente aan hoe robuust de jaarrekening is wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet.
- Bedrijfsvoering**
Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Het college maakt met deze beschrijving inzichtelijk dat er doelmatig, doeltreffend en klantgericht wordt gewerkt aan de uitvoering van de programma's.
- Grondbeleid**
Deze paragraaf geeft de visie aan op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de programmadoelen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting en economische ontwikkeling.
- Onderhoud kapitaalgoederen**
Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van het beleid en het beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen (wegen, riolering, gebouwen en dergelijke).
- Financiering**
Deze paragraaf geeft weer hoe de treasuryfunctie van de gemeente is ingericht.
- Verbonden partijen**
In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze (beleidsmatig en financieel) de gemeente verbonden is met externe partijen om bepaalde beleidsdoelen te verwezenlijken.
- Sociaal Domein**
In deze paragraaf wordt een totaal overzicht gegeven van de budgetten van het sociaal domein.

1. Lokale heffingen

De lokale heffingen en belastingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Eigenaren van woningen en niet-woningen en gebruikers van niet-woningen betalen belasting op basis van de WOZ-waarde van de onroerende zaak waarvan zij eigenaar zijn of die zij gebruiken. Voor de belastingaanslagen in 2016 is de WOZ-waarde per 1 januari 2015 bepalend.

Rioolheffing

Eigenaren van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op het gemeentelijk riool moeten rioolheffing betalen. De heffing is ter dekking van de rioolkosten. Een verschil tussen kosten en opbrengsten in verband met riool wordt verrekend met de voorziening riolering. In 2012 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (GRP) vastgesteld voor de periode 2013 - 2017. In het GRP wordt naast de zorgplicht voor afvalwater ook aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan de zorgplicht voor hemelwater en grondwater. In 2016 werd uitvoering gegeven aan het GRP.

Afvalstoffenheffing

Gebruikers van woningen in de gemeente Asten betalen afvalstoffenheffing ter dekking van de kosten voor afvalverwijdering en -verwerking. Dit gebeurt door middel van een vast bedrag en een afzonderlijke heffing per lediging van een container en een heffing voor het aanbieden van afval bij de milieustraat.

Leges

Voor de levering van producten en diensten worden leges geheven. De hoogte van sommige leges wordt landelijk bepaald. Bij de bepaling van de overige leges wordt onder andere rekening gehouden met de kostprijs, politieke overwegingen en de hoogte van de tarieven van omliggende gemeenten.

Toeristenbelasting

Het doel van toeristenbelasting is om de extra kosten van openbare voorzieningen die verblijf van recreanten met zich meebrengt te verhalen op de personen die gebruik maken van de overnachtingsmogelijkheden. Toeristenbelasting wordt geheven per persoon per overnachting in verblijfsaccommodaties (campings, hotels, bed & breakfast enzovoort).

Bij de toeristenbelasting wordt een onderscheid gemaakt in een toeristenbelastingtarief voor hotels, bed & breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties en een tarief voor overige accommodaties.

Hondenbelasting

Het doel van het hondenbeleid is vooral gericht op het verminderen van overlast. Het uitgangspunt is dat het hondenbeleid budgettair neutraal is. Dit betekent dat de hondenbelasting gelijk moet zijn aan de kosten voor maatregelen die de overlast moeten verminderen (hondentoiletten, hondenuitlaatstroken, hondenwachter en overige kosten). Voor honden in het buitengebied hoeft geen hondenbelasting betaald te worden.

Reclamebelasting

De reclame-belasting is – net als bijvoorbeeld de OZB en de toeristenbelasting – een vrij besteedbare heffing. De opbrengst van de reclamebelasting wordt in Asten echter ingezet voor structurele financiering van het ondernemersfonds Asten-centrum van Centrummanagement Asten. Uit dit ondernemersfonds worden de kosten betaald van onder andere de uitbouw van activiteiten ter versterking van de economische aantrekkelijkheid van het centrum van Asten, middels publiek aantrekkende activiteiten, activiteiten op het gebied van veiligheid(-sbeleving) en de promotie en marketing van het centrum van Asten.

Overige heffingen en rechten

- Voor het begraven op en het onderhouden van de openbare begraafplaats worden lijkbezorgingsrechten geheven.
- Marktgeden worden geheven voor het innemen van een standplaats op de tweewekelijkse markt.

Kwijtscheldingsbeleid

Ter bestrijding van armoede voert de gemeente Asten een actief kwijtscheldingsbeleid. Wanneer een burger op grond van een laag inkomen de gemeentelijke belastingen moeilijk kan betalen, kan een verzoek om kwijtschelding ingediend worden. Voorbeelden van burgers die voor kwijtschelding in aanmerking komen, zijn huishoudens die uitsluitend zijn aangewezen op een bijstandsuitkering of AOW-uitkering en zonder enig vermogen.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een maximaal aantal ledigingen.

Opbrengsten lokale belastingen en heffingen

Tarieven 2016

Tarieven	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Werkelijk 2016
OZB (in procenten van de WOZ-waarde)				
- Eigenaar woning	0,1065%	0,1129%	0,1133%	0,1133%
- Eigenaar niet-woning	0,1625%	0,1751%	0,1802%	0,1802%
- Gebruiker niet-woning	0,1312%	0,1414%	0,1449%	0,1449%
- Gemiddelde waarde woning	€ 270.000	€ 261.000	€ 261.000	€ 268.000
Rioolheffing (per aangesloten perceel)				
- Eigenaar	192,00	207,00	207,00	207,00
- Kwart tarief	48,00	52,00	52,00	52,00
- Gebruiker (per volle 500 m ³ afgevoerd afvalwater > 500 en < 15.000 m ³)	160,60	163,40	163,40	163,40
- Gebruiker (per volle 500 m ³ afgevoerd afvalwater > 15.000 m ³ water)	80,64	82,05	82,05	82,05
Afvalstoffenheffing				
- Vastrecht	56,88	57,84	57,84	57,84
- 140 liter container rest	8,40	8,64	8,64	8,64
- 140 liter container GFT	1,08	1,08	1,08	1,08
- 40 liter container rest	4,20	4,32	4,32	4,32
- 25 liter container GFT	0,36	0,48	0,48	0,48
Leges (diverse tarieven)				
- Paspoort vanaf 18 jaar	67,10	68,30	64,40	64,40
- Rijbewijs	38,45	39,15	38,95	38,95
- Omgevingsvergunning van € 246.000,- bouwkosten	6.765,00	6.883,00	6.765,00	6.765,00
Toeristenbelasting (per overnachting)				
- Hotel	2,05	2,05	2,05	2,05
- Bed & Breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties	2,05	2,05	2,05	2,05
- Overige accommodaties	1,30	1,30	1,30	1,30
Hondenbelasting				
- Voor de 1e hond	74,40	69,24	69,24	69,24
- Voor de 2e hond	95,40	88,68	88,68	88,68
- Voor de 3e en volgende hond	126,00	117,12	117,12	117,12
- "Kenneltarief"	172,80	160,68	160,68	160,68

De definitieve tarieven 2016 zijn door de raad vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende verordeningen in de raadsvergadering van 8 december 2015.

Opbrengsten

De verwachte opbrengst toeristenbelasting 2016 is € 30.424,= in verband met minder overnachtingen in 2015.

De lagere opbrengst leges omgevingsvergunningen € 123.679,= wordt veroorzaakt omdat de woningbouw langzamer aantrekt dan verwacht.

De lagere opbrengst aan afvalstoffenheffing wordt veroorzaakt doordat er minder restafval en meer GFT is ingezameld in 2016. In totaal zijn er minder ledigingen geweest.

Lokale heffingen en belastingen	Werkelijk 2015	Begroting 2016 na wijziging	Werkelijk 2016
Hondenbelasting	-82.082	-75.543	-77.732
Reclamebelasting	-32.185	-31.000	-30.281
Toeristenbelasting	-510.841	-527.530	-497.106
OZB	-3.056.540	-3.324.446	-3.310.312
Leges omgevingsvergunningen	-433.766	-646.500	-507.537
Afvalstoffenheffing	-823.135	-866.371	-745.683
Rioolheffing	-1.496.153	-1.602.355	-1.610.117
Leges burgerzaken	-267.608	-316.538	-322.843
Totaal	-6.702.309	-7.390.284	-7.101.612

Lokale lastendruk

Hieronder is de lokale lastendruk per woonruimte berekend (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). Bij de gebruiker is het tarief afvalstoffenheffing (variabel) gebaseerd op een gemiddeld werkelijk aantal ledigingen in 2016 van 11 (5 GFT- en 6 restafval). Het tarief OZB is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning.

Bij de begroting 2016 is uitgegaan van een gemiddelde waarde van € 261.000,=. In 2016 is de werkelijke gemiddelde WOZ-waarde € 268.000,=.

Lokale lastendruk	Werkelijk 2015	Begroting 2016 na wijziging	Werkelijk 2016
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	64,20	65,88	57,24
Afvalstoffenheffing (vast)	56,88	57,84	57,84
Totaal gebruiker	121,08	123,72	115,08
Eigenaar			
OZB	287,55	295,71	303,64
Rioolheffing	192,00	207,00	207,00
Totaal eigenaar	479,55	502,71	510,64
Totaal eigenaar en gebruiker	600,63	626,43	625,72

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de (financiële) risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De definitie van een risico = kans x effect.

In het kader van de begroting betekent een risico de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.

Risicomanagement

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Met een structurele aanpak van risicomanagement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's. In 2013 is de "nota risicomanagement Gemeente Asten" door de raad vastgesteld. Hiermee heeft de raad de kaders omtrent risicomanagement vastgesteld. Deze kaders zijn de basis voor deze paragraaf. Vanaf de begroting 2014 is het risicomanagementproces conform deze nota opgenomen in de Plan-Do-Check-Act cyclus van de gemeente Asten.

Met als doel:

Beter inzicht krijgen in de risico's die de gemeente loopt, in de beheersmaatregelen en in de financiële vertaling van de risico's in relatie tot het weerstandsvermogen.

En als subdoelen:

- Op een gestructureerde wijze invulling geven aan de paragraaf weerstandsvermogen.
- In de primaire processen risico's beheersen.

Weerstandsvermogen

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (buffer)}}$$

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de jaarrekening 2016 zijn de op dat moment bekende risico's geïnventariseerd. Op basis van deze inventarisatie is een lijst samengesteld met de onderkende risico's en de eventuele aanwezige beheersmaatregelen. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet.

Elk risico is vertaald in geld, dus bijvoorbeeld ook een risico op imago schade.

Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg.

Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:

- Categorie rood: risicoscore is 15 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 5 t/m 14 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 4 punten.

Alleen de risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's worden extra gemonitord door het risico en de beheersmaatregelen op te nemen in het jaarplan van de betreffende afdeling en elk kwartaal te volgen.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

IMPACT						
K A N S	Klasse	Minder dan € 20.000	Tussen € 20.001 en € 50.000	Tussen € 50.001 en € 200.000	Tussen € 200.001 en € 400.000	Meer dan € 400.001 (*)
		score 1	score 2	score 3	score 4	score 5
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar score 5 90%	11, 26	25	5, 6, 7	1	
	Groot 1x per 1-2 jaar score 4 70%		17, 23, 27	10, 14, 16, 19, 20, 24	8	3, 4
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar score 3 50%		13, 29	18, 21, 22	12	2
	Klein 1x per 5-10 jaar score 2 30%					15, 31
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar score 1 10%					28, 30, 32

(*) In de berekening van het bedrag per risico in onderstaande 2 tabellen wordt voor de klasse gerekend met het gemiddelde bedrag behorende bij de categorie. Bij score 5 wordt als gemiddelde € 700.000 aangehouden (gemiddelde van € 400.000 - € 1.000.000), tenzij een hoger bedrag bekend is. Dan staat er '5 (plus)' in onderstaande tabel. Dit is bijv. het geval bij risico nummer 28 m.b.t. gemeentelijke borgstellingen.

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2017, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel

risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende twee tabellen zijn de risico's van de categorie rood en oranje nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risicoscore rood

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Economische ontwikkeling / Water- en Hagelschade / Statushouders	1	Toename aanvragen / minder uitstroom Participatiewet (bijzondere) bijstandsuitkeringen). Meer uitkeringen dan begroot. Door enerzijds de economische ontwikkelingen in zijn algemeenheid, afgeleid van de recente water- en hagelschaderamp en bijzondere leenbijstand aan statushouders.	5	4	270.000
(Grote) projecten	2	Pre contractuele fase, tijdsdruk, technische zaken, planschaderisico, kwaliteit overeenkomsten, inspraakreacties, zienswijzen, bezwaar- en beroepschriften zorgen voor opschorting c.q. herziening planontwikkeling(en). Juiste toepassing Wet ketenaansprakelijkheid / G-rekening, Wet inlenersaansprakelijkheid.	3	5	350.000
	3	(Grote) projecten zoals bijvoorbeeld herstructurering wegen e.a.: investeringsbedrag gemeente is niet toereikend en / of betrokken partijen bereiken geen overeenstemming over uitwerking / onderlinge samenwerking planontwikkeling. Civieltechnisch: bodemverontreiniging, verleggen kabels en leidingen, nadeelcompensatieregeling (overlast tijdens de uitvoering), scheuren in bebouwing a.g.v. verzakking (bronbemaling) waarbij de kosten hoger zijn dan de geraamde post hiervoor in het project. Riolering: bij sommige projecten wordt een (groot) deel van de kosten t.l.v. de reserve riolering gebracht. Wanneer bij inspectie blijkt dat de riolering nog voldoende is, maar de weg toch vervangen moeten worden, stijgen de structurele (afschrijving)lasten in de begroting omdat minder kosten t.l.v. de reserve kunnen worden gebracht.	4	5	490.000
Beheersbaarheid en kostenplaatje regionale samenwerking in opstartfase, transitie sociaal domein	4	GR Senzer: In 2016 was er een forse overschrijding (zie risico 1) door toename van het aantal uitkeringsgerechtigden in Asten. Door de huidige verdeelsystematiek wordt dit tekort gezamenlijk gedragen met de andere deelnemers in de GR.	4	5	490.000
		GR Peelgemeenten: Per 1 januari 2017 is de GR Peelgemeenten operationeel. De uitvoeringskosten zijn lager t.o.v. de GR Peel 6.1 (zij het minder laag dan verwacht o.b.v. de businesscase/bedrijfsplan omdat er meer tijd nodig is om de ontvlechting te realiseren en de dienstverleningsprocessen optimaal ingericht te hebben). 2017 Is een ontwikkeljaar waarin processen zowel in het lokale gebiedsteam als bovenlokaal in de uitvoeringsorganisatie worden geoptimaliseerd waarbij de verwachting is dat daardoor de uitvoerings- en programmakosten kunnen dalen op termijn (bijv. Transformatie Jeugdzorg, vereenvoudiging structuur diagnose/behandeling kosten, inkoopmaatregelen). Vanaf 2018 is er meer duidelijkheid over het totale kostenplaatje (uitvoeringskosten en programmakosten).			
		Sociaal domein: In 2016 is er een tekort op het sociaal domein. Zie paragraaf 8. Er is een reserve sociaal domein gevormd voor de periode 2015 tot en met 2017, waaruit incidentele nadelen kunnen worden voldaan. Het is onzeker of de budgetten voor 2018 voldoende zijn			

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		om de kosten te dekken. (Voorbereiding) samenwerking Belastingen: In 2017 vindt de voorbereiding plaats voor de regionale samenwerking op het thema Belastingen. Algemeen / regionale samenwerking: Het is nog niet duidelijk welke besparing of welke extra kosten de totale regionale samenwerking met zich mee brengt. Huidige inschatting is dat de stelpost van € 100.000 (bijgesteld bij B2016) naar verwachting nog niet (volledig) realiseerbaar is in 2017. Risico op frictiekosten. Risico op achterblijvende inefficiency in de eigen organisatie. Belastingrisico's (BTW en VPB).			
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	5	Bezwaar op bestemmingsheffingen en leges (bijv. rioolheffing, OZB, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en bouwleges) die leidt tot hoger beroep. Risico op terugbetalen leges.	5	3	112.500
Imagoschade, aansprakelijkheid bij verstrekken onjuiste informatie	6	Gemeente verstrekt verkeerde info. Privacyregels worden geschonden. Vanaf 1-1-2016 gaat de wet Meldplicht datalekken in. Deze meldplicht houdt in dat de gemeente onverwijld een melding moet doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra er sprake is van een datalek. Bij overtreding kan een bestuurlijke boete worden opgelegd (max. 820.000 euro). Gemeente is verantwoordelijk voor actueel houden risicokaart, WKPB etc. Gegevens kunnen kwijt raken of verminkt raken. Audit extern orgaan (bijv. waarderingskamer WOZ kan dit ook melden). Software kan problemen / storingen bevatten. Kan leiden tot negatieve berichtgeving media en herstelkosten. Met klachtafhandeling zijn hoge kosten gemoeid.	5	3	112.500
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	7	Tijdige beschikbaarheid juiste ICT middelen: uitval computersystemen, stroomstoring. Afhankelijkheid van continue beschikbaarheid van het zaakstelsel en de daaraan gekoppelde systemen waarmee gegevens worden uitgewisseld. Stel internet valt uit, gemeente heeft verplichtingen in ketens, juist en tijdig verstrekken informatie aan landelijke voorziening (bv BAG). Uitval en/of storingen vormen een bedreiging voor de bedrijfsvoering en daarmee de dienstverlening.	5	3	112.500
Fluctuatie Algemene Uitkering Rijksoverheid	8	De algemene uitkering schommelt veel. Dit maakt het moeilijk om een gedegen meerjarenraming van de algemene uitkering te maken.	4	4	210.000
Boete Attero verwerking afval	9	De gewesten in de provincie Noord-Brabant hebben met Attero Zuid B.V. aanbiedingscontracten afgesloten die lopen tot 1 februari 2017 voor wat betreft het brandbaar huishoudelijk restafval. Attero dient aan de verwerker een minimale hoeveelheid restafval van 510 kTon aan te leveren. Vanaf 2011 is deze hoeveelheid niet meer in totaal aangeleverd door de gewesten. Attero is van mening dat zij daarom naheffingsfacturen kan sturen aan de gewesten op basis van een garantie voor de verwerker van het afval, Afvalverbranding Zuid-Nederland B.V. ('AZN'). Begin 2015 heeft Attero een arbitrage aangespannen tegen de gewesten, omdat de gewesten de facturen voor de naheffing niet hebben betaald. Op 8 januari 2016 is een arbitraal eindvonnis geweest. Uit het vonnis blijkt dat aan Attero Zuid geen beroep op een garantie toekomt, omdat AZN haar installatie in die jaren op vollast heeft kunnen laten draaien. Naast het huishoudelijk restafval dat afkomstig is van de Brabantse gemeenten, zou Attero Zuid over de jaren 2011-2014 aangevuld hebben met in Zuid-Nederland beschikbaar afval. Het gevolg van de uitspraak is dat Attero Zuid geen naheffing aan de Brabantse gewesten en/of gemeenten in rekening mag brengen en de arbitrage daarmee in het voordeel van de Brabantse gewesten en gemeenten is	PM	PM	PM

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		beslist. Attero vecht deze uitkomst nu aan in een vernietigingsprocedure voor het Gerechtshof te Den Haag , zaaknummer 200.190.068/01. De uitkomst daarvan is nog ongewis. Daarmee is het mogelijk dat er een nieuwe arbitrage zou kunnen plaatsvinden. Mocht uit een nieuwe arbitrage blijken dat de gewesten ongelijk hebben, dan is het mogelijk dat de gemeenten een naheffing zouden moeten betalen. Het risico is sterk afhankelijk van de uitkomst van deze arbitragezaak en verschilt zeer van gemeente tot gemeente.			
					2.147.500

Risicoscore oranje

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Beheer openbare ruimte: voldoende middelen en schade	10	Door bezuinigingen op de beheerbudgetten van de openbare ruimte (wegen, groen, OV, riolering, straatmeubilair) kan kapitaalvernietiging van de waarde van de openbare ruimte ontstaan. Vb.: niet tijdig vervangen bovenste lagen van asfaltwegen waardoor de fundering van de weg beschadigt, of niet tijdig snoeien waardoor te grote wonden ontstaan en daardoor verkorting levensduur bomen. Daarnaast stijgt de kans op schadeclaims vanuit de burger (gemeente is hiervoor verzekerd, eigen risico van € 2.500 per toegekende schadeclaim is al als apart risico opgenomen). Daarnaast kans op toename van incidentele uitgaven om schade in de openbare ruimte te herstellen. Ook toename van de kans op schade door extreem weer zoals windhozen, hagelbuien, etc.	4	3	87.500
	11	Vanaf 2017 is de brandweer niet meer inzetbaar bij het opruimen van de openbare ruimte na calamiteiten, bijv. opruimen van een openbare weg na een ongeluk waarbij olie, chemicaliën, afval etc. is achtergebleven. Hiervoor wordt een overeenkomst met Blink aangegaan. Het aantal incidenten op jaarbasis is onzeker waardoor de geraamde kostenpost in de begroting onvoldoende kan zijn.	5	1	9.000
Economische ontwikkeling	12	Volkshuisvesting: het einde van de woningbouwcrisis lijkt in zicht, maar moet zich nog vertalen in voldoende nieuwbouw- en verbouwprojecten, corporaties die ontwikkelen, doorstroming. Risico op minder inkomsten van leges omgevingsvergunningen nog steeds aanwezig.	3	4	150.000
	13	Door de economische crisis een mogelijkheid tot aanhoudende lagere aantallen toeristische overnachtingen en arbeidsmigranten.	5	2	31.500
Open einde regelingen sociale sector	14	Bij de raming 2017 is geen rekening gehouden met incidentele grote aanvragen voor woningaanpassingen.	4	3	87.500
	15	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van CVV (collectieve vervoersvoorziening).	2	5	210.000
	16	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de BBZ-regeling, verstrekking bedrijfskrediet.	4	3	87.500
	17	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de regeling leerlingenvervoer.	4	2	24.500
Fluctuatie budget gebundelde uitkering en BBZ van het rijk	18	De budgetten in de begroting worden altijd gebaseerd op de rijksbijdragen van het voorafgaande jaar, zoals bekend gemaakt in juni van dat jaar. De budgetten voor een begrotingsjaar fluctueren: na de toekenning van de voorlopige budgetten worden lopende het jaar nadere voorlopige budgetten bekend gemaakt, gevolgd door de toekenning van de definitieve budgetten.	3	3	62.500
Veranderende regelgeving Rijksoverheid	19	Invoeren VPB voor gemeenten: herziening belastingpositie overheidsbedrijven omdat zij concurrentievoordeel (kunnen) hebben doordat zij geen VPB betalen. Onderzoek naar de gevolgen voor Asten is bijna afgerond, inschatting is dat de impact gering is.	4	3	87.500
	20	Aanpassing BBV m.b.t. afschrijving:	4	3	87.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		De financiële consequenties van alle nieuwe investeringen (vanaf 2017) met maatschappelijk nut in de openbare ruimte zijn in de begroting 2017 verwerkt. De financiële consequenties van investeringen die gepland zijn in 2016, maar uiteindelijk in 2017 of later worden uitgevoerd zijn nog niet meegenomen. Dit kan een nadelig structureel effect hebben.			
Beheersbaarheid netwerk-organisatie	21	Bestuurlijke en ambtelijke drukte door deelname in meerdere GR-'n. Verlengd lokaal bestuur leidt tot hogere beheerskosten. Friciekosten. Beheersing processen. Kleine gemeente kan alle ontwikkelingen niet bolwerken. Overdrachtsmomenten in de keten (o.a. communicatie) zijn kwetsbaar.	3	3	62.500
Verbonden partijen (financieel, imago)	22	Verbonden partijen kunnen in financiële problemen komen (zie paragraaf verbonden partijen). Meer geld nodig dan geraamd. Vb. weerstandsvermogen GR Senzer en GGD is nog onvoldoende (worden geleidelijk maatregelen voor getroffen).	3	3	62.500
	23	Veiligheidsregio / bluswater VRZBO: Door de nieuwe ontwerpnorm van Brabant Water zal de bluswaterdekking zonder aanvullende maatregelen langzaam maar zeker slechter worden. Daarom heeft het Algemeen Bestuur de Veiligheidsregio opdracht gegeven om samen met Brabant Water en de 21 gemeenten te onderzoeken hoe een optimale (realistische) regionale bluswaterdekking tegen minimale kosten kan worden gerealiseerd. De bevindingen worden weergegeven in de business case. Onderdeel van de nieuwe visie op repressie is de aanschaf van watertankwagens voor de locatie-onafhankelijke bluswatervoorziening en het huidige pendelsysteem uitbreiden met waterbakken. Daarnaast kunnen inzetvoorstellen verder geoptimaliseerd worden. De extra jaarlasten voor de gemeenten nemen toe en zullen naar alle waarschijnlijkheid gedekt worden door verhogen van de gemeentelijke bijdrage. De financiële dekking van de business case bluswatervoorziening is meegenomen in de kadernota 2018 (besluit Algemeen bestuur 8-12-2016). De gemeente is verantwoordelijk voor bluswater en bluswatervoorzieningen. Voor de openbare bluswatervoorzieningen (eigendom gemeente) zal in 2017 een controle system worden opgezet, deze openbare bluswatervoorzieningen zullen periodiek gecontroleerd worden op capaciteit.	4	2	24.500
	24	Omgevingsdienst ZO Brabant (ODZOB): Risico op een hogere financiële bijdrage door: 1) Het algemeen bestuur heeft op grond van de Gemeenschappelijke Regeling de flexibiliteit om te besluiten de omschrijving van het landelijk basistakenpakket aan te passen, met als gevolg dat de gemeente Asten dan meer taken bij de ODZOB moet onderbrengen. 2) En door 2) De financiële bijdrage is een inschatting van een vastgesteld uurtarief tegen de te verwachten uren o.b.v. de te verwachten vergunningaanvragen en meldingen die binnen komen en de hoeveelheid handhavingzaken die uit de controles voortvloeien. De rekening aan de gemeente Asten is o.b.v. nacalculatie.	4	3	87.500
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	25	Juridische procedures door bv. onvoldoende motivering van besluiten. Termijn afhandeling bezwaarschrift staat soms onder druk, dit kan leiden tot boetes. Met juridische procedures zijn hoge kosten gemoeid.	5	2	31.500
	26	Tendens: toename WOB verzoeken. Leidt tot capaciteitsproblemen en risico op vergoeding dwangsom / proceskosten bij niet tijdig afhandelen.	5	1	9.000
Contract-beheer	27	Onjuiste inkoop en contractbeheer kunnen leiden tot gemiste kansen qua besparingsmogelijkheden.	4	2	24.500
Verzekeringen / garant-	28	Gemeentelijke borgstellingen: de gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële	1	5 (plus)	1.983.000

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
stelling, aansprakelijkheid burger (o.a. bij schade burger)		problemen komt.			
	29	Het eigen risico van de diverse verzekeringen en aansprakelijkheden komt t.l.v. de gemeente Asten.	3	2	17.500
	30	Risico schade inventaris gemeentelijke gebouwen (aanvulling op verzekering).	1	5	70.000
	31	Risico aansprakelijkheid gemeente bij brandschade aan naburige panden en inventaris (indien schade groter dan 2x € 2.500.000 per jaar).	2	5	210.000
Bodemverontreiniging	32	Landelijke ambitie om in 2030 een schone bodem te hebben in heel NL.	1	5	70.000
					3.577.500

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïdentificeerde en in de risicomatrix ingedeelde risico's is als volgt:

Totaal bedrag risico's rood	€ 2.147.500
Totaal bedrag risico's oranje	€ 3.577.500
Totaal bedrag risico's	€ 5.725.000

Zekerheidspercentage 90% omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen.

Benodigde weerstandscapaciteit = € 5.152.200

Onderdeel 2: Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente wordt berekend uit:

1. Algemene reserve (vrij aanwendbare deel)
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbare deel)
3. Post onvoorzien
4. Begrotingsruimte
5. Stille reserves
6. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2016.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2016	Incidenteel	Structureel
1. Algemene reserve (vrij aanwendbaar)	2.086.991	
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	7.694.224	
3. Post onvoorzien (opgenomen in het rekeningresultaat)	0	0
4. Jaarrekeningresultaat	1.206.935	
5. Stille reserves	13.944.192	
6. Onbenutte belastingcapaciteit		1.585.966
Totaal beschikbaar	24.932.342	1.585.966

Een positief saldo van de (meerjaren)begroting is geen onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit omdat de geraamde stand per 1 januari van het begrotingsjaar het uitgangspunt is.

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit = € 26.518.308

Ad 1. Algemene reserve (vrij aanwendbaar)

De algemene reserve (vrij aanwendbaar) is ter afdekking van financiële tegenvallers. De gemeente Asten hanteert een norm van 5% van de omzet (totaal baten bij de begroting). De reserve bedraagt € 2.086.991,= en voldoet daarmee aan de norm.

Algemene reserves	Stand 31-12-2016	Norm
Algemene reserve (vrij aanwendbaar)	2.086.991	1.890.886
Algemene reserve (niet vrij aanwendbaar)	17.664.524	n.v.t.
Algemene reserve grondbedrijf	2.673.552	2.660.606
Totaal	22.425.067	4.551.492

Niet meegeteld in de beschikbare weerstandscapaciteit:

- De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) wordt structureel aan de exploitatie toegevoegd. Het inzetten van deze reserve betekent dat er alternatieve structurele dekkingsmiddelen moeten worden gezocht. Daarom wordt dit deel van de algemene reserve niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld. Vanaf de begroting 2017 wordt er geen rente meer toegevoegd wat als consequentie heeft dat de reserve beschikbaar komt als weerstandscapaciteit in 2017.
- De algemene reserve grondbedrijf is om financiële tegenvallers binnen het grondbedrijf af te dekken. De norm van € 2.660.606,= is o.b.v. de risico-inventarisatie van het grondbedrijf bij de jaarrekening 2016. De risico's op de grondexploitaties worden niet meegeteld in de risicomatrix van de gemeente Asten, omdat de algemene reserve grondbedrijf er als dekking tegenover staat. Deze reserve wordt dus ook niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld.

Ad 2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)

Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Het gevolg kan wel zijn dat geplande investeringen (bijvoorbeeld gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen) niet door kunnen gaan.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	Stand 31-12-2016
Reserve personeelskosten	90.634
Reserve informatie- en computertechnologie	83.571
Reserve sociaal domein	501.894
Reserve uitvoering VCP	100.754
Reserve centrumvisie	571.847
Reserve eenmalige bestedingen	6.345.524
Totaal	7.694.224

Ad 3. Post onvoorzien

Onvoorzien begroting 2016	Incidenteel	Structureel
Onvoorzien	369.835	0
Totaal	369.835	0

De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene uitgaven in 2016. Omdat er nog budget over is levert dit een voordeel op in 2016 welke is opgenomen in rekeningresultaat.

Ad 4. Jaarrekeningresultaat

Resultaat jaarrekening 2016	Incidenteel
Jaarrekeningresultaat	1.206.935
Totaal	1.206.935

Als de jaarrekening sluit met een positief saldo kan dit worden ingezet voor financiële tegenvallers. In dit bedrag is ook de post onvoorzien meegenomen

Ad 5. Stille reserves

Als activa onder de opbrengstwaarde zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa waarin een stille reserve besloten ligt direct verkoopbaar zijn. Niet direct verkoopbare activa blijven voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit buiten beeld. Bij verkoop ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn.

Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden. De stand per 31-12-2016 is gebaseerd op de boekwaarde per 31-12-2016 en de WOZ grondslag (voor de gebouwen) per 1-1-2016.

Stille reserves	Direct verkoopbaar Stand 31-12-2016
Gebouwen (incl. ondergrond)	1.047.498
Gronden	12.896.694
Totaal	13.944.192

Als direct verkoopbare stille reserves is rekening gehouden met de woonhuizen die verhuurd worden.

Ad 6. Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij deze berekening wordt uitgegaan van het OZB tarief "redelijk peil" zoals aangegeven in de mei-circulaire 2016, dit tarief is 0,1927 % van WOZ-waarde. Het verschil tussen de opbrengsten 2015 en het redelijk peil is de onbenutte belastingcapaciteit, deze bedraagt € 1.585.966,=.

Onderdeel 3: Berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's), en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Totaal bedrag beschikbare weerstandscapaciteit	€ 26.518.308
Totaal bedrag benodigde weerstandscapaciteit	€ 5.152.200

Ratio : 5,15

Dit is conform bovenstaand overzicht uitstekend en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Kengetallen 2016

Inleiding

Het beoordelen van de financiële positie van gemeenten is voor veel mensen een lastige aangelegenheid. Veel gemeenten willen zich onderling vergelijken, maar dat was tot op heden niet mogelijk door het ontbreken van standaard definities/kengetallen.

Gezien het steeds toenemende belang van toekomstbestendigheid van gemeenten, een grotere druk op de doelmatigheid en een steeds complexer wordende omgeving (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen.

Om dit inzicht te bevorderen is het volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voortaan verplicht om meer kengetallen op te nemen in de jaar- en begrotingsstukken.

De volgende kengetallen zijn voortaan verplicht voorgeschreven:

1. netto schuldquote;
2. solvabiliteitsratio;
3. grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte;
5. belastingcapaciteit.

1A. Netto schuldquote

Inkomsten bepalen hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Het is goed te vergelijken met het afsluiten van een hypotheek. Hoeveel geld u kunt lenen, is afhankelijk van uw loon. Dat principe geldt ook voor gemeenten. De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. Om een grove indicatie te krijgen van de hoogte van de schuld, wordt de netto schuldquote berekend.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De berekening van deze netto schuldquote gaat als volgt. Trek de geldelijke bezittingen af van de schulden, de uitkomst is de netto schuld. Deel deze netto schuld vervolgens door de inkomsten. De uitkomst daarvan wordt uitgedrukt in procenten.

<p>Netto schuldquote (Netto schuld als aandeel van de exploitatie)</p>	=	$\frac{\text{(Netto Schuld)}}{\text{Totale Inkomsten (voor bestemming reserves)}}$
---	---	--

Een netto schuldquote tot 100% wordt beoordeeld als goed, tussen de 100% en 130% is het opletten en boven de 130% is bijsturing gewenst.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2016 ziet de netto schuldquote van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Netto schuldquote	-23%	-20%	-16%

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen van gelden wordt de netto schuldquote ook gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2016 ziet de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-23%	-36%	-40%

2. Solvabiliteitsratio

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen.

Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen (bezittingen) in het totaal vermogen (bezittingen en schulden). Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente en hoe hoger de weerbaarheid.

De solvabiliteitsratio kan als volgt worden berekend:

$$\frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}}$$

De volgende normen worden gehanteerd:

Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

Situatie Asten

Op basis van de cijfers jaarrekening 2016 is de solvabiliteit van de gemeente Asten: € 33.874.000,= (eigen vermogen) / € 51.850.000,= (totaal vermogen) = **65%**. Dit is dus voldoende.

Voor 2015 t/m 2016 ziet de solvabiliteit van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Solvabiliteitsratio	67%	58%	66%

3. Grondexploitatie

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de gemeente in staat is om de in grond geïnvesteerde middelen terug te kunnen verdienen, wordt gebruikt gemaakt van het volgende kengetal:

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale baten voor bestemming

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in relatie tot de totale baten zegt namelijk nog niets over de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit bovenstaand kengetal. Om vorengenoemde redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2016 ziet het kengetal grondexploitatie van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Grondexploitatie	23%	23%	20%

Naast bovenstaande is er nog een kengetal om de grondexploitatie te beoordelen.

De boekwaarde van de gronden geeft weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden. Daarom wordt is onderstaand kengetal toegevoegd.

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale nog te realiseren grondverkopen

Situatie Asten

Op basis van de cijfers van jaarrekening 2016 is het kengetal als volgt:

= € 7.586.000 (boekwaarde van in exploitatie genomen gronden) / € 16.328.000 (totaal nog te realiseren grondverkopen) = 0,46

Het kengetal 0,46 geeft aan dat van de totale opbrengsten grondverkopen 46% nodig is om de investeringen terug te kunnen verdienen.

4. Structurele exploitatieruimte

Het kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte is, ofwel in welke mate de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen en of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

$$\frac{\text{Structurele baten -/- structurele lasten}}{\text{Totale baten voor bestemming}}$$

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2016 ziet de structurele exploitatieruimte van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Structurele exploitatieruimte	0,15%	1,5%	0,18%

De structurele exploitatieruimte in 2016 is voor de gemeente Asten matig.

5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft een indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

$$\frac{\text{Woonlastendruk gemeente Asten}}{\text{Gemiddelde woonlastendruk}}$$

Situatie Asten

Voor 2015 t/m 2016 ziet de belastingcapaciteit van Asten er als volgt uit:

	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016
Belastingcapaciteit	85%	87%	87%

Dit betekent dat de benutte belastingcapaciteit in 2016 in Asten 13% lager is dan het landelijk gemiddelde.

Conclusie kengetallen gemeente Asten

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

In onderstaand samenvattend overzicht is te zien dat de financiële positie van de gemeente Asten goed is.

Kengetal	Uitkomst	Oordeel
Netto schuldquote	- 16%	Goed
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	- 40%	Goed
Solvabiliteit	66%	Voldoende
Grondexploitatie		n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	0,18%	Matig
Belastingcapaciteit	87%	Voldoende

3. Bedrijfsvoering

Wat wilden we bereiken?

Gemeente Asten wilde in 2016 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Deze ambitie is gestoeld op de bestuurlijke strategie *Koersen op eigen kracht in netwerken* en is geconcretiseerd in een aantal doelstellingen die door middel van het programma *Asten 2.0* gerealiseerd worden. Dit moest leiden tot de volgende resultaten:

- Een (nog) hogere klanttevredenheid die we voortdurend meten.
- Een organisatie die goed communiceert, d.w.z. een goede dialoog en een adequate informatievoorziening.
- Een organisatie die digitaal en zaakgericht werkt. We ontwikkelen de zaakgerichtheid verder door. O.m. via verdere digitalisering van de dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Flexibele, klantgerichte medewerkers en processen.
- Mede gezien het formatierapport 2014 is het eerder ingezette formatiebeleid voortgezet. Dat wil zeggen: maximale efficiency en kostenbesparing door middel van klant- en processturing, digitalisering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering en vooral samenwerking in een netwerk van gemeenten, publiekrechtelijke organisaties, instellingen en burgers. Daarnaast is de huidige zeer beperkte externe inhuur gehandhaafd.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Om bovengenoemde ambitie te realiseren zijn verschillende projecten binnen het Programma Asten 2.0 (dat in februari 2016 is opgeleverd) uitgevoerd. Na oplevering van het Programma Asten 2.0 is de follow up hiervan ondergebracht in de implementatieplanning van het Bedrijfsplan Asten 2.0 periode 2016-2019. Hieronder is aangegeven welke projecten en activiteiten in 2016 zijn uitgevoerd.

We werken allemaal digitaal

Het zaakgericht- en digitaal werken is goed van de grond gekomen met behulp van het project Doorontwikkeling zaakgericht werken. De gewenste projectresultaten zijn behaald, inclusief de registratie en het beheer van contracten. Het project wordt in het tweede kwartaal van 2017 opgeleverd.

Het Klant Contact Systeem is sinds 2016 operationeel en wordt continue doorontwikkeld. Klantvragen kunnen hierdoor sneller en beter worden beantwoord door het KCC. Het meldingsysteem openbare ruimte (MOR) is sinds 2016 operationeel en wordt doorontwikkeld (procesgang verfijnen). In 2016 is de BuitenBeter app in gebruik genomen zodat burgers nog laagdrempeliger een melding kunnen indienen. Gemeente Asten behandelt op jaarbasis gemiddeld zo'n 2000 meldingen voor zowel de gemeente Asten als Someren en dit aantal is groeiende. De afhandeling van de meldingen gebeurt digitaal- en zaakgericht. Er is een inkoopvoordeel behaald aangezien we dezelfde applicatie konden gebruiken voor zowel het Klant Contact Systeem als de MOR.

De informatievoorziening is op orde

De strategische doelen staan als een huis en worden sneller en beter geoperationaliseerd in termen van informatiebeleid en -beheer, waarbij informatiebeveiliging stevig is ingebed in de organisatie. De kwaliteit van de gemeentelijke processen is voor een groot deel afhankelijk van de beschikbaarheid van juiste informatie. Dat maakt informatievoorziening een belangrijke succesfactor. Naast de hierboven genoemde onderwerpen is de (op klantfunctie al hoog scorende) website verder verbeterd als onderdeel van de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening, het intranet is vernieuwd en de informatievoorziening naar de raad is verbeterd.

Slimme processen

We hebben een methode ingevoerd (de zgn. NPS-methode) waarbij klanten direct na levering van een dienst wordt gevraagd hoe ze de dienstverlening van de gemeente hebben ervaren. De resultaten hiervan worden door middel van intervisie besproken met het betreffende team zodat processen direct verbeterd worden. Deze dialoog met klanten en medewerkers verloopt succesvol en levert waardevolle input voor procesverbetering met als doel een hogere klanttevredenheid. De effecten van de invoering van de NPS methode zijn in 2016 geëvalueerd en het aantal processen dat met behulp van de NPS methode wordt bemeaten zal de komende jaren worden uitgebreid.

Als onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden processen nog meer klantgericht en efficiënt inrichten met het oog op grotere klanttevredenheid en efficiency. Dat was het doel voor 2016. Hoewel er processen zijn verbeterd, is dit onderdeel nog onvoldoende uit de verf gekomen. De praktijk van procesverbetering blijkt weerbarstig. De komende jaren wordt hier extra op ingezet.

Bedrijfsplan Asten 2.0 2015-2019

Kern van het bedrijfsplan is de verdere verbetering van het individueel presteren, gericht op de klant. Flexibiliteit, klantgerichtheid, omgevingsbewustzijn en het voeren van de dialoog zijn sleutelbegrippen die in 2016 zijn geconcretiseerd zodat erop gestuurd kan worden. Dit vormt onderdeel van een opleidingstraject dat in 2016 is voorbereid en in 2017 wordt uitgevoerd.

Om de implementatie van het bedrijfsplan mogelijk te maken is de organisatiestructuur enigszins aangepast waarbij de verschillende rollen van burgers als vertrekpunt zijn genomen voor het clusteren van gemeentelijke processen. Van 5 afdelingen zijn we naar 3 clusters gegaan: Publiek, Regie & Ontwikkeling en Middelen. Binnen de clusters zijn 10 teams ondergebracht die worden aangestuurd door teamleiders.

Daarnaast zijn organisatiebrede verbeterlijnen benoemd: Dienstverlening, Lerende organisatie, Invoering bedrijfsplan, Organiseatiebrede projecten en Verbonden partijen. Vanuit deze verbeterlijnen wordt door de directie centraal gestuurd op de gewenste verbeteringen.

Het bedrijfsplan wordt uitgevoerd op basis van een zogenaamde implementatieplanning. Hierin zijn alle doelen vertaald in concrete activiteiten en in een tijdsplanning aangegeven. In 2017 wordt getoetst of de organisatie op schema ligt en worden de effecten van de het bedrijfsplan geëvalueerd.

Wat heeft het gekost?

Voor de uitvoering van het bedrijfsplan is een budget beschikbaar gesteld van € 60.000,- voor extra opleidingen, nazorg personeel en project doorontwikkeling zaakgericht werken.

	begroting 2016	begroting 2016 na wijziging	rekening 2016	I/S
Uitvoering bedrijfsplan *	60.000	60.000	45.251	I
Totaal	60.000	60.000	45.251	

Het overzicht vaste formatie en tijdelijk personeel wordt op basis van de begroting 2016 weergegeven. voor wat betreft de toelichting verschillen tussen begroot en werkelijk wordt verwezen naar de verschillenanalyse van de apparaatskosten.

- *Overzicht vaste formatie gemeente Asten*

Overzicht vaste formatie			
Begroting	2014	2015	2016
Formatie (exclusief college van Burgemeester en Wethouders, raad en griffier)	131,42	128,92	119,492
Loonkosten	7.810.540	7.840.342	7.406.293
Gemiddelde kosten per formatie	59.400	60.800	62.000
Formatie ontwikkeling ten opzichte van voorgaand jaar	1.31	-2,50	-9,43

- *Budget tijdelijk personeel*

Het budget tijdelijk personeel is gestegen in verband met ouderschapsverlof. Hier tegenover staan ook weer opbrengsten (budgettair neutraal). Daarnaast is er formatie overgeheveld van vaste formatie naar het budget tijdelijk personeel in verband met de flexibilisering van de organisatie. Het budget wordt gebruikt voor inhuur in verband met tijdelijke capaciteitsproblemen (door bijvoorbeeld ziekte). Daarnaast wordt ook tijdelijk personeel ingezet in afwachting van de bezetting van vacatures. Het salaris wat dan niet wordt betaald uit vaste formatie (de zogenaamde onderuitputting) wordt toegevoegd aan het budget tijdelijk personeel.

Er ligt een directe relatie tussen de vaste formatie en de tijdelijke formatie (de zogenaamde flexibele schil).

Budget tijdelijk personeel			
Jaar	2014	2015	2016
Begroot	139.700	166.565	219.942

4. Grondbeleid

Het grondbeleid heeft veel invloed op de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact en brengt hierdoor risico's met zich mee.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente wil haar ruimtelijke doelstellingen realiseren zoals vastgelegd in de ruimtelijke (structuur)visies. Enerzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente ondernemend deelneemt en anderzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente enkel onder voorwaarden de planologische maatregel faciliteert.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk grondbeleid.

De grondbeleidskaders zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid 2010-2013. De nota is niet geactualiseerd omdat de inhoud van deze nota nog actueel is. Het doel van de nota grondbeleid is om de gemeente op economisch verantwoorde wijze de gewenste ruimtelijke doelstellingen te laten realiseren zoals opgenomen in de ruimtelijke (structuur)visies van de gemeente.

Regie op de ruimtelijke ontwikkelingen is daarbij van belang. Deze gemeentelijke regierol wordt in belangrijke mate bepaald door de gemeentelijke grondposities.

De gemeenteraad stelt het college met de Nota grondbeleid in staat om binnen kaders:

- ondernemend deel te nemen aan en de regie te voeren bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente (actief grondbeleid);
- bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie te voeren door het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten of door het opstellen van een exploitatieplan (faciliterend grondbeleid).

Actief grondbeleid

Het college voert overeenkomstig genoemde kaders, waar mogelijk en wenselijk, een actief grondbeleid. Het college verwerft (strategische) grond voor eigen rekening en risico, maakt deze grond bouw- en woon/vestigingsrijp en verkoopt de bouwrijpe grond. Voor de (strategische) grondaankopen is een werkkrediet van twee miljoen euro beschikbaar. De gemeente zal, indien nodig, gebruikmaken van de wettelijke verwervingsinstrumenten die de gemeente ter beschikking staan op basis van de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Facilitair grondbeleid

Het college voert bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie. Uitgangspunt daarbij is om dit te doen middels het aangaan van een anterieure overeenkomst waarin de gemeente de economische uitvoerbaarheid anderszins verzekerd en voorwaarden stelt aan het faciliteren van de planologische maatregel. Als partijen er niet uitkomen, overweegt de gemeente via de publiekrechtelijke weg op te treden door het vaststellen van een exploitatieplan.

Grondprijsbeleid

De marktwaarde van bouwrijpe grond is niet eenvoudig te bepalen omdat deze waarde afhankelijk is van de kenmerken van betreffend project. De gemeente voert een marktconform grondprijsbeleid. Per project wordt de marktwaarde van de uitgeefbare gronden vastgesteld op basis van een deskundigenrapportage waarbij uitdrukkelijk rekening gehouden dient te worden met kenmerken van betreffend project.

Woningbouwprogramma 2016-2025

Het gemeentelijk woningbouwprogramma geeft inzicht in de doelstellingen met betrekking tot de woningbouw (alleen nieuwbouw) in Asten aan, zowel kwantitatief (hoeveel woningen) als kwalitatief (welke doelgroep). Met dit document worden de programmatische wijzigingen binnen de in ontwikkeling zijnde woningbouwprojecten getoetst aan de volkshuisvestelijke kaders, die worden bepaald aan de hand van de actuele bevolkings- en woningbehoefte prognosegegevens van de provincie. De woningbouwmonitor is van het gemeentelijk woningbouwprogramma afgeleid, waaruit aanvullend de voortgang van de woningbouwprojecten blijkt. Voor een gedetailleerde toelichting zie doelstelling volkshuisvesting onder programma 4.

De monitor (= overzicht van het uitvoeringsprogramma woningbouwopgave) wordt minimaal drie maal per jaar geactualiseerd en ter besluitvorming aan het college voorgelegd en daarna ter kennis gebracht van de commissie Ruimte.

In de eind 2016 gemaakte regionale afspraken is voor Asten een netto woningbouwopgave voor de periode 2016 t/m 2025 opgenomen van 915 woningen.

Het plan Loverbosch tweede fase kan door een flexibele programmering en fasering bijdragen aan de flexibiliteit van het totale woningbouwprogramma tot 2030. Realisatie van deze uitbreidingslocatie kan afgestemd worden op kansen die transformatie en herstructureringslocaties bieden.

Ontwikkeling grondbedrijf in 2016

Vennootschapsbelasting (VPB)

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheden vennootschapsbelastingplichting als zij een fiscale onderneming drijven. Doel van deze wetgeving is om ongewenste verstoringen van de concurrentieverhouding te voorkomen tussen private ondernemingen en overheidsondernemingen.

De activiteiten van de gemeente Asten zijn geïnventariseerd en beoordeeld op de VPB-plicht. Uit deze inventarisatie blijkt dat in 1e instantie alleen de grondexploitaties onder de VPB vallen. De te betalen VPB is bij de diverse grondexploitaties berekend en meegenomen in de diverse exploitaties.

Besluit Begroting en Verantwoording

Vanaf 2016 zijn de verslagleggingsregels van het grondbedrijf (Besluit Begroting en verantwoording) gewijzigd. Dit komt enerzijds door de invoering van de vennootschapsbelasting en anderzijds door de aanbevelingen van de commissie vernieuwing BBV.

De veranderingen hebben tot doel de informatie over grondexploitaties te verbeteren en te verduidelijken. De voornaamste wijzigingen zijn:

- De rubricering van gronden onder nog niet in exploitatie genomen gronden vervalt. Deze gronden worden overgeheveld naar: of materiële vaste activa, of bouwgrond in exploitatie, of voorraad grond.
- Het startpunt van bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met vaststelling van grondexploitatiecomplex.
- Rente over vreemd vermogen (leningen) mag worden toegerekend aan grondexploitaties, rente over het eigen vermogen niet.

Dit betekent dat vanaf 2016 alleen de bouwgronden die in exploitatie zijn genomen in deze paragraaf worden opgenomen en dat de gronden in voorraad naar de vaste activa zijn overgebracht. In de berekening van de reserve grondbedrijf is rekening gehouden met de eventuele risico's van deze vaste activa.

De volgende gronden zijn overgebracht naar vaste activa "gronden" en maken dus geen onderdeel uit van bouwgrondexploitatie.

Voorraad gronden	m2	boek-waarde 2016	waarde per m2
Loverbosch fase 2	32.950	1.632.899	50
Loverbosch voorraad grond	34.985	293.350	8
Ostade C	9.882	169.002	17
Garagebedrijf van Mierlo	818	146.434	179
Heusden Oost fase 2,3	24.529	545.200	22
Heusen Oost glastuinbouw	32.356	404.450	13
Heusden Oost agrarisch	45.230	271.380	6
Ondergrond Unitas	1.852	345.960	187
Totaal	182.602	3.808.675	

Risico's grondbeleid en bepaling hoogte algemene reserve

Bij het grondbeleid zijn grote bedragen en risico's in het geding. Omdat de planning en uitvoering vaak jaren duren, kunnen de verwachte en werkelijke winst flink verschillen. Om toekomstige risico's in de grondexploitaties af te dekken is de algemene reserve grondbedrijf gevormd.

Bij de berekening van de hoogte van de reserve worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Op basis van scenario's worden de risico's berekend;
- Wanneer scenario berekeningen niet aanwezig zijn, wordt de IFLO norm (afdeling Inspectie Financiën Lokale Overheden) gebruikt. Deze norm bepaalt dat de gewenste reserve 10% van het geïnvesteerd vermogen en 10% van de nog te maken kosten bedraagt.

Volgens deze uitgangspunten moet de reserve per 31-12-2016 minstens € 2.660.606,= bedragen. De reserve is € 12.946,= hoger dan noodzakelijk en zou normaliter afgeroomd worden. Echter gezien de ontwikkelingen in het grondbedrijf en de veranderende wetgeving wordt voorzichtigheidshalve de reserve in stand gehouden.

Algemene reserve grondbedrijf	
Algemene reserve grondbedrijf per 1 januari 2016	2.577.469
Mutatie reserve	-572
Rentetoevoeging	96.655
Stand reserve na resultaat	2.673.552
Mutatie reserve (budgettair effect)	0
Algemene reserve grondbedrijf per 31 december 2016	2.673.552

Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 zijn de exploitaties geactualiseerd en de bijbehorende risico's geïnventariseerd. Op basis hiervan is bekend hoe hoog de reserve moet zijn.

Wat waren de belangrijkste randvoorwaarden?

- Woningbouwmonitor
- Nota grondbeleid.
- Voldoende vraag naar woningen (grond).
- Wet ruimtelijke ordening.

Wat heeft het gekost?

Resultaat grondbedrijf

Positieve resultaten van het grondbedrijf worden toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft een plafond. Als de resultaten boven dit plafond uitkomen, wordt het meerdere toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen.

Negatieve resultaten van het grondbedrijf worden ten laste van de algemene reserve grondbedrijf gebracht. De reserve wordt dan, indien nodig, aangevuld om de algemene reserve grondbedrijf op niveau te houden.

De resultaten komen tot uitdrukking zodra het project financieel (voorlopig) wordt afgewikkeld. Tussentijdse winstneming (gedeelte winst uitboeken) gebeurt met inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel. Dit betekent dat voor verliezen voorzieningen worden gevormd of direct in mindering worden gebracht op de boekwaarde, en winsten pas worden gerealiseerd wanneer hier voldoende zekerheid over bestaat. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Resultaten grondbedrijf 2016 en prognose

In onderstaand overzicht zijn de begrote resultaten van het grondbedrijf 2016 vergeleken met de werkelijk resultaten 2016.

Ook de prognose van de resultaten van het grondbedrijf zijn geactualiseerd (2017-2019). Bij de vaststelling van de jaarrekening worden tevens de geactualiseerde prognoses (exploitaties) in de begroting 2017 verwerkt.

De resultaten per project zien er als volgt uit, (+) is een positief resultaat.

Project (+ = positief resultaat - = negatief resultaat)	Begroot 2016	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018	Begroot 2019
Loverbosch oostzijde fase 1a (resultaat begroot)	1.665.000	274.000	1.391.000		
Florapark					900.000
Strategische grondaankopen	-15.000		-15.000	-15.000	-15.000
Ontwikkelingskrediet	-45.000		-45.000	-45.000	-45.000
Totaal project resultaat	1.605.000	274.000	1.331.000	-60.000	840.000
Resultaat t.l.v of t.g.v. algemene reserve grondbedrijf	-60.000	0	-60.000	-60.000	-60.000
Resultaat meegenomen tgv reserve eenmalige bestedingen 70%	1.165.500	274.000	891.500		630.000

De verwachte resultaten van het grondbedrijf worden meegenomen in de prognoses van de reserve eenmalige bestedingen. Het resultaat van Florapark is opgebouwd uit een exploitatieresultaat van € 400.000,= en boekwinst € 500.000,=. De boekwinst ontstaat doordat in de exploitatie, de gronden die al in bezit waren van de gemeente, geen boekwaarde hebben.

Voorzichtigheidshalve wordt 70% van het verwachte positieve resultaat meegenomen. Wanneer bovenstaande resultaten niet worden gerealiseerd of op een later tijdstip dan is herprioritering van de investeringen nodig.

Het nadelig resultaat wordt voor 100% meegenomen in de prognose algemene reserve grondbedrijf.

Toelichting resultaten projecten

Het resultaat van **Loverbosch Oostzijde fase 1** is positief € 1.665.000,=. Door langere doorlooptijd van dit project is winstneming slechts gedeeltelijk mogelijk (tussentijdse winstneming). Een bedrag van € 274.000,= is ten gunste van de reserve eenmalige bestedingen gebracht.

De grondexploitatie van **Heusden Oost fase 1** is geactualiseerd. Het resultaat van dit project is bijgesteld van € 0,= voordelig naar € 212.686,= positief in 2021. De exploitatie is voornamelijk voordelig geworden doordat geen financieringskosten meer kunnen worden toegerekend, als gevolg van wijziging besluit begroting en verantwoording.

Gronden in exploitatie

De totale mutaties voor 2016 en de boekwaarde per project per 31-12-2016 zijn in de volgende tabel weergegeven.

Project	Investeringen 2016	Inkomsten In 2016	(+) Winst (-) Verlies reserve grondbedrijf	(+) Winst (-) Verlies reserve centrumvisie en voorzieningen	Boekwaarde per 31-12 2016
Bougrond in exploitatie					
<u>Woningen</u>					
Loverbosch oostzijde fase 1a (resultaat naar reserve eenmalige bestedingen)	178.681	-811.162	274.000		-639.566
Heusden Oost (fase 1)	234.746	-677.630			1.625.663
<u>Bedrijven</u>					
Florapark bedrijventerrein	181.056				4.966.762
Totaal bouwgronden in exploitatie	594.483	-1.488.792	274.000	0	5.952.859

Bougrond in exploitatie (BIE)

De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie per 31-12-2016 bedraagt € 5.952.859,=. Deze boekwaarde heeft grotendeels betrekking op de projecten Florapark en Heusden Oost fase 1.

De grondexploitatie **Florapark bedrijventerrein** heeft grotendeels stilgelegd in 2016 als gevolg van een procedure bij de Raad van State. Gezien de recente uitspraak kan tot uitvoering worden overgegaan.

5. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Asten is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.000 ha). Er vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, (openbaar) groen, gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Via deze paragraaf wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen gegeven.

Wat wilden we bereiken?

Inzicht in en realisatie van het gewenste onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen. Dit kan onder andere bepaald worden aan de hand van de gewenste kwaliteit of landelijk gehanteerde normen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemeen beleid

Het uitgangspunt bij het onderhoud van gemeentelijke kapitaalgoederen is dat deze op een adequate wijze worden onderhouden. Om dit te realiseren worden onderhoudsplannen opgesteld.

Wegenbeheerplan

Om de kwaliteit van het wegennet te bepalen wordt iedere twee jaar een visuele inspectie uitgevoerd volgens de CROW methodiek (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, Water- en wegenbouw en de verkeerstechniek). Deze gegevens worden ingevoerd in het beheerpakket Obsurv. Met behulp van het beheerpakket wordt een meerjarenplanning opgesteld. Deze planning geeft aan wat voor noodzakelijke onderhoudsmaatregelen er de komende jaren uitgevoerd moeten worden. Planjaar 1 en 2 zijn redelijk nauwkeurig. Planjaar 3 t/m 5 zijn voorspellingen op basis van gedragsmodellen. Voor de onderhoudsmaatregelen voor planjaar 1 en 2 wordt een maatregeltoets uitgevoerd. In de maatregeltoets wordt bepaald of de juiste maatregelen en de juiste planjaren zijn bepaald. Tevens wordt getoetst of de maatregel overeenkomt met het gewenste kwaliteitsniveau. Vervolgens worden onderzoeken (boringen) uitgevoerd om te bepalen of de schade constructief of niet-constructief is. Tevens vindt afstemming plaats met externen en andere disciplines. Deze onderzoeken en afstemming bepalen de definitieve onderhoudsmaatregelen. Dit wordt verwerkt in een uitvoeringsplan/onderhoudsplan. Eind 2014 is het beheer- en beleidsplan wegen 2014-2022 vastgesteld. In dit plan is het kwaliteitsniveau, de langetermijnvisie en budgetbeheersing vastgelegd.

Openbare verlichting

In 2011 is het beleid ten aanzien van openbare verlichting voor de periode 2011-2020 opgesteld. Dit beleidsplan is gericht op duurzaam en veilig verlicht. Bij herinrichtingen of reconstructie van wegen wordt de openbare verlichting als component meegenomen. Er is structureel een bedrag geactiveerd om de verouderde lichtmasten en armaturen in de gemeente Asten te vervangen. Na vaststelling van het beleidsplan is gestart met het planmatig vervangen van verouderde lichtmasten en armaturen. Voor onderhoud en vervanging wordt gebruik gemaakt van het beheerpakket Obsurv.

Riolering en Water

Gemeentelijk Rioleringsplan

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is een wettelijk verplicht plan en beschrijft het rioleringsbeleid van de gemeente inclusief de financiële middelen. De gemeente geeft hierin aan hoe zij invulling geeft aan haar zorgplichten vanuit Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw):

- inzameling en transport van stedelijk afvalwater (afvalwaterzorgplicht);
- inzameling en verwerking van (overtollig) afvloeiend hemelwater (hemelwaterzorgplicht);
- inzameling en verwerking van overtollig grondwater (grondwaterzorgplicht).

Op 9 april 2013 is het GRP vastgesteld voor de periode 2013 - 2017.

Waterplan

In samenwerking met Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, Brabant Water en andere belanghebbende partijen is het Waterplan opgesteld. Het waterplan heeft de status van (kaderstellend) beleidsplan. Een actualisatie van het waterplan is opgenomen in het GRP 2013-2017.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeheer 21e eeuw (WB21) verplicht de overheid de watersystemen op orde te brengen in 2027. Per stroomgebied zijn waterprogramma's opgesteld met daarin de maatregelen om het systeem op orde te brengen. De 2e planperiode (2016-2021) is van start gegaan. Hiervoor zijn door het waterschap (Waterbeheerplan 2016-2021), provincie (Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021) en het Rijk (Nationaal Waterplan 2016-2021) nieuwe plannen opgesteld. Op basis hiervan is het overkoepelende Stroomgebiedsbeheersplan (SGBP) Maas 2016-2021 opgesteld dat door het Rijk bij Brussel is ingediend. Voor de gemeente Asten zijn er in deze 2e planperiode geen nieuwe maatregelen opgenomen in het SGBP.

Samenwerking doelmatig waterbeheer Brabantse Peel

Door het Rijk, de koepels (IPO, UvW en VNG) en de Vewin is in 2011 het Bestuursakkoord Water getekend. Het bestuursakkoord is gericht op verhoging van de doelmatigheid en transparantie in de (afval)waterketen om de lastenstijging voor de burger te beperken en belangen als volksgezondheid, leverings- c.q. afnamezekerheid en milieukwaliteit te borgen. Regionale samenwerking is de sleutel om de problemen en zorgpunten voor de (nabije) toekomst het hoofd te bieden. Hierbij staan de 3 K's centraal (kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid). Het verminderen van de kwetsbaarheid, het behoud of vergroten van de kwaliteit en het verminderen van de kosten (of het afbuigen van de verwachte meerkosten).

Om invulling te geven aan dit bestuursakkoord water hebben de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren en het waterschap Aa en Maas op 18 april 2013 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. De overeenkomst heeft tot doel om doelmatige samenwerking in waterbeheer tussen partners te bevorderen met als oogmerk het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en bedrijven tegen de maatschappelijk laagste kosten, bijvoorbeeld het voorkomen van rioolverstoppingen tegen zo laag mogelijke kosten om de hoogte van de rioolheffing te beperken.

Groen

Bos- en natuurbeheer

De gemeente heeft ongeveer 500 hectare bos en 50 hectare andere natuurterreinen in bezit. Het beheer van de bossen is gericht op het integreren en optimaliseren van de drie belangrijkste functies: natuur, recreatie en houtproductie.

Hierbij wordt een beheercyclus gehanteerd van 6 jaar. De kosten en opbrengsten kunnen binnen de beheercyclus flink schommelen.

Bomenbeleid

Het bomenbeleid wordt in de gemeente Asten in modules uitgewerkt. De modules: basis, beschermwaardige bomen, bomenstructuurplan en bomenbeheerplan zijn inmiddels uitgewerkt. In 2016 is geen nieuwe module uitgewerkt.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP) & groenstructuurplan

De eerste uitvoeringsperiode voor het LOP is eind 2012 afgelopen. Voor de periode 2013 tot en met 2016 is door B&W een nieuw contract afgesloten met de Peelgemeenten. In de eerste uitvoeringsperiode lag het accent op het inrichten van nieuwe landschapselementen. In de nieuwe periode was het uitvoeringsplan in eerste instantie volledig gericht op beheer en versterking van bestaande groene landschapselementen. Het laatste jaar is ook weer aanleg van nieuwe elementen mogelijk gemaakt. Het contract 2013-2016 is een jaar verlengd (2017) om zo voldoende tijd te hebben de regeling te verbeteren en beter aan te laten sluiten op de praktijk.

Bomenbeheer

In 2013 is het beheerplan bomen vastgesteld. In een cyclus van 3 jaar zijn bomen gekeurd op veiligheid waarna de benodigde veiligheidsmaatregelen zijn uitgevoerd. In 2016 is het laatste werkgebied voor de eerste keer aan bod geweest. Alle bomen binnen de kommen en langs de belangrijkste wegen voldoen nu aan de wettelijke zorgplicht. In de afgelopen 3 jaren is met name de uitvoering van de jaarlijkse werkzaamheden gestroomlijnd.

Gebouwen

De onderhoudsplanningen van de gemeentelijke gebouwen worden jaarlijks geactualiseerd. Op basis van deze onderhoudsplanningen wordt de benodigde jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening bepaald.

In 2015 zijn alle gemeentelijke gebouwen (opnieuw) geschouwd. Vervolgens zijn enkele onderhoudsvarianten doorgerekend: een minimale variant (wettelijke verplichtingen) en een maximale variant (inclusief energiemaatregelen e.d.). In 2016 is aan de hand van o.a. de financiële implicaties van die varianten bepaald welk onderhoudsniveau voor de gemeentelijke gebouwen vanaf 2017 wordt aangehouden. Vooruitlopend daarop zijn in 2016 de jaarlijkse stortingen herberekend, afgestemd op het vastgestelde onderhoudsniveau van de gemeentelijke gebouwen.

Wat heeft het gekost?

	begroot saldo 1-1-2016	werkelijk saldo 1-1-2016	saldo 31-12-2016
onderhoud wegen	1.356.510	1.001.504	1.194.051
onderhoud riolering	3.573.798	3.952.968	3.967.601
onderhoud gebouwen	1.346.212	1.240.840	1.176.261
onderhoud velden	382.495	493.130	403.828
onderhoud scholen	0	31.841	46.839
Totaal	6.659.015	6.720.283	6.788.581

6. Financiering

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasuryfunctie van de gemeente. De treasuryfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen zijn voor de uitvoering van het beleid uit de programma's. Daarnaast wordt geld dat niet direct nodig is, uitgezet.

Wat wilden we bereiken?

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, aanvullende regelgeving en respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (fido) bevat instrumenten die de risico's beperken die gemeenten lopen bij lenen en beleggen.

In de Wet Fido zijn ook de regels opgenomen in verband met de Wet Verplicht schatkistbankieren. Dit betekent dat decentrale overheden (o.a. gemeenten) verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Het aangepaste Treasurystatuut 2014 is op 11 maart 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zijn al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij banken en instellingen buiten de schatkist mogen worden gehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Drempelbedrag

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden.

Het drempelbedrag van de gemeente Asten is vastgesteld op € 250.000,=.

Onderstaande bedragen zijn in 2016, gemiddeld per kwartaal, buiten de schatkist gehouden.

1e kwartaal 2016	€ 127.910
2e kwartaal 2016	€ 182.213
3e kwartaal 2016	€ 203.464
4e kwartaal 2016	€ 162.196

Dit betekent dat ruim binnen het drempelbedrag gebleven is.

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven in welke mate

deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

1. Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet bij de schatkist of andere overheden. Dit gebeurt in vastrentende waarden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

2. Renterisicobeheer

Door schommelingen in de rentevoet loopt een gemeente renterisico. Het renterisico kan worden gemeten door middel van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de korte financiering (korter dan een jaar). De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Voor 2016 bedraagt de kasgeldlimiet voor de gemeente Asten € 3,2 miljoen. Er zijn geen leningen aangegaan met een looptijd van maximaal een jaar. Dat betekent dat het renterisico onder de kasgeldlimiet uitkomt.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om het renterisico bij het opnemen van leningen te beheersen.

Het effect van de renterisiconorm op de financieringswijze is dat de herfinanciering van vaste leningen niet ineens plaatsvindt, maar over een periode van minimaal vijf jaar wordt gespreid. Dit betekent dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2016 bedraagt de renterisiconorm voor de gemeente Asten € 7,6 miljoen. In 2016 zijn geen leningen aan renteherziening onderhevig geweest. Dat betekent dat het renterisico onder de renterisiconorm uitkomt.

3. Kredietrisicobeheer

De gemeente gaat leningen aan, zet middelen uit en verleent garanties uitsluitend ten behoeve van de publieke taak. Uitzettingen geschieden uitsluitend aan tegenpartijen die aan de in het treasurystatuut genoemde eisen voor kredietwaardigheid voldoen. Daardoor worden kredietrisico's beperkt.

Opgenomen geldleningen

Er zijn geen opgenomen geldleningen meer.

Verstreckte geldleningen

Er zijn geen leningen meer verstrekt aan woningbouwvereniging Bergopwaarts.

Wel staat de gemeente garant voor een aantal leningen.

Daarnaast zijn er een aantal andere leningen verstrekt zoals startersleningen, geldlening aan Unitas en gemeenschapshuis Asten en hypothecaire leningen aan personeel.

Wat heeft het gekost?

Uitgezette gelden

Het saldo op de rekening courant van de schatkist is op 31-12-2016 € 8,8 miljoen.

7. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft.

De gemeente Asten participeert in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen:

- Metropoolregio Eindhoven (MRE).
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).
- Brabant Water.
- Blink.
- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.
- Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer).
- GGD Brabant-Zuidoost.
- Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB).
- Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel.
- Gemeenschappelijke Regeling (GR) Peel 6.1.
- Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Wat wilden we bereiken?

In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen of niet doeltreffend kan uitvoeren. De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer op verschillende terreinen uit voor de gemeente Asten.

Om planning en control als instrumenten voor het bestuur zo eenduidig mogelijk te krijgen en te houden, willen we zoveel mogelijk dezelfde procedures als instrumenten bij alle verbonden partijen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Met de 4 grootste verbonden partijen zijn afspraken gemaakt over de procedures en instrumenten in de P&C-cyclus. Deze afspraken moeten nog uitgewerkt worden.

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	Alle programma's met uitzondering van Financiën.
Doel en openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten participeert in de Metropoolregio Eindhoven en voor de regio's is een regionale agenda 2015-2018 opgesteld. En maakt gebruik van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven voor archivering.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 7.341.237,= (begin) € 4.823.940,= (eind)
Vreemd vermogen van het	€ 32.432.421,= (begin) € 26.085.557,= (eind)

begrotingsjaar	
Verwacht financieel resultaat 2016	Ingeschat resultaat 2016: € 350.000,- (excl.mutatie voorziening Reorganisatie SRE)
Financieel belang	€ 112.240,= voor het MRE
Risico's	In hoofdstuk 5.1 paragraaf weerstandsvermogen en risicomangement van de Programmabegroting 2016 zijn de risico's en bijbehorende weerstandcapaciteit benoemd. Bij de Bestuursrapportage 2016 is deze paragraaf geactualiseerd. De belangrijkste risico's worden gelopen bij de afbouw van het voormalig SRE personeel en bij de garantstelling voor de vuilverbranding AVI –Moerdijk.
Ontwikkelingen	2016 was het eerste volledige jaar waarin de Metropoolregio Eindhoven opereerde in de nieuwe vorm. Aan de taken van het Regionaal Platform en de werkplaatsen Economische strategie (inclusief Investeringsfondsen), Bedrijventerreinen en detailhandel, Arbeidsmarkt, Strategie Ruimte, Mobiliteit en Innovatie en Wonen is verder invulling gegeven. Voor Duurzaamheid en Zorgvernieuwing en Innovatie zijn gesprekstafels ingericht. Met de deelnemende gemeenten is afgesproken de samenwerking in de huidige vorm te evalueren. Dit gaat in 2017 gebeuren. De eerste procesvoorstellen zijn hiertoe aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. Daarnaast dient de Metropoolregio Eindhoven verantwoording af te leggen over de geleverde prestaties. De wijze waarop dient aan te sluiten bij een innovatieve organisatie en is een continu proces binnen de organisatie.. De inbreng en betrokkenheid van onze stakeholders wordt hierbij van groot belang geacht. De afbouw van de oude SRE organisatie loopt volgens planning. De taakstellende reductie van boventallig personeel is voor het jaar 2016 gerealiseerd. Er wordt onverminderd ingezet de afbouw zo snel mogelijk te realiseren. De Metropoolregio hoeft met ingang van kwartaal 3 2016 geen IV3 kwartaalrapportages meer aan te leveren. Door de transformatie en de afschaffing van de WGR+ status is het begrotingstotaal onder het drempelbedrag van € 20 miljoen gekomen.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het

	omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten participeert in de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Het Algemeen Bestuur heeft een concernplan 2014-2018 vastgesteld.
Eigen vermogen	Per 31-12-2016 € 1.577.000,=
Vreemd vermogen	Per 31-12-2016 € 8.443.000,=
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 0,= (incl. tariefcorrectie)
Financieel belang	€ 200.073,=
Risico's	Ten behoeve van Begroting 2018 en jaarrekening 2016 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd en geactualiseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's € 1.927.000,= bedraagt. Hiervan betreft € 665.000,= het risico op verlaging van baten als gevolg van mogelijke bezuinigingen bij deelnemers. Aangezien dit laatste risico meer in de invloedssfeer van de deelnemers dan van de ODZOB ligt, is besloten dit risico niet af te dekken. Het restant bedrag van € 1.262.000,= wordt afgedekt door de algemene reserve van de ODZOB, welke begin 2017 op dit peil komt.
Ontwikkelingen	<p><u>Intern:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · Naar aanleiding van het in 2015 uitgebrachte Arenarapport zijn binnen de ODZOB ontwikkelacties uitgevoerd binnen 4 lijnen: inhoudelijk, bestuurlijk, relationeel, organisatorisch en strategisch. In 2017 vindt een follow-up plaats. · Bij opstart van de ODZOB is gekozen voor een tweehoofdige directie (algemeen en bedrijfsvoering). N.a.v. het Arenaonderzoek heeft het AB er voor gekozen om vanaf 1 januari 2016 door te gaan met een eenhoofdige directie. · Sinds november 2015 is de ODZOB gehuisvest op de Wal 28 in het centrum van Eindhoven. De verhuizing heeft tot gevolg gehad de invoering van een nieuw werkconcept (flexibel en zo veel mogelijk digitaal werken). Ook heeft de nieuwe huisvesting invloed gehad op vervoersbewegingen van medewerkers (woonwerkverkeer/dienstreizen). De nieuwe huisvesting heeft ook invloed op de werksfeer/beleving bij medewerkers. <p><u>Extern:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden. Het doel van deze wet is een veilige en gezonde leefomgeving, door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. De wet is een invulling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te komen. Zo wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk

	<p>verankerd en worden gemeenten en provincies verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben.</p> <p>· Naast de wet komt er een Algemene Maatregel van Bestuur VTH, dit leidt tot een wijziging van het Besluit Omgevingsrecht (Bor). In de AMvB is vastgelegd wat basistaken zijn. Ook worden eisen gesteld aan de beleidscyclus, dienen bevoegde gezagen te komen tot een gezamenlijk uitvoeringsniveau van de basistaken en de uitkomst daarvan te monitoren. Ten slotte wordt de aansluiting op Inspectievew milieu verplicht. De vermoedelijke datum van inwerkingtreding is 1 juli 2017. De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 juli 2019 in werking treedt, betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die ziet op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering. De herziening vraagt om regionale afstemming en samenwerking. De ODZOB wil zich graag samen met de deelnemers van de GR en de andere betrokken partners, waar onder de Metropoolregio Eindhoven (MRE), GGD en VRBZO voorbereiden op de komst van de wet.</p>
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: Th. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	5. Financiën
Doel en openbaar belang	<p>Gelet op de wijze waarop BNG Bank het openbaar belang behartigt (zie hieronder bij artikel 69, sub b), ligt het voor de hand dat de aandeelhouder zijn aandelenbezit in BNG Bank ziet als een duurzame belegging.</p> <p>BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.</p> <p>Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p>
Partners	<p>Asten heeft 13.000 aandelen.</p> <p>De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het</p>

	stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	BNG Bank is de huisbank van de gemeente Asten.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 4.163 miljoen (01-01-2016) € 4.486 miljoen (31-12-2016)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 145.317 miljoen (01-01-2016) € 149.483 miljoen (31-12-2016)
Verwacht financieel resultaat 2016	Over 2016 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 369 miljoen (2015: EUR 226 miljoen).
Financieel belang	€ 32.500,= (13.000 aandelen * € 2,50).
Risico's	--
Ontwikkelingen	Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.)
Portefeuillehouder	J.H.J. van Bussel
Ambtelijk	T. Sprangers

Brabant Water

Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	Brabant Water levert drink- en industriewater aan 2,5 miljoen inwoners en aan bedrijven in Noord-Brabant. Zij winnen, zuiveren en distribueren water van uitstekende kwaliteit, tegen de laagst mogelijke kosten en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid.
Partners	Brabant Water is een structuur-NV. De aandelen van de vennootschap zijn voor 31,6% in handen van de Provincie Noord-Brabant. De overige aandelen zijn in het bezit van gemeenten in het voorzieningsgebied.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten is aandeelhouder.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 524.465,= (31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 397.332,= (31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat 2016	Niet beschikbaar.
Financieel belang	Aandeelhouder.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Blink

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	Blink draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijke afvalstoffen. Daarnaast draagt Blink zorg voor de exploitatie van de milieustraat.
Partners	Deelnemende partijen: de gemeenten Asten, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Streven naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk afvalstromen gescheiden inzamelen t.b.v. hergebruik.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 0 ,= (31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.484.369,= (31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 0 ,=
Financieel belang	€ 177.762,=
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	T.M. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het ontwikkelen van een goed toegeruste organisatie van de hulpverlening. 2. Het bevorderen van een goede integrale samenwerking tussen de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties. 3. Het bevorderen van de bestuurlijke afstemming c.q. integratie van de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties in de regio Zuidoost-Brabant. 4. Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden ter zake van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen. 5. Het realiseren en in stand houden van, en de verantwoording dragen voor een integraal ambulancezorgsysteem in de regio Zuidoost Brabant.

Partners	21 gemeenten regio Eindhoven.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Op grond van de Wet Veiligheidsregio zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2014 verplicht deel te nemen in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost waarin zijn opgenomen de alle brandweerkorpsen van de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Naast de brandweezorg is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost verantwoordelijk voor de Gemeenschappelijke meldkamer, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) alsmede als vergunninghouder verantwoordelijk voor het Regionaal Ambulancevervoer (RAV) in Zuidoost-Brabant waarbij de uitvoering is neergelegd bij de Ambulancedienst van de GGD Brabant-Zuidoost.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	1-1-2016 € 6.878.915,= 31-12-2016 € 9.172.324,=
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	1-1-2016 € 14.648.480,= 31-12-2016 € 12.187.639,=
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 2.412.471,= positief
Financieel belang	€ 822.092,=
Risico's	De belangrijkste risico's worden gelopen bij: <ul style="list-style-type: none"> • Frictiekosten als gevolg van de samenvoeging van de meldkamers van VRBZO en VR Brabant-Noord • Een zeer grote brand met veel inzet van brandweermaterieel en vrijwilligers • Invoering VPB zal naar verwachting geen financiële consequenties hebben. Echter de belastingdienst heeft daarover nog geen besluit genomen waardoor dit mogelijk nog tot een naheffing kan leiden.
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • In 2016 heeft definitieve besluitvorming plaatsgevonden over het uit de Toekomstvisie Brandweezorg voortvloeiende personeels- en materieelspreidingsplan dat zijn financiële vertaling heeft gekregen middels een wijziging van de begroting 2016. • De herijking van het gemeentefonds in 2016 heeft ook zijn effect gehad op het taakveld Openbare Orde en Veiligheid en de daaruit voortvloeiende aanpassing aan de verdeelsleutel voor de bijdrage van de gemeenten aan VRBZO. Dit is verwerkt in de begroting 2017 waar de gemeenten medio 2016 mee hebben ingestemd. • In 2017 zal VRBZO gevisiteerd worden door een andere Veiligheidsregio. Deze visitatie is onderdeel van de wettelijk benoemde kwaliteitszorg waar Veiligheidsregio's aan moeten voldoen. In deze visitatie wordt op strategisch / bestuurlijk en operationeel niveau de organisatie doorgelicht en aanbevelingen gedaan. • In 2017 wordt gestart om een visie 2025 voor VRBZO op te stellen om als organisatie te kunnen blijven inspelen op veranderende (sociaal-maatschappelijke) omgeving. • Als afgeleide van de visie 2025 wordt er een nieuwe visie op Crisisbeheersing en Rampenbestrijding opgesteld. De samenvoeging van de meldkamers van VRBZO en VR

	<p>Brabant-Noord in 2018 nopen tot herbezinning op de crisisorganisatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2016 is een start gemaakt door de vier gemeenschappelijke regelingen uit de regio om meer samen te werken op het gebied van planning & control en de diverse (financiële) verordeningen. • In 2020 wordt door het ministerie van V&J geacht dat de Veiligheidsregio's Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost één meldkamer voor Oost-Brabant gerealiseerd hebben. De bestuurlijke begeleidingsgroep bestaande uit een bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging van de betrokken organisaties heeft in 2015 besloten al in 2018 een samengevoegde meldkamer Oost Brabant op te leveren. Een besluit wat door de besturen van de diverse organisaties is bekrachtigd. In 2017 worden de nodige voorbereidingen getroffen en wordt de samenwerkingsovereenkomst bestuurlijk ter besluitvorming voorgelegd.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer)

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	De Atlant Groep is een re-integratiebedrijf en een werkbedrijf. Deze organisatie re-integreert personen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij (blijvend) deel kunnen nemen aan het (gesubsidieerde) arbeidsproces. Binnen de werkbedrijven biedt de Atlant Groep werkgelegenheids- en werkervaringsmogelijkheden voor personen die tijdelijk of definitief zijn aangewezen op deze vorm van werkgelegenheid. De Atlant Groep opereert regionaal zowel op de publieke als private markten.
Partners	De Atlant Groep wordt gevormd door de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Op grond van de wettelijke verplichtingen voor begeleid werken nemen wij deel aan de gemeenschappelijke regeling Atlant Groep.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 16.281.000,= (01-01-2016) € 15.910.000,= (31-12-2016)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 8.426.000,= (01-01-2016) € 13.462.000,= (31-12-2016)
Financieel resultaat 2016	€ 300.000,=
Financieel belang	€ 2.351.725,=
Risico's	Sterke afhankelijkheid van rijksbeleid met betrekking tot de financiering. Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	Op 1 oktober 2016 zijn de organisaties Atlant, gemeente Helmond

	(afdeling WI) en het HRM Servicecentrum (werkgeversplein) gefuseerd. Senzer voert de Participatiewet uit met uitzondering van de bijzondere bijstand.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur en dagelijks bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	T. Koolen

GGD Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Uitvoering geven aan de Wet Publieke Gezondheid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	1-1-2016 € 2.375.000,= 31-12-2016 € 3.050.000,=
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	1-1-2016 € 14.100.000,= 31-12-2016 € 13.875.000,=
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 275.000,= positief
Financieel belang	€ 264.553,=
Risico's	Op basis van de risico-inventarisatie is de beschikbare weerstandscapaciteit is onvoldoende. Het risico voor Asten bedraagt € 40.703,=.
Ontwikkelingen	De belangrijkste ontwikkelingen zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Een nieuw paraatheid- en spreidingsplan ambulancezorg - Het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisie en omgevingsplannen van gemeenten - Toename van drugsgebruik onder jongeren: een programmatische netwerkaanpak is gestart; - Toename van suïcides: een programmatische netwerkaanpak is gestart. - Toename van vluchtelingen en arbeidsmigranten; de gezondheid van deze kwetsbare groepen vraagt extra inzet en aandacht. - Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	T. Koolen

Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB)

Vestigingsplaats	Oirschot
Programma	1. Bestuur en Dienstverlening
Doel en openbaar belang	Voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering is een professioneel georganiseerde inkoopfunctie van belang. Door samenwerking op inkoopgebied wordt voordeel op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied behaald. De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van 18 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Partners	De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Om invulling te geven aan een professioneel inkoopbeleid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 645.523,= (concept 31-12-2015)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 513.495,= (concept 31-12-2015)
Verwacht financieel resultaat 2016	Geen informatie beschikbaar.
Financieel belang	€ 96.244,=
Risico's	De termijn van een individuele, bilaterale samenwerkingsovereenkomst is 4 jaar, waarna de mogelijkheid van uittreding of continuering (al dan niet onder gewijzigde voorwaarden) bestaat.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	W. Verberkt

Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel

Vestigingsplaats	Maastricht, secretariaat
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	Voor het doelmatig functioneren van De Groote Peel als nationaal park is een Overlegorgaan ingesteld in mei 1985.
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Provincie Noord-Brabant • Provincie Limburg • Gemeente Asten • Gemeente Peel en Maas • Gemeente Nederweert • Waterschap Aa en Maas • Waterschap Peel en Maasvallei • Staatsbosbeheer • Vertegenwoordiger namens de particuliere eigenaren • Ministerie van EZ
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Deelnemen in verband met het doelmatig functioneren van De Groote Peel.

Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Verwacht financieel resultaat 2016	Niet van toepassing.
Financieel belang	N.v.t. Incidentele bijdragen worden bekostigd uit het budget plattelandsontwikkeling.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	T.M. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Vestigingsplaats	Gemeente Eindhoven
Programma	2
Doel en openbaar belang	Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. Zij komen onder eenduidige regie van het openbaar bestuur tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek. Met als doel bij te dragen aan de veiligheid(sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid; het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg.
Partners	Partners van de Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Het financiële beheer, de huisvesting en het faciliteren van personeel en organisatie van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost worden belegd bij een op te richten beheersstichting, de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. Aan de beheersstichting nemen de 21 gemeenten deel. Van iedere gemeente wordt één persoon uit het college van burgemeester en wethouders afgevaardigd om plaats te nemen in het algemeen bestuur. Voor de gemeente Asten is dit de burgemeester.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	onbekend
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	onbekend
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 123.882,=
Financieel belang	€ 3.973,=
Risico's	--
Ontwikkelingen	In december 2016 is de nieuwe 'Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Brabant Zuidoost 2016' ondertekend en bekrachtigd door de burgemeesters van de 21 gemeenten en bestuurders van twintig ketenpartners.
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Gemeenschappelijke Regeling Peel 6.1 / Peelgemeenten

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Draagt zorg voor kwaliteit en continuïteit voor de uitvoering van de door de lokale overheden opgedragen taken op het gebied van jeugd, WMO, Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.
Partners	Asten, Someren, Gemert-Bakel, Laarbeek, Helmond en Deurne.
Beleidsvoornemens Gemeente Astén	Het zelf in mandaat uitvoeren van de taken op het gebied van Wmo, Jeugdwet en Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	onbekend
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	onbekend
Verwacht financieel resultaat 2017	onbekend
Financieel belang	€ 848.986,=
Risico's	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	Op 1 juli 2014 is de gemeenschappelijke regeling Peel 6.1 van kracht geworden. Dit openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid is een uitvoeringsorganisatie van de zes Peelgemeenten. De focus van Peel 6.1 ligt bij WMO, Jeugd, Bijzondere Bijstand, Minimaregelingen en Schulddienstverlening. Hoewel de huidige gemeenschappelijke regeling nog bestaat wordt een ander samenwerkingsverband onderzocht.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	T. Koolen

	Jaar-rekening 2015	Begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Jaar-rekening 2016
Lasten				
- Regionaal Historisch Centrum (MRE)	66.674	60.206	60.206	60.206
- Diensten MRE	105.790	112.240	112.240	96.224
- BIZOB	59.614	90.720	90.720	58.072
- BNG	1.219	1.219	1.219	1.219
- Blink	233.961	175.803	175.803	177.762
- Atlant De Peel	2.392.965	2.228.371	2.351.724	2.351.725
- ODZOB	214.099	210.338	200.844	200.073
- GGD	252.588	266.743	266.743	264.287
- Veiligheidsregio Brabant - Zuidoost	785.666	822.092	762.913	763.252
- GR Peel 6.1	803.990	53.445	457.119	848.986
Totaal Lasten	4.916.566	4.021.176	4.479.531	4.821.806
Baten				
- BIZOB	-22.185	-22.680	-22.680	-17.854
- HNG	-55.904	-55.904	-55.904	-55.904
- BNG	-7.410	-15.000	-13.260	-13.260
Totaal Baten	-85.499	-93.584	-91.844	-87.018
Totaal	4.831.067	3.927.592	4.387.687	4.734.788

8. Sociaal domein

Wat wilden we bereiken?

Binnen het sociaal domein op het brede terrein van Jeugd, Wmo en Werk&Inkomen (Participatiewet) willen we een samenhangende integrale uitvoering die niet wordt gehinderd door (financiële) schotten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Risicoanalyses geven vooralsnog aan dat in de periode 2015 tot en met 2017 extra middelen noodzakelijk zijn om de nieuwe taken verantwoord op te pakken en toe te werken naar een budgettair neutrale uitvoering ingaande 2018.

Ten behoeve van de financiering van het lokaal sociaal domein voor de periode 2015 t/m 2017 is een reserve sociaal domein beschikbaar gesteld door de raad.

Wat heeft het gekost?

In de tabellen bij programma 2 wordt inzicht gegeven in de begrote en werkelijke cijfers binnen het sociaal domein.

In onderstaande tabel wordt een totaal overzicht gegeven van de financiële consequenties van het sociaal domein.

	Begroot	Werkelijk 2016	Vershil Begroot-Werkelijk
Participatie			
- Uitkeringslasten BUIG	2.385.731	2.409.781	-24.050
- Rijksbijdrage	-2.385.731	-2.409.778	24.047
- Uitgaven re-integratie	148.806	140.830	7.976
- Rijksbijdrage re-integratie	-151.755	-151.755	0
- extra inkomsten Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	0	-25.377	25.377
- Uitgaven Wsw	2.351.724	2.351.725	-1
- Rijksbijdrage Wsw	-2.351.725	-2.351.725	0
WMO			
- bestaande taken HO	799.467	683.798	115.669
- Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)	132.690	32.313	100.377
- bestaande taken voorzieningen	455.497	438.518	16.979
- eigen bijdrage Wmo	-280.000	-213.011	-66.989
- integratie uitkering Wmo	-1.022.336	-1.022.336	0
- nieuwe taken			
begeleiding ZIN	1.014.365	805.039	209.326
begeleiding PGB	343.200	189.012	154.188
niet verzilverde zorg begeleiding PGB 2015	0	-88.369	88.369
beschermd wonen	0	0	0
lokale taken	333.277	220.309	112.968
- Rijksbijdrage Wmo nieuw	-1.929.862	-1.929.862	0
Jeugd			
- Uitgaven Peel	2.137.721	3.203.645	-1.065.924
- Uitgaven lokaal	288.100	200.547	87.553

- Rijksbijdrage Jeugd	-2.442.821	-2.442.821	0
- Centrum Jeugd en Gezin	180.260	112.013	68.247
BMS	390.416	417.545	-27.129
	20.496	0	20.496
Sociaal Netwerk Asten	249.399	234.643	14.756
	-16.755	0	-16.755
Uitvoeringskosten			
Uitvoeringskosten Peel 6.1			
- WMO bestaand salariskosten	237.459		
- WMO bestaand	53.445		
- WMO nieuw	41.474		
- WMO beleid	4.702	848.986	-391.867
- Jeugd (Peel)	17.000		
- BMS	103.039		
Werkbedrijf Atlant - De Peel	636.526	636.526	0
Restant taakstelling Werkbedrijf	-70.088	0	-70.088
Totaal	1.673.721	2.290.196	-616.475

Reserve sociaal domein

De begrote hoogte van de reserve Sociaal Domein op 1-1-2016 was € 582.130,=.

De werkelijke stand op 1-1-2016 is € 772.217,=.

Gedurende 2016 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

Stand reserve sociaal domein 1-1-2016 **€ 772.217**

Onttrekking Tussentijdse rapportage najaar 2016:

- Externe projectmanager 'lerend netwerk innovatie informele zorg Peelregio' in het kader van de voortzetting van de 'Proeftuin informele zorg Peelregio' 0
- Incidentele kosten bouwfase lokaal gebiedsteam € -27.271

Stand reserve sociaal domein voor jaarrekening **€ 744.946**

Nog beschikbaar voor externe projectmanager en lokaal gebiedsteam

€ -21.965

Mutatie reserve jaarrekening 2016

€ -616.475

Stand reserve sociaal domein 31-12-2016 **€ 106.506**

Financiële jaarrekening

Overzicht baten en lasten

In dit hoofdstuk is een samenvattend overzicht opgenomen van de baten en lasten van de programma's.

Het overzicht van baten en lasten bevat de volgende onderdelen:

1. Baten en lasten per programma.
2. Incidentele baten en lasten
3. Algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.
4. Exploitatieoverzicht (inclusief verschillenanalyse per programma).

Lasten worden weergegeven met een "+" en baten met een "-". Resultaat (voor en na bestemming) en saldo met een "-" betekent een negatief resultaat of saldo (lasten zijn groter dan baten).

1. Baten en lasten per programma

Onderstaand overzicht bevat per programma de raming van de baten en lasten en het saldo.

2016			
Programma	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016
Lasten			
Bestuur en dienstverlening	2.803.418	3.373.591	3.504.238
Sociaal Domein	18.179.436	19.819.402	19.141.140
Veilig en Schoon	5.864.313	6.697.523	6.077.647
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	7.188.767	12.156.719	11.239.128
Financiën	3.184.718	5.503.383	3.712.471
Totaal Lasten	37.220.652	47.550.617	43.674.626
Baten			
Bestuur en dienstverlening	-789.769	-1.166.795	-1.042.195
Sociaal Domein	-11.783.014	-13.354.082	-13.118.435
Veilig en Schoon	-3.277.901	-4.168.277	-3.668.246
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-2.867.967	-7.563.715	-7.151.145
Financiën	-19.040.333	-21.667.583	-19.901.539
Totaal Baten	-37.758.984	-47.920.452	-44.881.561
Resultaat	538.333	369.835	1.206.935

Lasten en baten

Het verschil tussen de totale lasten in de begroting 2016 na wijziging en de jaarrekening 2016 is € 3.875.991,= (voordelig). Het verschil in baten is € 3.038.891,= (nadelig).

Het verschil tussen het verwachte resultaat en het definitieve resultaat is € 837.100,=.

In de volgende tabel wordt onderscheid gemaakt in gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen en mutatie reserves.

Programma	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016
<i>Lasten</i>			
Bestuur en dienstverlening	2.803.418	2.990.987	3.121.635
Sociaal Domein	18.165.301	19.326.020	18.647.758
Veilig en Schoon	5.864.313	6.697.522	6.077.647
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	5.878.767	10.576.219	10.550.128
Financiën	2.726.199	4.126.183	2.170.590
Totaal Lasten	35.437.998	43.716.931	40.567.758
<i>Baten</i>			
Bestuur en dienstverlening	-418.137	-473.581	-570.566
Sociaal Domein	-3.643.720	-3.860.242	-3.765.672
Veilig en Schoon	-3.277.901	-3.741.698	-3.463.868
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-1.886.903	-2.199.163	-6.244.547
Financiën	-2.247.041	-2.265.885	-658.677
Totaal Baten	-11.473.702	-12.540.569	-14.703.330
Algemene dekkingsmiddelen	-24.491.533	-24.877.567	-24.998.892
Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	527.238	-6.298.795	-865.537
Mutatie reserves	-11.095	-6.668.629	-2.072.472
Gerealiseerd resultaat	538.333	369.835	1.206.935

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In het programmaverslag is een analyse gemaakt van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening 2016. Deze analyse is ook prima geschikt voor een analyse betreffende begrotingsrechtmatigheid.

Algemene dekkingsmiddelen

Het verschil tussen de begroting 2016 na wijziging en de jaarrekening 2016 is € 121.325,= voordelig.

De grootste verschillen zijn de algemene uitkering (voordeel) en saldo financieringsfunctie (nadeel).

Mutatie reserves

Het nadeel op mutatie reserves is € 4.596.157,=.

Doordat minder is uitgegeven op incidentele kredieten die uit reserves worden gedekt, hoeft minder uit de reserves te worden onttrokken. Onttrekkingen uit de reserves zijn baten op de programma's. Deze baat is lager dan begoot. Per saldo is het neutraal (minder lasten op kredieten, minder baten uit reserves).

Resultaat

Het verschil tussen de lasten in de begroting 2016 na wijziging en de jaarrekening 2016 exclusief mutatie reserves is € 3.149.173,= voordelig.

Het verschil in baten exclusief mutatie reserves en exclusief algemene dekkingsmiddelen is € 2.162.761,= voordelig.

Het saldo op lasten en baten (exclusief mutatie reserves en algemene dekkingsmiddelen) komt hiermee op € 5.311.934,= voordelig.

Het nadeel op mutaties reserves is € 4.596.157,= en het voordeel op algemene dekkingsmiddelen is € 121.325,=.

Het verschil in resultaat komt hiermee op afgerond € 837.100,=.

2. Incidentele baten en lasten per programma

Door opsomming van de incidentele baten en lasten wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming.

In de kolom begroting 2016 na wijziging staat het bij de begroting 2016 beschikbaar gestelde incidentele bedrag. In de kolom begroting t/m 2016 na wijziging staat het totaal beschikbaar gestelde krediet tot en met 2016. In de kolom rekening t/m 2016 staat vervolgens het werkelijk uitgegeven bedrag tot en met 2016.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2016			
	Begroting 2016 na wijziging	Begroting t/m 2016 na wijziging	Rekening t/m 2016
Baten:			
Schadevergoedingen groen		0	-4.829
Plattelandsontwikkeling	-243.461	-422.183	-577.923
Actualisatie bp: algemeen	-16.935	-16.935	-19.625
Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied		-750.000	-487.278
NIMBY project Kanaalweg		-206.500	-206.500
Individueel ruimtelijke plannen		-21.775	-141.659
Totaal baten	-260.396	-1.417.393	-1.437.813
Lasten:			
Digitalisering P&O		37.500	34.706
Totaal oplossing DIV 2015-2017	150.000	264.923	147.267
Uitvoering bedrijfsplan	5.000	5.000	0
Invoering VPB		35.650	31.101
Doorontwikkeling zaakgericht werken	25.599	25.599	15.850
Aanschaf klantcontactstelsysteem		55.826	55.826
Upgrade infrastructuur		81.000	33.335
Upgrade office 2003		33.215	33.215
Upgrade G-BOS naar G-KAS/G-PLAN		4.000	0
Upgrade naar GT-WOZ	18.415	18.415	27.016
Implementatie berichtbox Mijn Overheid	3.050	3.050	3.050
Inhuur I&A 2016-2017 web/syst/	96.000	96.000	56.003
Basisregistratie Kadaster monitor		0	7.997
Frictiekn.voorber.kn. Peel 6.1		52.490	52.101
Frictiekn.samenwerking werf		145.604	33.499
Frictiekn.samenwerking Peel 6.1		30.000	30.000
Bijdrage voorbereidingskn. Peelgemeenten	30.000	30.000	6.019
Opstartkosten 5 peelgemeenten	139.000	139.000	139.000
Onderzoek samenwerkingsmogelijkheden	78.181	288.180	243.423
Toekomstvisie veerkrachtig bestuur	40.250	40.250	500
Infrastructurele projecten	20.000	90.000	27.824
Herinrichting Emmastraat/Wolfsberg	625.000	730.000	0
Fietsvoorziening Meijelseweg		1.560.000	350.793
Onderhoud Schoolstr-Heerbaan-Beatrixlaa	-60.000	914.000	166.040
Onderhoud Heesakkerweg		390.100	6.925
Herinrichting Hoogstraat	-15.000	120.000	3.556
Herinr.Burg.Wijnenstr.eo		367.000	305.089
Inspectie kunstwerken	20.000	20.000	0
Onderhoud brug over de AA	20.000	20.000	9.884
Uitvoeringsmaatregelen GVVP	50.000	476.260	425.729
Updaten GVVP		25.000	24.761

Economisch beleid c.q. actieplan		157.500	119.305
Bestemmingsplan Bedrijventerreinen		80.000	52.168
Afbouw subsidie leslokalen Rick		18.750	16.875
Aanpassing sportgebouw HCAS	60.000	60.000	0
Bijdrage aanleg kunstgrasveld ONDO	35.000	35.000	35.000
Kunst- en cultuurontwikkeling	6.000	153.963	148.057
Scannen bouwvergunningen		87.000	44.337
10 jarenplan EVZ Astense Aa		423.500	3.295
Inr.natuurgeb. Bleeken/Dennendijkse bos		130.000	86.184
Toerisme en recreatie	14.675	236.831	168.299
Groenonderhoud door burgers		40.000	14.560
Fontein Burgm. Ploegmakerspark	14.500	14.500	16.909
Armoedebestrijding tbv kinderen		26.330	26.865
Ondersteuning mantelzorgers		27.414	26.924
Aanschaf en invoering "GUIDO"		12.934	13.005
Basisvoorziening Asten-Someren		339.196	27.449
Verhoogde asielinstroom	124.048	124.048	22.646
Projectmanager informele zorg	6.000	6.000	0
Opzet lokaal gebiedsteam	43.236	43.236	27.271
RUD en liquidatie SRE-Milieudienst		186.000	0
Plattelandsontwikkeling	245.961	2.191.558	1.854.845
Actualisatie bp: algemeen	16.935	146.935	147.761
Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied		750.000	487.278
Actualiseren bp buitengebied		80.000	58.173
NIMBY project Kanaalweg		132.322	132.322
Individueel ruimtelijke plannen		21.775	36.339
Planschade BMV Heusden		80.000	65.000
Revit. openb. ruimte Bloemenwijk	400.000	400.000	244.642
Uitvoering samenwerking belastingen	15.000	15.000	1.818
Tijdelijk personeel 2016	35.000	35.000	35.000
Totaal lasten	2.261.849	12.152.853	6.182.834

3. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die vrij besteedbaar zijn. Het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer bekostigd door de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen		Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016
a.	Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is:			
	* OZB gebruikers	-574.060	-574.060	-480.745
	* OZB eigenaren	-2.750.386	-2.750.386	-2.829.568
	* Toeristenbelasting	-557.530	-527.530	-497.106
	* Hondenbelasting	-75.543	-75.543	-77.732
	Algemene uitkering	-11.913.193	-12.441.938	-12.781.351
b.	Integratie uitkering sociaal domein	-6.706.574	-6.876.163	-6.876.164
	Integratie uitkering WMO oud	-991.667	-1.022.336	-1.022.336
c.	Dividend:			
	* Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	-15.000	-13.260	-13.260
d.	Saldo van de financieringsfunctie	-241.038	66.068	245.912
e.	Overige algemene dekkingsmiddelen. Rente over niet vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve	-666.542	-662.419	-666.542
Totaal		-24.491.533	-24.877.567	-24.998.891

De post onvoorzien is ter dekking van niet voorziene uitgaven in 2016 en bestaat uit een incidenteel en een structureel deel.

Aanwending onvoorzien 2016 incidenteel		
Wijzigingen	Begroot	Datum raadsvergadering
0 Primaire begroting	50.000	3-11-2015
12 Tussentijdse rapportage voorjaar 2016	282.670	4-7-2016
14 Bedrijfsresultaat Atlant 2015	65.075	5-7-2016
21 Tussentijdse rapportage najaar 2016	-27.910	19-10-2016
Saldo onvoorzien incidenteel op 31-12-2016	369.835	

Aanwending onvoorzien 2016 structureel		
Wijzigingen	Begroot	Datum raadsvergadering
0 Primaire begroting	50.000	3-11-2015
1 1e verordening starterslening	-4.250	3-11-2015
3 Revitalisering openbare ruimte Bloemenwijk	12.207	8-12-2015
7 Aankoop cultuurgronden Kruisbaan	-12.901	8-12-2015
12 Tussentijdse rapportage voorjaar 2016	24.349	4-7-2016
21 Tussentijdse rapportage najaar 2016	-69.405	19-10-2016
Saldo onvoorzien structureel op 31-12-2016	1	

4. Exploitatieoverzicht

Het exploitatieoverzicht bevat per programma de werkelijke baten en lasten en het saldo 2016 (inclusief mutaties reserves).

programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en dienstverlening	3.504.238	-1.042.195	-2.462.043
Sociaal Domein	19.141.140	-13.118.435	-6.022.705
Veilig en Schoon	6.077.647	-3.668.246	-2.409.401
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	11.239.128	-7.151.145	-4.087.982
Financiën	3.712.471	-19.901.539	16.189.067
Totaal	43.674.626	-44.881.561	1.206.935

Verschillenanalyse Jaarrekening 2016 t.o.v. begroting 2016 na wijziging (per programma):

Programma	Begroting 2016 na wijziging	Jaarrekening 2016	Saldo
Bestuur en dienstverlening	-2.206.796	-2.462.043	-255.248
Sociaal Domein	-6.465.319	-6.022.705	442.614
Veilig en Schoon	-2.529.246	-2.409.401	119.844
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-4.593.004	-4.087.982	505.022
Financiën	16.164.200	16.189.067	24.867
Totaal	369.835	1.206.935	837.100

Het verschil op programma 1 bedraagt € 255.248 (nadelig)

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Burgerzaken	De grootste verschillen zijn veroorzaakt doordat de kosten voor audits voortaan door I&A worden betaald, er een voordeel is op het referendum (de kosten voor interne uren zijn opgenomen bij apparaatskosten) en meer legesopbrengst omdat er meer rijbewijzen zijn verstrekt door een wijziging in de regeling voor vrachtwagenchauffeurs.	36.395	Voordeel
Samenwerking Asten-Someren	De taakstelling samenwerking Asten-Someren op openbare werken is nog niet volledig gerealiseerd.	-18.844	Nadeel
Vastgoed	Voordeel door afrekening uit 2015 van stichting GBKN Zuid.	10.092	Voordeel
Leges	Hogere legesopbrengst nutsbedrijven.	17.616	Voordeel
Bestuurlijke samenwerking	Lagere bijdrage aan MRE dan begroot. Vanaf 2017 is deze post structureel verlaagd.	16.017	Voordeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	- 311.612	Nadeel

Het verschil op programma 2 bedraagt € 442.614 (voordelig)

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Onderwijs	Rentevoordeel doordat het Talent nog in aanbouw was op 1-1-2016.	41.752	Voordeel
Leerlingenvervoer	Voordeel door minder kinderen in het leerlingenvervoer en gunstigere combinaties van routes.	20.784	Voordeel
Bijstand voor zelfstandigen (Bbz)	Het betreft een voordeel afrekening over voorgaande jaren (2013 t/m 2015).	135.201	Voordeel
Bijzondere bijstand lokaal	Voordeel vergoedingen kwetsbare groepen, algemene benodigdheden en sociaal medische indicatie kinderopvang.	29.342	Voordeel
Participatiewet lokaal	Voordeel doordat extra ontvangsten uit algemene uitkering (nog) niet doorbetaald zijn aan Senzer.	14.815	Voordeel

Asielzoekers	Voordeel door extra inkomsten Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Er wordt voorgesteld om dit budget via winstbestemming over te hevelen naar 2017.	28.303	Voordeel
Maatschappelijke voorzieningen accommodaties	Taakstelling maatschappelijke voorzieningen en accommodaties is nog niet gerealiseerd in 2016. Deze taakstelling is in 2018 afgewikkeld.	-30.566	Nadeel
Planschade BMV Heusden	Voor planschade Brede Maatschappelijk Voorziening Heusden (Hart van Heuze) is een bedrag voor planschade gereserveerd. Dit bedrag is niet (volledig) nodig en valt dus vrij.	88.324	Voordeel
Sociaal domein	Er is een nadeel op het sociaal domein van € 616.475,=. Dit nadeel wordt gecompenseerd door een onttrekking uit de reserve sociaal domein. Voor een totaal overzicht van het sociaal domein wordt verwezen naar paragraaf 8 sociaal domein.	0	Neutraal
Apparaatskosten	Minder apparaatskosten dan begroot.	99.145	Voordeel

Het verschil op **programma 3** bedraagt € 119.844 (voordelig)
De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verskil	
Bossen	Hoge opbrengst door oogst en verkoop van hout door bossenonderhoud. De opbrengst is zeer hoog vanwege een werkblok met veel dik (dus waardevol) hout in combinatie met goede markt voor dit type hout.	86.912	Voordeel
Openbaar groen	Voordeel door gunstige aanbesteding op bestekken openbaar groen.	66.165	Voordeel
Afval	Afval is kostendekkend en heeft geen effect op het rekeningresultaat. De kosten en opbrengsten van afval worden budgettair neutraal opgenomen. Het saldo tussen de kosten en opbrengsten wordt gedekt uit de egalisatiereserve afvalstoffenheffing. Begroot was om werkelijk € 136.000,= te onttrekken werkelijk is € 147.062,= onttrokken. Omdat de apparaatskosten hieronder zijn opgenomen en de BTW elders worden geboekt ontstaat hier per saldo een voordeel. In 2016 is zichtbaar geworden (ervaringscijfers) dat er minder restafval wordt ingezameld en meer GFT.	33.241	Voordeel
Riolering	Riool is kostendekkend en heeft geen effect op het rekeningresultaat. De kosten en opbrengsten van riool worden budgettair opgenomen. Het saldo tussen de kosten en opbrengsten wordt gestort in de voorziening riolering. Begroot was om € 205.170,= uit de voorziening te	70.679	Voordeel

	onttrekken. Werkelijk is € 7.159,= onttrokken. Het voordelig verschil komt door onderuitputting van de kapitaallasten. Omdat de apparaatskosten hieronder zijn opgenomen en de BTW elders wordt geboekt ontstaat hier per saldo een voordeel.		
Milieu	Regionale uitvoeringsdienst en liquidatie SRE. Er is een bedrag gereserveerd voor frictiekosten. Dit is niet nodig gebleken.	186.000	Voordeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	-313.994	Nadeel

Het verschil op **programma 4** bedraagt € 505.022 (voordelig)

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Openbare verlichting	Voordeel op openbare verlichting.	18.940	Voordeel
Pacht	Voordeel door vrijval kapitaallasten (rente en afschrijving). Omdat aankoop Cultuurgronden Kruisbaan na 1 januari 2016 heeft plaatsgevonden zijn er geen rentekosten.	27.241	Voordeel
Omgevingsvergunningen	Minder opbrengst leges omgevingsvergunningen omdat de woningbouw langzamer aantrekt dan verwacht.	- 123.679	Nadeel
Resultaat bouwgrondexploitatie	Er heeft tussentijdse winstneming plaatsgevonden bij bouwgrondexploitatie Loverbosch Oostzijde fase 1a. Een bedrag van € 274.000,= in de reserve eenmalige bestedingen gestort.	0	Neutraal
Bouwgrondexploitatie	Doordat minder uren zijn toegerekend aan het grondbedrijf dan begroot is, ontstaat er een nadeel.	- 125.821	Nadeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	781.057	Voordeel

Het verschil op **programma 5** bedraagt € 24.867 (voordelig)

De belangrijkste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verschil	
Algemene uitkering	De algemene uitkering is hoger dan geraamd. Dit verschil wordt enerzijds veroorzaakt door een positieve afwijking voorgaande jaren van € 123.000,=. Daarnaast is de maatstaf lage inkomens bijgesteld wat een positief effect heeft van € 60.000,=. De bijstelling van de overige maatstaven heeft een positief effect van € 157.000,=. De bijstelling van de maatstaven voor zover deze nog niet meegenomen zijn in de begroting 2017 worden meegenomen bij de tussentijdse rapportage en Voorjaarsnota 2017.	339.413	Voordeel

Onderuitputting kapitaallasten	Bij de begroting is een bedrag geraamd voor onderuitputting kapitaallasten (rente en afschrijving). Kapitaallasten zijn soms lager omdat projecten onder handen zijn. Hierdoor zijn de kapitaallasten bij de jaarrekening vaak lager dan begroot. De voordelen zijn bij de verschillende programma's begroot. Het nadeel staat op dit programma.	-50.000	Nadeel
Onroerend Zaak Belasting (OZB)	Lagere opbrengst dan begroot.	-14.134	Nadeel
Toeristenbelasting	Minder toeristenbelasting dan begroot ivm minder overnachtingen. Vanaf 2017 is de opbrengst toeristenbelasting structureel verlaagd.	-30.424	Nadeel
Mutaties reserves kostenverdeelstaat	Er is een voordeel op de kredieten op de kostenverdeelstaat (apparaatskosten). Hierdoor hoeft minder uit de reserves te worden onttrokken en ontstaat er een nadeel op programma 5.	-57.617	Nadeel
Apparaatskosten	Minder apparaatskosten dan begroot.	-80.501	Nadeel

Apparaatskosten

Het totale verschil op alle apparaatskosten is € 174.095,= (voordelig).

De grootste verschillen binnen de apparaatskosten zijn:

Onderwerp	Toelichting	Verskil	
Rente en afschrijving	Saldo rente en afschrijving De rente en afschrijvingslasten komen op diverse programma's kapitaallasten, apparaatskosten en mutaties reserves terecht in de het jaarverslag. Budgettair is het nadeel € 179.844 en wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere opbrengst hypothecaire leningen en doordat minder rentekosten worden toegerekend aan riolering (rendabele investering).	-27.100	Nadeel
Opleidingskosten	Vanwege de vertraging van de uitvoering van het management development programma is budget over. Via winstbestemming wordt voorgesteld € 42.500,= over te hevelen naar 2017.	52.664	Voordeel
Storting in de voorziening WIA/WAO	Een extra storting in de voorziening eigen risico dragerschap WIA/WAO is nodig om de voorziening op het vereiste niveau te brengen. De berekening is gebaseerd op een actualisatie van het huidige bestand aan medewerkers die onder deze regeling vallen.	-104.120	Nadeel
BIZOB	In 2016 heeft BIZOB incidenteel resultaat uitgekeerd.	32.647	Voordeel

Automatisering	Incidenteel voordeel als gevolg van vertraging van projecten.	58.601	Voordeel
Incidentele kredieten	Voordeel op incidentele kredieten. Dit levert per saldo geen voordeel op omdat de onttrekking uit de reserves op programma ook achterwege blijft (nadeel).	183.959	Voordeel

Overzicht financiële positie

Inzicht in de financiële positie is van belang met het oog op de continuïteit van de gemeente. Dit gebeurt door de ontwikkelingen op de reserves en voorzieningen per programma te schetsen.

Daarnaast wordt inzicht gegeven in het EMU-saldo.

Verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen lijken ogenschijnlijk op elkaar, het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een *reserve* is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Een *voorziening* is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op onderhoudsplanningen voor de komende tien jaar of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of het risico.

RESERVES		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo reserves 1-1-2016	34.907.893	-
<u>Algemene reserve</u>		
rente algemene reserve	75.433	
mutaties algemene reserve		109.936
<u>Algemene reserve grondbedrijf</u>		
rente algemene reserve grondbedrijf	96.655	
mutaties algemene reserve grondbedrijf	0	572
<u>Reserve eenmalige bestedingen</u>		
rente reserve eenmalige bestedingen	51.995	
mutaties reserve eenmalige bestedingen	1.795.897	2.050.655
<u>Bestemmingsreserves</u>		
mutaties reserve kunstgrasveld Olympia Boys	5.634	
mutaties reserve renovatie De Schop	54.081	309.480
mutaties reserve sociaal domein	257.443	643.706
mutaties reserve centrumvisie	0	21.836
mutaties reserve klimaatproject scholen	2.747	3.649
mutaties reserves accommodaties ONDO/DOS en NWC	53.488	63.588
mutaties reserve kunstgrasveld ONDO	33.588	0
mutaties reserve museum	22.499	39.653
mutaties reserve VCP	1.733	0
mutaties reserve HNG	11.880	67.784

mutaties reserves I&A	397.883	373.043
mutaties reserve frictie speedbesparen		100.000
saldo jaarrekening 2015		1.149.525
saldo jaarrekening 2016	1.206.935	
Totaal vermeerderingen en verminderingen	4.067.891	4.933.428
Saldo reserves per 31-12-2016	34.042.356	
Saldo mutaties reserves (exclusief saldo jaarrekening 2016)	-2.072.472	

VOORZIENINGEN		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo voorzieningen 1-1-2016	10.165.836	-
toevoegingen voorzieningen	376.366	
overige toevoegingen voorzieningen	1.176.511	
onttrekkingen voorzieningen		600.308
besteding voorzieningen		1.150.853
Totaal vermeerderingen en verminderingen	1.552.877	1.751.162
Saldo voorzieningen per 31-12-2016	9.967.551	

Berekening EMU-saldo

De landen van de Europese Unie hebben in het verdrag van Maastricht afspraken gemaakt over het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede overheden en sociale fondsen), dit verschil wordt uitgedrukt in het EMU-saldo.

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) is afgesproken om de EMU-tekortruimte voor 2016 vast te stellen op -0,4% van het bruto binnenlands product (bbp).

Tevens is afgesproken dat de EMU-tekortruimte niet nader wordt verdeeld over gemeenten met het gevolg dat geen referentiewaarden op het niveau van gemeenten meer beschikbaar komen. Het EMU-tekort van alle decentrale overheden tezamen wordt door het Rijk getoetst aan de norm van -0,4%.

	EMU-saldo gemeente Asten (x € 1.000)
Begroting 2016	3.466
Rekening 2016	-1.723
Verschil	4.609

Het EMU-saldo is negatief geworden door een aantal grote investeringen zoals aankoop Kruisbaan, nieuwbouw Deken van Hout, herinrichting Burgemeester Wijnenstraat etc.

Begrippenlijst

Activa: bezittingen (kas- en banktegoeden, kapitaalgoederen, uitstaande leningen, grond, gebouwen etc.), dus wat op de linker kant van de balans staat.

Activeren: het op de balans zetten van uitgaven die meerjarig nut hebben en dus niet in eenmaal ten laste van de exploitatie brengen.

Afschrijven: het op methodische wijze ten laste van de exploitatie brengen van (een) kapitaalgoed(eren).

Afschrijving: het bedrag van waardevermindering in de boekhouding van (een) kapitaalgoed(eren).

Algemene reserve: een deel van het vermogen waarvoor geen bijzondere bestemming is aangegeven. De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

Algemene uitkering: rijksuitkering aan de gemeenten uit het gemeentefonds.

AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur.

Anterieure overeenkomst: overeenkomst die wordt gesloten voordat er een bestemmingsplan, met exploitatieplan, is vastgesteld.

Apparaatskosten: kosten gemaakt om de gemeentelijke organisatie in stand te houden en te laten functioneren (bijvoorbeeld salariskosten, kosten voor huisvesting en automatisering).

Baten: opbrengsten.

Bedrijfsvoering: de activiteiten om beleid te kunnen ontwikkelen en uitvoeren; vaak deelt men ze in naar: personeel, informatie, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en facilitaire diensten.

Begroting: vertaling van de beleidsvoornemens in een raming van baten en lasten.

Begroting na wijziging: de begroting inclusief de (financiële) vertaling van gedurende het jaar genomen raadsbesluiten.

BTW-compensatiefonds (BCF): rijksfonds waar de gemeenten een bepaald deel van de door hen betaalde BTW kunnen terugvorderen.

Doelmatigheid: (de mate waarin de) werkzaamheden met een afgesproken kwaliteit zo goedkoop mogelijk worden uitgevoerd. Ook efficiëntie genoemd.

Doeltreffendheid: (de mate waarin de) geformuleerde doelen zijn gerealiseerd. Ook effectiviteit genoemd.

Eigen vermogen: bezittingen minus de schulden.

Egalisatiereserve: vermogensbestanddelen die worden opgenomen om in de toekomst fluctuaties in de (exploitatie) kosten op te vangen.

Financiële positie: de algemene financiële toestand van de gemeente.

Financieel toezicht: zie provinciaal toezicht.

Financiering: het aantrekken van vreemd vermogen (kort en lang).

Gemeentefonds: fonds gevuld door het rijk waaruit de gemeenten het grootste deel van hun financiële middelen ontvangen.

Gemeentegarantie: door de gemeente aan een bank gegeven waarborg.

Grondbedrijf: organisatieonderdeel belast met de exploitatie van bouwgronden binnen de gemeente.

Grondexploitatie

1. Datgene dat het grondbedrijf doet.
2. Een plan van het grondbedrijf voor een bepaald gebied.

Incidentele baten en lasten: baten en lasten die eenmalig zijn.

Indexeren: aanpassing van bedragen vanwege waardevermindering door inflatie.

Jaarrekening: het jaarlijkse sluitstuk van de financiële administratie. De jaarrekening bestaat uit een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting daarop.

Kapitaalgoederen: goederen die meerdere jaren nut geven; denk aan wegen, gebouwen, riolen.

Kapitaallasten: rente- en afschrijvingslasten van kapitaalgoed(eren).

Krediet: eenmalig beschikbaar gesteld budget voor een specifiek doel.

Kwarttarief: een kwarttarief van de rioolheffing eigenarendeel is van toepassing indien het een ongebouwde onroerende zaak betreft of indien er sprake is van een bebouwde onroerende zaak met een bruto vloeroppervlak van minder dan 40 m²,

Lasten: kosten.

Liquiditeiten: kasgeld en bank- en girosaldi.

Lokale heffingen: belastingen en rechten die een gemeente kan heffen.

Lokale lastendruk: kosten die gemiddeld per huishouden betaald moeten worden voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB.

Marktwaaarde: waarde van een zaak (bouwgrond, gebouwen e.d.) in het economische verkeer.

Niet-woningen: een roerende of onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient.

Nominale waarde: waarde zoals die staat aangegeven op een waardepapier zoals een bankbiljet, een munt, een aandeel of een obligatie. De nominale waarde kan afwijken van de beurswaarde.

Onbenutte belastingcapaciteit: het verschil tussen het maximum dat geheven kan worden en de feitelijke belastingopbrengst.

Onderhoudsplannen: planning van het onderhoud van kapitaalgoederen met aandacht voor tijd, kwaliteit en geld.

Onderuitputting: achterblijven van de feitelijke lasten bij de in de begroting opgenomen bedragen.

Planning en control cyclus: voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van de begroting en verantwoording erover in tussentijdse rapportages en jaarrekening.

Planschade: schade voor particulieren bij de uitvoering van overheidsplannen.

P.m.: Pro memorie, ter herinnering. Wordt gebruikt bij begrotingen of kostenramingen als (nog) geen uitsluitel bestaat over de kosten.

Rechtmatigheid: hiervan is sprake als in de bedrijfsvoering wordt voldaan aan de wettelijke eisen en interne regelgeving.

Reserve: een bedrag dat voor een bepaald doel apart is gezet (gereserveerd) door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Het betreft dus eigen vermogen, waarvan het doel door de raad gewijzigd kan worden.

Resultaat: het saldo van de begroting of jaarrekening.

Resultaat na bestemming: dit is het resultaat vóór bestemming plus de mutaties in de reserves.

Resultaat voor bestemming: saldo van baten en lasten vóór mutaties in de reserves.

Saldo financieringsfunctie: de rentebaten en rentelasten vormen het saldo van de financieringsfunctie.

Stelposten: begrotingsposten waarvan de besteding nog moet worden uitgewerkt.

Structurele baten en lasten: baten en lasten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden voor meerdere jaren vaststaan.

Treasury: Engelse term voor het vakgebied rond in- en uitgaande geldstromen, en hun kosten, opbrengsten en risico's.

Vervangingsinvesteringen: investeringen ter vervanging van kapitaalgoederen.

Voorziening: een bedrag dat apart is gezet voor een onvermijdelijke toekomstige uitgave waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Een voorziening is vreemd vermogen.

Weerstandscapaciteit: het vermogen dat kan worden ingezet om tegenvallers (risico's) op te vangen.

Weerstandsvermogen: de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

Wet Fido: wet regelt de voorwaarden waaronder een gemeente geld kan lenen en mag uitlenen.

WOZ-waarde: de waardetaxatie van een woning of niet-woning gebaseerd op de Wet Waardering Onroerende Zaken.